

**Verkkoyhteisö Suomi24:n Treffit-seuranhakupalvelun
käyttäjien nimet**

Pro gradu -tutkielma
Adele Tuura
Helsingin yliopisto
Suomen kieli
Elokuu 2016

Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion – Faculty Humanistinen tiedekunta		Laitos – Institution – Department Suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos	
Tekijä – Författare – Author Tuura, Petra Marjaana Adele			
Työn nimi – Arbetets titel – Title Verkkoyhteisö Suomi24:n Treffit-seuranhakupalvelun käyttäjien nimet			
Oppiaine – Läroämne – Subject suomen kieli			
Työn laji – Arbetets art – Level pro gradu -tutkielma		Aika – Datum – Month and year elokuu 2016	Sivumäärä– Sidoantal – Number of pages 77 + 3 liitesivua
Tiivistelmä – Referat – Abstract <p>Tässä pro gradu -tutkielmassa käsitellään verkkoyhteisö Suomi24:n Treffit-seuranhakupalveluun rekisteröityneiden käyttäjien nimiä. Tutkimuskohteesta käytetään termiä <i>käyttäjänimi</i>. Työllä on kaksi päätavoitetta. Ensimmäisenä tavoitteena on selvittää, millaisia käyttäjänimet ovat rakenteeltaan ja leksikaaliselta sisällöltään. Tällöin tarkastellaan muun muassa sitä, sisältävätkö käyttäjänimet erisnimiä vai muunlaisia kielen ilmauksia. Lisäksi huomioidaan, millaisin keinoin käyttäjänimiä todennäköisesti muokataan, jotta ne olisivat palvelun edellytysten mukaisesti uniikkeja. Näin saatujen tulosten perusteella hahmotellaan kuvaa prototyypisistä seuranhakupalvelun käyttäjänimestä. Toisena tavoitteena on kartoittaa käyttäjänimien semantiikkaa, jolloin tarkastellaan käyttäjänimien semanttista läpinäkyvyyttä ja läpinäkymättömyyttä, merkityssuhteita sekä merkityssisältöjä. Käyttäjänimien merkityssisältöjä käsitellessä huomio kiinnitetään siihen, millaisia tulkintoja nimet herättävät seuranhaun ympäristössä. Käyttäjänimet jaetaan tällöin kolmeen kategoriaan: käyttäjää kuvaileviin, vuorovaikutuksellisiin sekä muihin käyttäjänimiin.</p> <p>Tutkielman aineisto käsittää 200 Suomi24:n Treffit-palvelun käyttäjänimeä. Nimet on kerätty Treffit-palvelun sisäisellä käyttäjähaulla kirjautumattomana vierailijana. Haun ainoaksi kriteeriksi asetettiin täysi-ikäisyys; sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai seuranhaun laatuun ei tehty rajoituksia. Hakutulokset järjestettiin uusimmasta profiilista vanhimpaan, ja lopulliseksi aineistoksi valikoitui 200 ensimmäistä käyttäjänimeä.</p> <p>Aineistoa tarkastelemalla selviää, että 47 % käyttäjänimistä sisältää erisnimiä ja 53 % muita kielen ilmauksia. Erisnimiä sisältävistä käyttäjänimistä suurimman alaryhmän (reilu 23 %) muodostavat virallisia etunimiä sisältävät käyttäjänimet (esim. <i>Johanna</i>). Muista kielen ilmauksista käyttäjänimissä on useimmin (28 %) substantiiveja (esim. <i>rallikuljettaja</i>). Käyttäjänimiä muokataan tavallisesti liittämällä kielellisen ilmauksen perään numeroita (esim. <i>pikkumyy45</i>). Prototyypisenä voidaan pitää käyttäjänimeä, joka sisältää henkilönimen, ja tarkemmin etunimen, sekä henkilönimen perään liitetyn, käyttäjän ikää tai syntymävuotta ilmaisevan, numeroaineksen. Semanttisesti läpinäkyviksi ja tarkoitetaan joko suoraan informoiviksi tai siihen assosiatiiivisesti kiinnittyviksi hahmotettavat sellaiset käyttäjänimet, jotka sisältävät tunnistettavia kielellisiä ilmauksia (esim. <i>jellonaemo</i>). Semanttisesti läpinäkymättömiä ja merkityssuhteiltaan vaikeasti tulkittavia ovat puolestaan käyttäjänimet, jotka koostuvat tunnistamattomista tai vaikeasti tunnistettavista ilmauksista (esim. <i>oits</i>). Käyttäjänimien merkityssisältöjä kartoittamalla selviää, että usein nimissä ilmentetään jotakin käyttäjän ominaisuutta, kuten sukupuolta (esim. <i>Kolli03</i>), ikää (esim. <i>Nuorituh</i>) tai kiinnostuksenkohteita (<i>SportgirlH</i>). Myös vuorovaikutuksellisuus on keskiössä monissa käyttäjänimissä. Usein tällaiset nimet ilmentävät seuranhakua esimerkiksi sen osanottajia – <i>minää</i>, <i>sinää</i> ja <i>meitä</i> – kielellistään (esim. <i>RUmysoulmate</i>).</p>			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords nimistöntutkimus, onomastiikka, käyttäjänimet, henkilönimet			
Säilytyspaikka – Förvaringställe – Where deposited Keskustakampuksen kirjasto			
Muita tietoja – Övriga uppgifter – Additional information			

Sisällysluettelo

1 Johdanto	1
1.1 Aihe ja tutkimuskysymykset.....	1
1.2 Aiempi tutkimus.....	2
1.3 Terminologiaa	6
2 Aineisto	9
2.1 Suomi24 Treffit.....	9
2.2 Yleiskuva aineistosta.....	10
3 Käyttäjänimien leksikaalinen sisältö ja rakenne	11
3.1 Proprius.....	12
3.1.1 Virallinen etunimi	14
3.1.2 Epävirallinen lisänimi	16
3.1.3 Virallinen lisänimi; sukunimi.....	18
3.1.4 Fiktiivisen hahmon nimi	19
3.1.5 Tuote- tai muu nimi.....	19
3.1.6 Paikannimi	20
3.2 Ei-proprius	21
3.2.1 Substantiivi.....	22
3.2.2 Adjektiivi	25
3.2.3 Lause	26
3.2.4 Adverbi, numeraali, pronomini	28
3.2.5 Muut	29
3.3 Muokkaamisen keinot	31
3.3.1 Numeroiden lisääminen lähtönimeen.....	32
3.3.2 Lähtönimen kirjainten muokkaaminen	34
3.3.3 Väli- ja erikoismerkkien lisääminen lähtönimeen.....	36
3.3.4 Isot kirjaimet	37

3.4 Prototyypisyys.....	38
4 Käyttäjänimien semantiikka.....	41
4.1 Semanttinen läpinäkyvyys, läpinäkymättömyys.....	41
4.2 Merkityssuhteet.....	47
4.3 Merkitysisällöt.....	51
4.3.1 Kuvailevuus.....	53
4.3.2 Vuorovaikutuksellisuus.....	59
4.3.3 Muut.....	64
5 Lopuksi.....	66
Lähteet.....	73

Liite 1: Käyttäjänimet

1 Johdanto

Tämän nimistöntutkimuksen alaan kuuluvan pro gradu -tutkielman aiheena ovat verkko-yhteisö Suomi24:n Treffit-seuranhakupalvelun käyttäjänimet. Johdantoluvun ensimmäisessä alaluvussa 1.1 käsittelen työni tutkimuskysymyksiä tarkemmin, jolloin esittelen käyttäjänimet paitsi osana muita nimistöntutkimuksen osa-alueita myös suhteessa keskeiseen seuranhaun kontekstiin. Alaluvussa 1.2 sijoitan tutkielmani osaksi sitä tutkimuksellista kehystä, joka aiheuttani ympäröi, ja esittelen työni kannalta keskeistä kirjallisuutta. Alaluvussa 1.3 otan kantaa muutamiin terminologisiin kysymyksiin sekä selvennän aiheeseeni liittyviä käsitteitä.

1.1 Aihe ja tutkimuskysymykset

Internetistä on vähitellen tullut yksi keskeisistä vuorovaikutuksen ja viestimisen alustoista. Yhä useammin sosiaalisia suhteita luodaan ja ylläpidetään erilaisten mobiili- ja verkkopalveluiden välityksellä. Yksinomaan seuranhakuun tarkoitettujen palveluiden olemassaolo ja käyttäjämäärät kertovat siitä, että erilaisille kontaktien luomisen tavoille on tarvetta. Perinteisen, fyysisessä maailmassa tapahtuvan seuran etsimisen rinnalle ovatkin vakiintuneet niin erilaiset internetin seuranhakupalvelut (esim. Eliittikumppani, Match.com, Suomi24 Treffit) kuin myös seuranhakuun suunnatut mobiilipalvelut. Jälkimmäisestä esimerkkinä on viime vuosien aikana suosiotaan nostattanut mobiiliseuranhakuovellus Tinder, jonka voi katsoa osaltaan vaikuttaneen verkossa tapahtuvan seuranhaun arkipäiväistymiseen ja valtavirtaistumiseen.

Tässä tutkielmassa keskityn yhteen suomalaiseen seuranhakusivustoon, Suomi 24:n Treffit-palstaan. Kyseisen palvelun, niin kuin monien muidenkin internetpalveluiden ja -yhteisöjen, käyttö edellyttää rekisteröitymistä palvelun jäseneksi. Käytännössä palveluun rekisteröitymisellä tarkoitetaan henkilökohtaisen käyttäjätilin luomista. Samalla käyttäjä luo – palvelukohtaisten edellytysten rajoissa – vapaavalintaisen tunnuksen, joka muodostetaan pääasiassa kirjaimista, mutta usein myös numeroista ja erikoismerkeistä. Tämä henkilökohtainen, palveluun rekisteröity tunnus, josta käytän jatkossa termiä *käyttäjänimi*, on siis se, jolla käyttäjä palvelussa tunnetaan. Käyttäjänimi yksilöi ja identifioi palvelun käyttäjän jokseenkin samaan tapaan kuin henkilönnimi reaali maailman ihmiset.

Muiden internetin seuranhakupalveluiden lailla Suomi24 Treffit on ympäristö, joka pyrkii tarjoamaan kohtaamispaikan seuraa etsiville. Oletettavasti Treffit-palvelun jäsenet jakavat siis pääpiirteiltään samanlaisen päämäärän, sopivan seuran löytämisen. Tätä tavoitetta käyttäjät pyrkivät osaltaan täyttämään käyttäjänimen ja mahdollisen esittelytekstin käsittävillä Treffit-profiileillaan, joissa he rakentavat kuvaa paitsi itsestään myös etsinnässä olevasta seurastaan. Käyttäjänimi on kiehtova tutkimuskohde eritoten Suomi24:n Treffit-palvelun tapauksessa, jossa käyttäjänimellä on varsin huomiota herättävä asema: se on ensimmäinen asia, joka esittelytekstejä selattaessa ponnahtaa esiin. Aineistoani sekä Suomi24:n Treffit-palvelua esittelen tarkemmin luvussa 2.

Tutkielmani keskeisimpänä tavoitteena on selvittää, millaisia nämä Suomi24:n Treffit-palvelun käyttäjänimet ovat. Tätä kysymystä lähestyn kahdesta näkökulmasta. Tutkielmani ensimmäisessä analyysiluvussa (luku 3) kartoitan aineistoni leksikaalisia sisältöjä sekä rakenteellisia piirteitä. Näin saatujen tulosten perusteella hahmottelen, millaiseksi rakentuu prototyyppinen seuranhakupalvelun käyttäjänimi. Hypoteesinani on, että seuranhakupalvelun käyttäjänimissä on havaittavissa eroja suhteessa muihin internet-palveluiden ja -yhteisöjen käyttäjänimiin. (Internetnimien heterogeenisuudesta ks. esim. Aleksiejuk 2014: 252.)

Aineistoni käyttäjänimien esiintymisympäristö eli Treffit-seuranhakupalvelun konteksti muodostuu keskeiseksi tekijäksi tutkielmani toisessa analyysiluvussa (luku 4), jolloin käsittelen käyttäjänimien semantiikkaa. Ensin pohdin käyttäjänimien semanttista läpinäkyvyyttä ja läpinäkymättömyyttä, sen jälkeen nimien suhdetta tarkoitteeseensa. Lopuksi tarkastelen seuranhakupalvelun käyttäjänimien merkityssisältöjä, jolloin jaan aineistoni nimet eri kategorioihin sen mukaan, hahmottuvatko nimet käyttäjää kuvaileviksi, vuorovaikutusta rakentaviksi vai muunlaisia tekijöitä ilmentäviksi.

Tutkielmani päätäntöluvussa (luku 5) luon kokonaiskuvan aineistoni käyttäjänimistä ja analyysiluvuissa esittämistäni päätelmistä. Viimeisen luvun tarkoituksena on myös sijoittaa pro gradu -työni aihe osaksi laajempaa tutkimuskenttää ja sen perusteella pohtia mahdollisia jatkotutkimusaiheita.

1.2 Aiempi tutkimus

Koska käsittelen tutkielmassani seuranhakupalvelun käyttäjänimiä, on aiemman tutkimuksen esittelyn kannalta aiheellista paneutua niin erinäisiin nimistöntutkimuksen alaan

kuuluviin kuin seuranhaun ympäristöä ja piirteitä valottaviin tutkimuksiinkin. Internet-palveluiden ja -yhteisöjen nimistön tutkimus itsessään on onomastiikassa edelleen varsin vähän tutkittu osa-alue. Osittain internetin nimistön tutkimista vaikeuttanee kentän hajanaisuus; eri palveluilla ja palstoilla on omat vaatimuksensa ja sääntönsä käyttäjien tunnistimina toimivia nimiä kohtaan. On siis luonnollista, että aiheeni kannalta relevantteja ovat monet muutkin kuin vain internetin nimistöä käsittelevät tutkimukset. Muiden nimikategorioiden huomioiminen herättää myös kiinnostavia kysymyksiä siitä, mihin käyttäjänimet nimistöntutkimuksen kentällä sijoittuvat.

Vuonna 2012 Helsingin yliopistossa valmistui kaksi internetpalveluiden ja -yhteisöjen nimiä käsittelevää pro gradu -työtä: Jaana Matsin tutkielma nettinimimerkkien muodostamisesta ja käytöstä sekä Lasse Hämäläisen tutkielma verkkopeliyhteisö Aapelin rekisteröityneiden käyttäjien nimistä.

Matsin tutkielman aineisto käsittää verkkopalvelu Demin, Cosmopolitanin sekä Suomi24:n keskustelupalstojen käyttäjien nimiä. Näitä aineistonsa nimiä Matsi kutsuu *nettinimimerkeiksi* eli *nikeiksi*, ja niitä tarkastellaan paitsi nimenmuodostuksen – johon katsotaan kuuluvaksi muun muassa nimeämisperusteet sekä typografia – myös käyttöympäristön kautta. Matsin tutkimusote on siis osittain sosio-onomastinen eli nimien käyttöä ja variaatiota tarkasteleva. Toisaalta Matsi on verkkoyhteisöjen jäseniä haastatteleamalla sivunnut työssään myös hyvän nimimerkin ominaisuuksia. (Matsi 2012.)

Myös Hämäläisen (2012) tutkielma verkkopeliyhteisö Aapelin käyttäjien nimistä kartoittaa osaltaan sitä, millainen on hyvä ja toimiva käyttäjänimi. Aineistonsa Hämäläinen on kerännyt kyselylomakkeella, jonka keskiössä ovat vastaajien palveluun rekisteröimät nimet. Lomakkeen kysymykset risteilevät hyvän nimen olemuksesta käyttäjien rekisteröimien nimien taustoihin sekä Aapelin yleisiin nimikäytäntöihin. Tutkimuskohdettaan eli verkkopeliyhteisön rekisteröityjä nimiä Hämäläinen kutsuu *käyttäjänimiksi* erotukseksi rekisteröimättömistä, usein väliaikaisluonteisista *nimimerkeistä*. Omassa tutkielmassani olen päättänyt käyttämään Hämäläisen ehdottamaa *käyttäjänimi*-käsitettä. Selostan tarkemmin tutkielmassani keskeistä terminologiaa ja termien valintaan johtaneita syitä alaluvussa 1.3.

Pro gradu -tutkielmassaan Hämäläinen tarkastelee käyttäjänimiä funktionaalis-semanttisen analyysimallin avulla. Se pohjaa alun perin Paula Sjöblomin (2006) väitöskirjassa esiteltyyn yritysnimiä mallintavaan kehykseen. Sjöblomin mallissa yritysnimet on jaettu erilaisiin nimenosiin sen mukaan, millaisia funktioita ne kantavat. Näitä nimenosia

on neljä erilaista: *yrittymuodon ilmaiseva osa, liikeidean ilmaiseva osa, yksilöivä osa ja täydentävä osa*. (Sjöblom 2006: 150, ks. myös Ainiala – Saarelma – Sjöblom 2008: 302–307.) Sjöblomin yrittysnimimallin pohjalta Hämäläinen on luonut käyttäjänimien rakennetta jäsentävän vastineensa, jossa käyttäjänimet jaetaan kahteen osaan: yksilöivään nimenosaan sekä erottavaan lisäosaan. (Ks. Hämäläinen 2012: 29–32.)

Yksilöiväksi nimenosaksi Hämäläinen kutsuu käyttäjänimen keskeisintä osaa, joka on jokaisessa käyttäjänimessä pakollinen ja toimii nimikokonaisuuden perustana. Erottavia lisäosia ovat puolestaan sellaiset käyttäjänimen osat, joiden olemassaolon syyt ovat käytännöllisiä ja perustuvat käyttäjänimien uniikkiuden vaatimukseen. Tällaisen nimenosan funktiona on ikään kuin sinetöidä nimen ainutlaatuisuus. Erottavan lisäosan termi on Hämäläisen itsensä kehittämä, vaikka jokseenkin samansuuntainen merkitys on Sjöblomin mallin *selventävällä täydennysosalla*. Keskeisimmäksi eroksi selventävän täydennysosan ja erottavan lisäosan välillä Hämäläinen mainitsee kuitenkin sen, että erottavan lisäosan keskeisin funktio on nimen yksilöiminen, ei niinkään lisäinformaation tarjoaminen. (Hämäläinen 2012: 30–31; Sjöblom 2006: 187.)

Kandidaatintutkielmassani (Tuura 2015) analysoin samaisesta Suomi24:n Treffit-palvelusta keräämäni käyttäjänimiaineistoa edellä esittelemäni funktionaalis-semanttisen mallin avulla. Aineistoni oli verraten pieni – 79 käyttäjänimeä – ja sisälsi ainoastaan leksikaalisia merkityksiä kantavia käyttäjänimiä. Tarkastelun ulkopuolelle jäivät siis niin henkilönnimen sisältävät kuin myös vaikeasti tulkittavat käyttäjänimet. Kandidaatintutkielmani tarkoituksiin analyysimalli toimi pääasiassa moitteetta.

Sittemmin funktionaalis-semanttisen analyysimallin soveltamisen ongelmista käyttäjänimiin on kuitenkin maininnut Hämäläinen itse (tulossa: 11). Verkkoyleisöjen käyttäjänimiä laajemmin kartoittavassa artikkelissaan hän onkin luopunut mallin käytöstä sellaisenaan. Sen sijaan hän käsittää käyttäjänimien luomisen prosessiksi, joka sisältää olettuksen käyttäjän alun perin havittelemasta *lähtönimestä* sekä lähtönimen uniikiksi muovaavista *muokkauselementeistä* (Hämäläinen, tulossa: 10).

Hämäläisen esittelemä, käyttäjänimien keksimistä ja lopputulosta kuvaava luomisprosessi huomioi sen tosiasian, että internetpalveluun rekisteröityvä käyttäjä joutuu käytännössä hyvin usein tilanteeseen, jossa hänen haluamansa käyttäjänimi on jo varattu jollekulle muulle palvelua käyttävälle (ks. Hämäläinen, tulossa: 18). Muokkauselementti käsitteenä kuvaakin varsin osuvasti sitä, että alun perin haviteltua käyttäjänimeä joudutaan tällöin uniikkiuden takaamiseksi muokkaamaan – tai vaihtoehtoisesti siitä luovutaan

mahdollisesti kokonaan (ks. Hämäläinen, tulossa: 10). On myös huomattava, että siinä missä aikaisemman mallin erottava lisäosa käsitetään joksikin konkreettiseksi – kuten yksilöivästä osasta selkeästi erotettavaksi numeroksi tai kirjaimeksi –, muokkauselementin viittausalue on laajempi. Muokkauselementiksi voidaan käsittää myös esimerkiksi lähtönimestä puuttuva kirjain (Hämäläinen, tulossa: 22).

Muulla Suomessa internetin nimiä on tutkinut muun muassa Johanna Korkea-aho, jonka pro gradu -tutkielma minuuden ilmentämisestä talous- ja hoitoalan verkkokeskustelupalstojen nimimerkeissä valmistui Jyväskylän yliopistossa vuonna 2013. Työ tarjoaa varsin perusteellisen katsauksen siihen, millaisia aineiston 300 nimimerkkiä ovat, ja minikälaisin keinoin nimimerkeillä mahdollisesti heijastetaan minuutta. Nimimerkkien tarkastelun osalta työssä keskitytään paitsi niiden kielelliseen alkuperään, sisältöön sekä tyyliin, myös siihen, millaisin tavoin ne antavat viitteitä kantajansa identiteetistä.

Kansainvälisellä kentällä internetpalveluiden ja -yhteisöjen nimistön varhaista tutkimusta edustaa muun muassa Haya Bechar-Israeli (1995), joka on artikkelissaan tarkastellut pikaviestintäpalvelu IRC:n käyttäjien nimiä. Myöhemmin internetin nimien laajaa kirjoa ovat erilaisista näkökulmista käsitelleet esimerkiksi Wyke Stommel (2008) sekä Samira Hassa (2012). Kokoavasti internetin nimiä on puolestaan tarkastellut Katarzyna Aleksiejuk. Artikkelissaan *Internet names as an Onomastic Category* (2014) hän määrittelee ”internetnimiksi” (*Internet names*) kutsumaansa kategoriaan ja kokoa sen keskeisiä ominaisuuksia tarkastelemalla sitä suhteessa kolmeen muuhun nimikategoriaan – pseudonyymeihin (*pseudonyms*), lempinimiin (*nicknames*) sekä virallisiin etunimiin (*given names*).

Tutkielmani neljännessä luvussa tarkastelen aineistoni käyttäjänimiä osana esiintymisympäristöään, jolloin hyödynnän erinäisiä seuranhakua käsitteleviä teoksia. Tällä alueella tuoretta tutkimusta edustaa Tomi Visakko (2015). Hänen väitöskirjansa *Self-promotion as semiotic behavior: The mediation of personhood in light of Finnish online dating advertisements* näkökulmana on, miten henkilöyttä (*personhood*) ilmennetään seuranhakupalvelun kontakti-ilmoituksissa sekä millaista itsepromootiota (*self-promotion*) eli itsen idealisointia kyseisessä ympäristössä harjoitetaan. Deitti.net- sekä Match.com-palveluista kerätyn aineiston avulla Visakko tarkastelee seuranhakuilmoitusten genreä kokonaisvaltaisella otteella, osana sosiaalista todellisuutta ja henkilönä olemista. Oman osansa työssä saavat myös ilmoitusten nimimerkit, joista Visakko käyttää termiä *pseudonym*. Näkökulman kannalta keskeistä on, miten nimet nivoutuvat osaksi kontakti-ilmoituksen

kokonaisuutta esimerkiksi tekstissä ilmaistuja asioita korostaen tai lukijalle uusia mahdollisia vihjeitä tarjoten. (Ks. Visakko 2015: 134–139.)

Seuranhakua käsittelee myös Pirkko Muikku-Werner sanomalehtien seuranhakuilmoituksia tarkastelevassa teoksessaan *Tositarkoituksella: Näkökulmia kontakti-ilmoitukseen* (2009), jossa ilmoitusten nimimerkkejä analysoidaan erillisesti omassa luvussaan (ks. 277–313). Internetiä ja seuranhakua käsitellään puolestaan laajaotteisesti ihmisen ja teknologian välistä suhdetta kartoittavassa, Ulla Paunosen ja Jaakko Suomisen toimittamassa teoksessa *Digirakkaus* (2004) sekä Petri Saarikosken, Ulla Heinosen ja Riikka Turtiaisen toimittamassa päivityksessä *Digirakkaus 2.0* (2011). Aiheeni kannalta keskeisiä ovat erityisesti Ulla Paunosen (2004), Anne Holapan (2004) sekä Iina Wahlströmin (2004) netti-deittailua käsittelevät artikkelit. Uudempaa, mobiiliseuranhakupalvelu Tinderin tutkimusta taas edustaa esimerkiksi Jyväskylän yliopistossa vuonna 2016 valmistunut Juuso Purasen pro gradu -tutkielma *Mobiilideittailusovellus Tinderin käyttö ja sen vaikutukset ihmisen identiteettiin ja itsensä esittämiseen*.

1.3 Terminologiaa

Tässä alaluvussa selvitän perusteellisemmin aiheeseeni liittyviä käsitteitä ja muutamia terminologisia kysymyksiä. Koen erityisesti onomastiikkaan liittyvien termien selonteon tarpeelliseksi siksi, että tutkimuskohteeni sijainti nimistöntutkimuksen kentällä ei ole aivan yksiselitteinen. Sen yhteyksiä eri nimikategorioihin on epäilemättä syytä tarkentaa.

Kuten edellä on käynyt ilmi, internetin nimistön tutkimuksessa käytetty terminologia on varsin kirjavaa. Tutkimuksesta riippuen on käytetty esimerkiksi termiä *nimimerkki* (esim. Korkea-aho 2013), *nikki* (Matsi 2012) tai *käyttäjänimi* (Hämäläinen 2012; Hämäläinen, tulossa; ks. myös Tuura 2015). Englanninkielisissä tutkimuksissa käytettyjä termejä ovat puolestaan muun muassa *username* (esim. Hassa 2012), *nickname* (esim. Bechar-Israeli 1995) sekä *Internet name* (Aleksiejuk 2014).

Tässä tutkielmassa olen Hämäläisen (2012; tulossa) tavoin päätenyt käyttämään aineistoni käsittävistä nimistä termiä *käyttäjänimi*. Käytin kyseistä nimitystä myös kandidaatintyössäni (Tuura 2015). Siinä esittämäni perusteet *käyttäjänimi*-käsitteen käytölle ovat valideja edelleen. Ensinnäkin koen, että *käyttäjänimi* kuvaa osuvimmalla tavalla tutkimuskohdettani. Seuranhaun mahdollistavien ja tunnistimina toimivien nimien luojia kun ovat nimenomaan palvelun käyttäjät (ks. myös Hämäläinen 2012: 16; Hämäläinen,

tulossa: 4). Toinen *käyttäjänimi*-käsitettä puoltava seikka liittyy siihen, että internetin nimistää koskeva tutkimus epäilemättä kaipaa erontekoa erityyppisten nimien välille. Nähdäkseni Hämmäläisen valinta nimittää rekisteröityjä internetpalveluiden ja -yhteisöjen nimiä *käyttäjänimiksi* ja rekisteröimättömiä vastaavia *nimimerkeiksi* on toimiva ja perusteltu: Siinä missä rekisteröimättömillä nimillä on usein vain tilapäinen funktio, rekisteröidyt nimet ovat pysyvämpiä. Rekisteröidyt internetnimet ovat myös lähempänä käsitystämme ”tavanomaisesta” proprista. (Hämmäläinen 2012: 2, 16.)

Luokittelen internetin käyttäjänimet henkilönnimiin kuuluvaksi alakategoriaksi. Tarkemmin ilmaistuna kyse on tällöin epävirallisista henkilönnimistä; lisänimistä, ” – – joita käytetään yksilön virallisen nimen yhteydessä tai sen sijaan – –” (Ainiala ym. 2008: 249). Käyttäjänimet on siten käsitettävä nimen takana olevan käyttäjän valitsemaksi, itseensä viittaavaksi epäviralliseksi lisänimeksi. Esimerkiksi *Nimistöntutkimuksen perusteissa* epävirallisiksi lisänimiksi luokitellaan niin internetin keskusteluryhmien kuin myös sanomalehtien yleisönosastoissa käytetyt nimet (Ainiala ym. 2008: 173; ks. myös Matsi 2012: 1).

Käyttäjänimiä on mielenkiintoista tarkastella suhteessa peitenimiin, sillä nimikategorioilla on paitsi selviä yhteneväisyyksiä myös eroavaisuuksia. Aihetta on käsitellyt esimerkiksi Aleksiejuk (2014: 244–246). Peitenimellä viitataan tässä merkitykseen ’jstak henkilöyden, tarkoituksen tm. salaamiseksi t. harhauttamistarkoituksessa käytettävä nimi’ (KS s.v. *peitenimi*). Lähes synonyymisenä voinee pitää termiä *pseudonyymi*, jolla puolestaan viitataan Kielitoimiston sanakirjan mukaan *salanimen* merkitykseen ’jkn oman nimen sijasta sen salaamiseksi käyttämä nimi – –’ (KS s.v. *salanimi*).

Internetin käyttäjänimiä edellä mainitsemani käsitteet kuvaavat osuvasti siinä mielessä, että käyttäjänimistä ei monissa tapauksissa pysty päättämään kantajansa todellista henkilöllisyyttä. Niinpä internetin käyttäjänimien voi nähdä toteuttavan ainakin joissain tapauksissa samansuuntaisia, henkilöllisyyden piilottamisen ja piiloutumisen funktioita. Sama ilmiö on nähtävillä myös lehtien kontaktipalstojen ilmoitusten ja mielipidekirjoitusten nimimerkeissä (Muikku-Werner 2009: 277). Tässä mielessä on luonnollista, että internetin nimistä käytetään jotakin peitenimen merkitykseen viittaavaa termiä.

Se, miksi lopulta pidän *peitenimen* – ja myös *salanimen* tai *pseudonyymien* – käsitettä ongelmallisena esimerkiksi oman aineistoni kuvaamisessa, liittyy kuitenkin ensi sijassa käsitteen rajoittavuuteen. *Peitenimi* sisältää oletuksen siitä, että nimen ensisijaisena

ja jopa ainoana tarkoituksena olisi juuri henkilöllisyyden salaaminen. Todellisuudessa tilanne on harvoin näin yksiselitteinen. Käyttäjänimien voi nähdä kantavan monia eri funktioita, eikä henkilöllisyyden peittäminen suinkaan aina edes ole yksi niistä. Esimerkiksi käyttäjänimien sisältämän henkilönnimiaineksen runsaus (ks. esim. Hämäläinen, tulossa; Hämäläinen 2012; Matsi 2012; ks. myös Tuura 2015: 2) on osaltaan ristiriidassa henkilöllisyyden piilottamisen funktion kanssa. (Ks. myös Hämäläinen, tulossa: 4.)

Toisenlaista näkökulmaa peitenimiin tarjoaa esimerkiksi Mari Lähtenmäen pro gradu -tutkielma (2008). Hänellä *peitenimi*-termin valinta ja määrittely nimittäin poikkeavat selkeästi aiemmasta tutkimusperinteestä, jossa peitenimellä viitataan usein juuri edellä mainitsemaani henkilöllisyyden piilottamiseen. Lähtenmäki sitä vastoin rajaa peitenimet tarkoittamaan sellaisia epävirallisia henkilönnimiä, joita muut käyttävät viittamaan nimenkantajaan silloin, kun tämä itse ei ole paikalla. Lähtenmäen määritelmän mukaan peitenimeä käyttävät siis ulkopuoliset, eikä nimenkantaja ole siitä aina edes tietoinen. (Lähtenmäki 2008.) Tällaisista nimistä on esimerkiksi *Nimistöntutkimuksen perusteissa* käytetty termiä *seläntakaisnimi* (Ainiala ym. 2008: 175).

Käyttäjänimiä – ja erityisesti seuranhakupalvelussa esiintyviä sellaisia – on vielä aiheellista tarkastella suhteessa kaupallisiin nimiin ja markkinointiin. Esimerkiksi Van Langendonck (2007: 300) katsoo, että yksi keskeisistä internetissä käytettävien nimien tarkoituksista on käyttäjänsä identifiointi ja mainostaminen (*'promote'*). Seuranhakua ja siihen tarkoitettujen kanavien ilmoituksia on toisaalta lähestytty paljolti samanlaisesta, *itsen* esittämisen ja mainostamisen näkökulmasta (esim. Muikku-Werner 2009; Visakko 2015).

Internetin seuranhakupalvelut ja lehtien kontaktipalstat voidaankin nähdä kentäksi, jossa käyttäjäprofiilit ja kontakti-ilmoitukset täyttävät kaupallisesta nimistöstä tuttua huomion kiinnittämisen sekä houkuttelevuuden funktiota (kaupallisen nimistön funktioista ks. Ainiala ym. 2008: 275–276). Niissä on nähtävillä kahtalaisia tavoitteita: ”Teksti on yhtäältä laadittava niin, että siihen tutustuisi mahdollisimman moni lukija. Toisaalta ilmoituksen pitäisi onnistua saavuttamaan muutama toivotun kaltainen henkilö, tietävä vastaanottaja, joka – tunnistaisi hengenheimolaisensa.” (Muikku-Werner 2009: 17.)

Kysymykset Treffit-palvelun käyttäjänimien itsensä markkinoimisesta ja vastaanottajan kohdentamisesta ovat siis epäilemättä aiheellisia. Tämän tutkielman tarkoituksena ei kuitenkaan ole perehtyä aiheeseen kovinkaan syvällisesti, joskin sivuan kysymyksiä erityisesti neljännessä, käyttäjänimien merkityssisältöjä käsittelevässä luvussa. Luvun

yhtenä keskeisenä tavoitteena on tarkastella juuri *sinän* ja *minän* läsnäoloa käyttäjänimissä – siis paitsi sitä, miten itseyttä esitetään, myös sitä, kuinka tavoiteltavaa vastaanottajaa ja ihmissuhdetta hahmotellaan.

Tässä alaluvussa olen tarkastellut aiheeni kannalta keskeistä terminologiaa ja pohjinnut nimikategorioiden välisiä suhteita. En ole tässä yhteydessä perehtynyt analyysiluvuissa 3 ja 4 hyödyntämiini teorioihin, vaan taustoitan aiheita kussakin tapauksessa erikseen. Seuraavaksi siirryn esittelemään tutkielmani aineistoa ja Suomi24:n Treffit-seuranhakupalvelua.

2 Aineisto

2.1 Suomi24 Treffit

Tanskalaisen mediatyhtiö Allerin omistama Suomi24-verkkoyhteisö ” – – on kaikkien tuntema, tunteita herättävä, kaikille avoin mikroyhteisöjen muodostama palvelu” (Aller.fi: Suomi24). Suomi24 koostuu lukuisista eri palveluista ja toiminnoista, joista kenties tunnetuimpia ovat keskustelupalsta Suomi24 Keskustelu sekä seuranhakupalvelu Suomi24 Treffit.

Suomi24:n Treffit-palstan keskiössä ovat palveluun rekisteröityneiden käyttäjien seuranhakuprofiilit, joiden perusteella seuraa etsitään ja kontakteja luodaan (Suomi24:n Treffit-opastus). Palveluun kirjautumaton vierailija ei pääse selailemaan näitä profiileja kokonaisuudessaan, mutta julkisesti näkyvillä ovat esimerkiksi käyttäjän perustiedot (muun muassa sukupuoli, ikä, siviilisääty, asuinpaikka) sekä mahdollinen henkilökuva ja osa käyttäjän vapaamuotoista esittelytekstiä.

Se, mikä profiileja selatessa todennäköisesti ensimmäisenä huomataan, on kuitenkin käyttäjänimi, jonka palvelun käyttäjät luovat omaksi kyseisellä alustalla toimivaksi tunnukseksi. Suomi24:n opastussivuilla käyttäjien tunnistimina toimivia nimiä kutsutaankin yleisesti ottaen käyttäjätunnuksiksi. *Käyttäjätunnus* ei ainakaan leksikaalisella tasolla viittaa tarkoitteensa propriisuuteen, vaikka palvelun sääntösivuilla toisaalta mainitaan, että ” – – [k]äyttäjätunnus toimii julkisena nimimerkinäsi Suomi24-palveluissa” (Suomi24:n säännöt). Kuten johdannossa olen perustellut, tässä tutkielmassa käytän näistä Suomi24:n kutsumista käyttäjätunnuksista ja nimimerkeistä termiä *käyttäjänimi*.

On huomattava, että Treffit-palveluun liittyäkseen käyttäjän on rekisteröidyttävä Suomi24:n jäseneksi. Rekisteröitymisen yhteydessä luotava käyttäjänimi on siten käytössä paitsi mahdollisesti muissa Suomi24:n palveluissa myös käyttäjän henkilökohtaisen Suomi24-sähköpostiosoitteen alkuosana. Käyttäjä voi olla Suomi24:n jäsen jo ennen Treffit-profiilin luomista, joten käyttäjänimeä ei välttämättä luoda nimenomaan seuranhakupalveluun rekisteröitymistä varten. Käyttäjien taustoja tuntematta en kuitenkaan voi tässä tutkielmassa ottaa aiheeseen kantaa sen tarkemmin.

Suomi24 on asettanut palvelun käyttäjänimille joitakin ohjeistuksia ja rajoituksia. Suurimmaksi osaksi ohjeissa keskitytään nimen ulkoasuun, pituuteen ja siinä sallittuihin merkkeihin: Käyttäjänimen on oltava pituudeltaan 3–24 merkkiä, ja sen pitää alkaa joko kirjaimella (*a–ö*) tai numerolla (*0–9*). Kirjainten ja numeroiden lisäksi muita käyttäjänimessä sallittuja merkkejä ovat viiva (-), alaviiva (_) sekä piste (.). Välilyönnit eivät ole sallittuja, ja lisäksi käyttäjänimen viimeisen merkin täytyy olla jokin muu kuin piste (.). Sisällön osalta käyttäjänimiä rajoitetaan yhdellä virkkeellä: ”Tunnus ei saa sisältää lairtona tai loukkaavaa materiaalia”. (Suomi24:n säännöt.)

2.2 Yleiskuva aineistosta

Tutkielmani aineiston keräsin 7.1.2016 Suomi24:n Treffit-palvelun sisäisellä käyttäjähaulla palveluun kirjautumattomana vierailijana. Pyrin pitämään hakutulokset mahdollisimman kattavina, joten asetin haun ainoaksi kriteeriksi käyttäjien täysi-ikäisyyden (18–100-vuotiaat). Sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai seuranhaun laatuun (elämäkumppani / jokin muu / seksi / treffiseura / ystävyys) en tehnyt rajoituksia. Järjestin hakutulokset uusimmasta profiilista vanhimpaan, ja lopulliseksi aineistoksi valikoitui 200 ensimmäistä käyttäjänimeä.

Käyttäjäprofiileista kerättyjen tietojen mukaan aineistoni sukupuolijakauma hahmottuu kaksinaipaiseksi ja verraten tasaiseksi; reilu 55 % käyttäjistä on miehiä, vajaa 45 % naisia. Käyttäjien keski-ikä on 43 vuotta, ja ikähaarukka vaihtelee nuorimmasta 20-vuotiaasta vanhimpaan 98-vuotiaaseen. Odotuksenmukaisesti suurin osa, 92 %, aineistoni käyttäjistä on ilmoittanut olevansa siviilisäädyltään ei-parisuhteessa – siis naimaton, eronnut tai leski. Seksuaalisen suuntautumisen vaihtelu on aineistossani häviävän vähäistä: kahta biseksuaaliksi identifioituvaa käyttäjää lukuun ottamatta kaikki aineistoni käyttäjät ovat ilmoittaneet olevansa heteroseksuaaleja.

3 Käyttäjänimien leksikaalinen sisältö ja rakenne

Tutkielmani kolmannessa luvussa pyrin vastaamaan kysymyksiin siitä, millaisia aineistoni käyttäjänimet ovat leksikaaliselta sisällöltään ja rakenteeltaan. Alaluvuissa 3.1 sekä 3.2 tarkastelen käyttäjänimien leksikaalista sisältöä propriisuuden ja ei-proprisuuden näkökulmasta. Sen jälkeen – alaluvussa 3.3 – analysoin käyttäjänimissä tavallisia, muokkaamisen keinoina toimivia numeroita, kirjaimia sekä merkkejä. Alaluvussa 3.4 luon kokonaiskuvan aineistoni käyttäjänimistä ja hahmottelen vastausta kysymykseen prototyypisistä käyttäjänimistä.

Kuten edellä mainitsin, kahdessa ensimmäisessä alaluvussa tarkastelen siis aineistoni käyttäjänimiä siltä kannalta, sisältävätkö ne erisnimiä vai muunlaisia kielen ilmauksia. Tällainen leksikaalisen tason analysointi on yksi tapa havainnollistaa käyttäjänimien ”nimimäisyyttä” – siis sitä, hahmottavatko kieliyhteisön jäsenet käyttäjänimet propriisiksi vai ei-propriisiksi ilmauksiksi. Tarkastelun pohjalla vaikuttaa oletus siitä, että kielenkäyttäjälle tutun tai tunnistettavan erisnimen sisältävät käyttäjänimet ovat helpommin hahmotettavissa propriisiksi ilmauksiksi kuin leksikaalisia ilmauksia sisältävät käyttäjänimet. Esimerkiksi käyttäjänimet *Gandalfff*, *Eurajoelta*, *reetta65* ja *Tomi__7* mielletäisiin tällä perusteella herkemmin propreiksi kuin käyttäjänimet *amppeli*, *Hale77*, *Itteontehny* ja *vuoro21*.

Käyttäjänimien propriisia ja ei-propriisia elementtejä tarkastellessani olen nojannut Hämmäläisen käyttäjänimien luomisprosessia kuvaavaan *lähtönimi*-käsitteeseen. Lähtönimellä viitataan siihen alkuperäiseen nimi-ideaan, jonka käyttäjä saa palveluun sopivaa tunnusta keksiessään ja jonka hän myös pyrkii käyttöönsä rekisteröimään. Siinä tapauksessa, että lähtönimi on jo varattuna muulle käyttäjälle, nimi-ideasta joko luovutaan tai sitä muokataan *muokkauselementeillä*. (Hämmäläinen, tulossa: 10.) Aineistoni käyttäjänimien muokkaamisen keinoja tarkastelen lähemmin alaluvussa 3.3.

Käyttäjänimiä luokitellessani kategorisoin siis niiden pohjalla tulkintani mukaan vaikuttavia lähtönimiä, jotka joissain tapauksissa saattavat poiketa lopullisista käyttäjänimistä. Tällä periaatteella oletan esimerkiksi, että aineistoni käyttäjänimen *Mkke1982* käyttäjä on alun perin havitellut käyttäjänimeä *Mikke* tai *Makke*. Koska kyseinen käyttäjänimi on kuitenkin oletettavasti ollut varattu, käyttäjä on vastannut uniikkiuden vaatimukseen muokkaamalla lähtönimeä ja poistamalla käyttäjänimen ensitavun vokaalin.

Myös käyttäjänimen sisältämä *1982* on mahdollista tulkita muokkauselementiksi. Näkemys lähtönimestä ja sen muokkausprosessista antaa siis mahdollisuuden kategorisoida esimerkiksi edellä mainitsemani *Mkke1982*:n henkilönimen sisältävien käyttäjänimien luokkaan.

Käyttäjänimien kategorisoinnin tukena olen muiden lähteiden ohella hyödyntänyt joitakin yleisiä verkkolähteitä. Tällaisia ovat muun muassa hakukone Google (<https://www.google.fi/>), verkkosanakirjat Ilmainen sanakirja ja Sanakirja.org (<https://il-mainensanakirja.fi/>, <http://www.sanakirja.org/>) sekä tietosanakirja Wikipedia (<https://fi.wikipedia.org/>).

3.1 Propriisuus

Olen jakanut aineistoni propriusista ilmauksista koostuvat käyttäjänimet kategorioihin sen mukaan, millaisia tarkoituksia käyttäjänimien sisältämät erisnimet yksilöivät. Nimikategoriat sekä niitä edustavien käyttäjänimien lukumäärät näkyvät taulukossa 1. Taulukon järjestys mukailee nimikategorioiden käsittelyjärjestystä: Ensin tarkastelen aineistoni ihmisiin viittaavia virallisia ja epävirallisia nimiä sisältäviä käyttäjänimiä. Sen jälkeen käsittelemän muita nimikategorioita eli aineistoni tapauksessa fiktiivisen hahmon nimen, tuote- tai muun nimen sekä paikannimen sisältäviä käyttäjänimiä.

Taulukko 1. Erisnimen sisältävien käyttäjänimien jakautuminen luokittain.

Käyttäjänimessä erisnimi	Määrä (kpl)	% (200 nimestä)
Virallinen etunimi	47	23,5
Epävirallinen lisänimi	16	8
Virallinen lisänimi; sukunimi	5	2,5
Fiktiivisen hahmon nimi	10	5
Tuote- tai muu nimi	10	5
Paikannimi	6	3
Yhteensä	94	47

Ennen käyttäjänimien propristen elementtien analysointitulosten selvittämistä on tarpeen käsitellä vielä, kuinka lähestyn henkilönnimiä sisältävien käyttäjänimien luokkaa. Suomessa käytössä olevan – ja monissa muissakin kulttuureissa vallalla olevan – virallisen henkilönnimisysteemin mukaisesti etunimi on yksilön päänimi; virallisessa nimiyhdistelmässä etunimi, joita voi olla yksi tai useampia, sijaitsee sukunimen edellä (Ainiala ym. 2008: 172).

Virallisen etunimen sisältäviksi olen lähtökohtaisesti luokitellut sellaiset käyttäjänimet, joiden olen katsonut koostuvan etunimestä, jolla on tai on ollut Väestörekisterikeskuksen etunimitietokannan mukaan yli 50 kantajaa. Lisäksi huomioin, löytyykö nimi Suomessa käytössä olevista nimipäiväkalentereista. Aivan kaikkia virallisiin etunimiin luokittelimiani käyttäjänimiä kategorian kriteerit eivät kuitenkaan koske; näiden käyttäjänimien luokittelun syyt ja taustat selvitan kussakin tapauksessa erikseen.

Koska käyttäjät nimien takana jäävät anonyymeiksi, en voi tietenkään varmistua siitä, ovatko käyttäjänimien sisältämät etunimet käyttäjien todellisia, virallisia nimiä. Lähdän kuitenkin liikkeelle siitä oletuksesta. Luokittelussa olen nojannut eri nimikategorioiden prototyyppeihin kategoriamerkityksiin; niiden avulla esimerkiksi sana *Valtteri* käsitetään paitsi erisnimeksi, myös tyypillisesti henkilöön – ja tarkemmin miespuoliseen sellaiseen – viittaavaksi (Sjöblom 2004: 83; ks. myös Kiviniemi 1982: 12). Ei-prototyypissä tapauksessa nimellä voidaan kuitenkin viitata vaikkapa eläimeen (ks. Sjöblom 2004: 83).

Rajanvetoa eris- ja yleisnimiin vaikeuttaa se, että monilla propreilla on samansuinen appellatiivinen vastineensa (esim. *sisko–Sisko*; *pilvi–Pilvi*) (ks. Kiviniemi 1982: 11). Käyttäjänimien tapauksessa tällainen kielellinen monitulkintaisuus vahvistuu entisestään siksi, että käyttäjänimien esiintymisympäristö ei välttämättä anna tarpeeksi vihjeitä siitä, tulisiko niiden sisältämät ilmaukset tulkita yleis- vai erisnimiksi (vrt. Kiviniemi 1982: 11). Tätä kuvastavat esimerkiksi naispuolisen käyttäjän nimi *Merituulia10* sekä miespuolisen käyttäjän nimi *meri013*. Siinä missä olen luokitellut *Merituulia10*-käyttäjänimen naisennimiin, *meri013*-käyttäjänimi on puolestaan hahmottunut appellatiiviseksi nimeksi. *Merituulia* on kuitenkin *meren* tavoin tietysti myös appellatiivinen ilmaus. Tässä tapauksessa päätöksenteon ovat sinetöineet henkilönnimien sukupuoleen liittyvät kategoriamerkitykset, ja propriseksi ilmaukseksi olen lopulta käsittänyt sen, jonka yhteydessä esiintyvät profiilitiedot – kuten sukupuoli ja ikä – tukevat tulkintaa henkilönnimipohjaisesta käyttäjänimestä.

Yksilöivän ilmaisutehtävän lisäksi henkilönnimet, kuten muutkin erisnimet, kantavat mahdollisesti myös muunlaisia funktioita. Tapauksesta riippuen ne esimerkiksi kuvailevat, opastavat tai pilkkaavat. (Ks. Sjöblom 2004: 86; ks. myös Ainiala 1997.) Näitä erisnimien välittämiä merkityksiä käsittelen perusteellisemmin käyttäjänimien semantiikkaa tarkastelevassa luvussa 4. Tässä yhteydessä on kuitenkin relevanttia painottaa sitä, että – kuten edellä käsittelemistäni esimerkeistäkin voi huomata – yksilöön viittaavat etuja lisänimet kuvastavat usein myös sukupuolta. Suomalaisessa nimilaissa on määritelty selkeä jako naisen- ja miehennimien välille niin, ettei pojalle voida hyväksyä naisennimeä eikä tytölle miehennimeä (Nimilaki 694/1985. 32 b § (8.2.1991/253)). Näin ollen olen jaotellut aineistoni käyttäjänimissä esiintyvät etunimet naisen- ja miehennimiin. Luonnollisesti jakoa ohjaa osaltaan myös profiilitiedoissa näkyvä, käyttäjän ilmoittama sukupuoli. Jos en luokittelun yhteydessä erikseen mainitse, etunimien sukupuolta kuvastava kategoriamerkitys sekä profiilitietoihin merkitty sukupuoli vastaavat toisiaan.

Haluan vielä painottaa, että käyttäjänimien sisältämien ilmausten luokittelu ei ole kaikissa tapauksissa selkeää ja ongelmattonta. Siinä missä esimerkiksi käyttäjänimet *Jonna09* ja *Kirsi22* sijoittuvat varsin yksiselitteisesti naisennimen sisältävien käyttäjänimien luokkaan, käyttäjänimet *atsa57* ja *diena208* ovat tulkinnanvaraisempia. Se, vaikuttaako esimerkiksi *atsa57*-nimen taustalla henkilönnimi *Asta*, vai onko se muunlaisin tavoin motivoitunut, jää ulkopuoliselle tulkitsijalle väistämättä epäselväksi. Käyttäjänimet voivat herättää mitä moninaisimpia mielleyhtymiä sekä tulkintoja, eivätkä tämän tutkielman luokittelut tietenkään voi edustaa kaikkien kielenpuhujien näkemyksiä.

3.1.1 Virallinen etunimi

Virallisen etunimen sisältäviksi olen luokitellut kaikkiaan 47 käyttäjänimeä. Näistä käyttäjänimistä 26 tapauksessa keskiössä on naisennimi ja 21 tapauksessa miehennimi. Seuraavien 23 käyttäjänimen sisältämiä etunimiä on Väestörekisterikeskuksen tietojen mukaan ollut yli 50 Suomessa asuvalla naispuolisella henkilöllä: *ani61* ('Ani'); *Anuelli* ('Anu', 'Elli'); *atsa57* ('Asta'); *diena208* ('Diana'); *Eeva1972* ('Eeva'); *Helena1960* ('Helena'); *Helinän* ('Helinä'); *isrikkirsi* ('Kirsi'); *janettezz* ('Janette'); *Jasminpasmin* ('Jasmin'); *Jattaa* ('Jatta'); *JohannaA* ('Johanna'); *jolanda_sjk* ('Jolanda'); *Jonna09* ('Jonna'); *Kirsi22* ('Kirsi'); *kotikati* ('Kati'); *Merituulia10* ('Meri-Tuulia', 'Merituulia'); *Neela22* ('Neela'); *ninkaxx* ('Inka' (tai 'Ninka')); *pipsa2016* ('Pipsa'); *reetta65* ('Reetta'); *sari_arto* ('Sari'); *Valentina8* ('Valentina'). Tarkennan, että olen luokitellut

käyttäjänimen *sari_arto* naisennimiin paitsi profiilitietojen perusteella myös siksi, että naisennimi on käyttäjänimessä ennen miehennimeä.

Myös käyttäjänimien *joseliinas*, *Leliana* ja *Mirjasisko* sisältämät etunimet *Joseliina*, *Leliana* ja *Mirja-Sisko* olen luokitellut virallisiksi – näin siitäkkin huolimatta, että Väestörekisterikeskuksen nimipalvelun tietojen mukaan kyseiset nimet ovat harvinaisia, eivätkä ne siten löydy myöskään nimipäiväkalentereista. *Joseliina* on epäilemättä mukaelma *Joosef*-nimen feminiinisestä muodosta *Josefiina* (myös *Josefina*) (ks. Behind the name), joka puolestaan löytyy nimipäiväkalenterista ja jolla on Suomessa tuhansia kantajia (Väestörekisterikeskus, nimipalvelu). *Lelianan* hahmotan vierasperäiseksi mutta niin ikään viralliseksi naisennimeksi, joka muistuttaa italialaista *Lelia*-nimeä (ks. Behind the name). *Mirja-Sisko* noudattaa nimipäiväkalenterissa esiintymisen suhteen samaa linjaa kuin muutkin yhdysnimet; nimipäiväkalenterit eivät sisällä yhdysnimiä muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Samalla periaatteella viralliseksi luokittelemani naisennimi *Meri-Tuulia* ei löydy nimipäiväkalentereista.

Myöskään *jolanda_sjk*-käyttäjänimen *Jolanda*, *Neela22*-käyttäjänimen *Neela* tai *ninkaxx*-käyttäjänimen mahdollinen etunimi *Ninka* eivät löydy nimipäiväkalentereista. Siinä missä *Jolanda* ja *Neela* ovat Väestörekisterikeskuksen nimipalvelun perusteella virallisena nimenä kohtuullisen tavallisia, *Ninka*-nimi ei täytä 50 kantajan kriteeriä. *Ninka* on italialaista alkuperää ja pohjaa yleiseen *Nina*-nimeen (BabyNamesPedia).

Edellä listaamieni käyttäjänimien sisältämistä naisennimistä suurin osa löytyy kuitenkin suomalaisesta nimipäiväkalenterista. Näitä ovat *Anu*, *Asta*, *Eeva*, *Elli*, *Helena*, *Helinä*, *Janette*, *Jasmin*, *Jatta*, *Johanna*, *Jonna*, *Kirsi*, *Kati*, *Inka*, *Pipsa*, *Reetta* sekä *Sari*. *Ani* ja *Valentina* löytyvät puolestaan ortodoksisesta kalenterista ja *Diana* suomenruotsalaisesta vastaavasta. (Nimipäivähaku.)

Väestörekisterikeskuksen etunimihaun 50 kantajan kriteerillä virallisen miehennimen sisältää puolestaan seuraavat 21 käyttäjänimeä: *88sami* ('Sami'); *akimm* ('Aki' tai 'Kim'); *alan_243* ('Alan'); *arttu7777* ('Arttu'); *ate1200* ('Ate'); *Dennil* ('Dennis'); *Henri_1000* ('Henri'); *jan_edvard* ('Jan-Edvard' tai 'Jan' ja 'Edvard'); *JaniK80* ('Jani'); *Jannep92* ('Janne'); *Jussi[sukunimi]* ('Jussi'); *Juzzi1985* ('Jussi'); *Kalletre* ('Kalle'); *manu788* ('Manu'); *markofka* ('Marko'); *MiikJu* ('Miika'); *Nikoma86* ('Niko'); *Tomi__7* ('Tomi'); *Toniiii* ('Toni'); *williamsme345* ('William'); *zebo* ('Seppo'). Käyttäjänimen

Jussi[sukunimi] sisältämän etunimen perään liitetyn ilmauksen jätän tutkielmassani mainitsematta, sillä käyttäjänimikokonaisuus on mahdollista tulkita virallisen etunimen ja sukunimen yhdistelmäksi.

Käyttäjänimen *alan_243* sisältämä *Alan* assosioituu vierasperäiseksi etunimeksi, joka juontanee juurensa Bretagneen (Behind the name). Kyseinen nimi ei löydy Suomessa käytössä olevista nimipäiväkalentereista. Sen sijaan edellä käsittelemiäni käyttäjänimien mahdollisesti sisältämät *Aki, Arttu, Edvard, Henri, Jani, Janne, Jussi, Kalle, Kim, Marko, Manu, Miika, Niko, Sami, Seppo, Tomi* sekä *Toni* löytyvät suomalaisesta nimipäiväkalenterista, *Jan, Dennis* ja *William* puolestaan suomenruotsalaisesta vastaavasta. (Nimipäivähaku.) Käyttäjänimen *ate1200* sisältämä etunimi *Ate* poikkeaa tässä suhteessa edellisistä. Olen luokitellut sen kuitenkin viralliseksi nimeksi, koska Väestörekisterikeskuksen nimi-palvelun mukaan se on tai on ollut virallisena etunimenä yli 200 henkilöllä.

3.1.2 Epävirallinen lisänimi

Edellä olen käsitellyt sellaisia käyttäjänimiä, jotka sisältävät virallisiksi käsittämiäni etunimiä. Epävirallisiksi lisänimiksi voidaan puolestaan luokitella sellaiset yksilöön viittaavat nimet, jotka eivät kuulu ihmisen viralliseen nimiyhdistelmään. Epäviralliset lisänimet voidaan jakaa sekundaareihin sekä primaareihin sen mukaan, pohjaavatko ne viralliseen henkilönnimeen (sekundaarit lisänimet) vai ovatko ne muilla tavoin muodostettuja (primaarit lisänimet). (Ainiala ym. 2008: 173.) Tässä tutkielmassa en voi ottaa kantaa siihen, ovatko esimerkiksi leksikaalisia ilmauksia sisältävät käyttäjänimet todellisuudessa käyttäjän primaareja lisänimiä. Sekundaarien käyttäjänimien tulkitseminen on sitä vastoin ongelmattomampaa, sillä usein niitä luodaan tietynlaisten rakenteellisten periaatteiden mukaan (Kiviniemi 1982: 92).

Epävirallisten lisänimien kategoria käsittää kaikkiaan 16 käyttäjänimeä. Epävirallisen naisennimen sisältäviksi olen luokitellut käyttäjänimet *Anskuliini123* ('Anskuliini'), *betsy4* ('Betsy'), *Jossu.74* ('Jossu'), *Katjuska36* ('Katjuska'), *Marde48* ('Marde'), *Marse_95* ('Marse'), *sailuska* ('Sailuska') sekä *Susa02* ('Susa'). Epävirallisen miehennimen sisältävät puolestaan käyttäjänimet *jonexxx12* ('Jone'), *juse68* ('Juse'), *Krishu* ('Krisu'), *krissekoo85* ('Krisse'), *Mkke1982* ('Mikke' tai 'Makke'), *reiska53* ('Reiska'), *samppavaa* ('Samppa') sekä *Vescu* ('Vesku').

Jälleen on todettava, että rajanveto epävirallisten lisänimien sekä virallisten nimien välille ei ole aivan yksiselitteistä. Esimerkiksi epävirallisiksi nimeksi käsittämäni *Krisse-*

nimi esiintyy Väestörekisterikeskuksen nimipalvelun mukaan joitakin kertoja myös virallisena etunimenä – niin naisilla kuin miehilläkin. Toisaalta olen luokitellut virallisiin nimiin myös sellaisia tapauksia, jotka eivät täytä virallisille nimille asettamiani kriteereitä; tästä esimerkkeinä edellä käsittelemäni käyttäjänimet *joseliinas* sekä *ninkaxx*. On myös niin, että jotkin virallisen nimen kriteerit täyttävät nimet saattavat olla laajalti käytössä myös lempinimenä (esim. *Manu* (← *Mauno*)).

Ongelmalliset tapaukset kuvastavat sitä, että nimikategoriat eivät ole yksiselitteisiä ja tarkkarajaisia. Osittain ongelmallisuus kytkeytyy kysymykseen siitä, milloin jokin alun perin epävirallisena lisänimenä käytetty ja sittemmin suosiotaan virallisena etunimenä nostattanut nimi vaihtuu statukseltaan epävirallisesta viralliseksi. Ovathan monet nykyään varsin yksiselitteisesti virallisiksi käsittämämme nimetkin alkujaan lyhentyneet varhaisista kristillisperäisistä etunimistä (esim. *Margareta* → *Reetta*) (Kiviniemi 2006: 254).

Epävirallisten lisänimien muodostustavat ovat vaihtelevia. Varsin yleinen tapa on virallisen nimen alku-, loppu- tai muun osan poisjättäminen, siis lyhentäminen (Kiviniemi 1982: 92). Näin on tulkintani mukaan selkeimmin käyttäjänimessä *Susa02* (→ *Susanna*) (ks. myös Kiviniemi 2006: 255). Usein virallisista nimistä muodostettuihin lyhentyymiin lisätään myös johtimia; tällöin kyseessä ei kuitenkaan ole niinkään johtaminen ” – – vaan paremminkin nimien valaminen uusiin muotteihin, niiden analoginen mukauttaminen tietynlaisiin malleihin” (Kiviniemi 1982: 93). Näin on nähdäkseni esimerkiksi käyttäjänimissä *jonxxx12* (← *Jouni*), *Jossu.74* (← *Johanna*), *juse68* (← *Jussi*), *krissekoo85* (← *Kristian*), *Krishu* (*Krisu* ← *Kristian*), *Mkke1982* (*Makke* ← *Markus*; *Mikke* (← *Mikael*)), *reiska53* (← *Reino*) sekä *Vescu* (*Vesku* ← *Vesa*). Myös vierasperäiseksi käsitettävä *betsy4* (← *Elisabeth*) kuuluu tähän joukkoon. Suluissa olen maininnut viralliset nimet, joista epäviralliset lisänimet on todennäköisesti muodostettu – toisenlaisetkin tulkinnat ovat jälleen mahdollisia.

Epävirallisten lisänimien muodostaminen on sidoksissa aikaan, paikkaan sekä muihin ympäristön tekijöihin. Esimerkiksi *de*-johdinta voi pitää kohtuullisen uutena kansanomaisten nimiasujen – ja myös muiden puhekielisten ilmausten – muodostamisen aineksena. (Kiviniemi 2006: 256.) Naispuolisen käyttäjän nimi *Marde48*, joka saattaa palautua esimerkiksi *Marja*-nimeen, on esimerkki tällaisesta *de*-loppuisesta lisänimestä. *Marde48*-nimeä paljolti muistuttava mutta *se*-loppuinen on sen sijaan käyttäjänimi *Marse_95*, joka pohjannee edellisen tavoin esimerkiksi *Marjaan* tai muuhun *mar*-alkuiseen naisenimeen.

Käyttäjänimet *Katjuska36* sekä *sailuska* sisältävät epävirallisiin lisänimiin sijoittamistani käyttäjänimistä selkeimmin jonkin erotettavissa olevan aineksen, tässä tapauksessa *ska*-johtimen. Kumpikin nimi on epäilemättä muodostettu *a*-päätteisestä virallisesta naisennimestä, *Katjasta* ja *Sailasta*, jonka loppu-*a* vaihtuu *ska*-johtimen yhteydessä *u*:ksi. *Katjuska* ja *Sailuska* assosioituvat ensi sijassa slaavilaiseen kielialueeseen, sillä tämän-tyyppiset virallisista etunimistä muodostetut variantit ovat siellä tavallisia (esim. *Ivan* → *Ivanka*, *Ivanuska*, *Ivanusko*) (ks. Kiviniemi 2006: 259).

Käyttäjänimen *Anskuliini123* sisältämä epävirallinen lisänimi *Anskuliini* on puolestaan ainoa, joka sisältää kaksinkertaisen johdinaineksen: se koostuu paitsi virallisesta etunimestä (esim. *Anna*, *Anniina*) muodostetusta lisänimestä *Ansku* myös sitä seuraavasta *-liini*-johtimesta. Erityisesti jälkimmäinen *-liini*-johdin välittää nimen muodostamassa kokonaisuudessa affektiivisuutta – ja tässä tapauksessa erityisesti hellittelevyyttä ja leikittelevyyttä. (VISK § 206, § 212; ks. myös Kiviniemi 2006: 258.)

3.1.3 Virallinen lisänimi; sukunimi

Edellä olen käsitellyt niin käyttäjänimissä esiintyviä virallisia etunimiä kuin epävirallisia lisänimiäkin. Käsittelemättä on vielä ihmisen viralliseen nimiyhdistelmään keskeisesti kuuluva sukunimi, joka on nimensä mukaisesti tiettyjen sääntöjen mukaan suvussa kulkeva virallinen lisänimi. Yksilön virallinen nimi koostuu siten päänimistä eli yhdestä tai useammasta etunimestä sekä sukunimestä. (Ainiala yms. 2008: 172.) Sukunimen sisältäviksi olen luokitellut aineistoni käyttäjänimet *apursiai*, *martisindi*, *Michelini79*, *MrAngelo* sekä *MrSuominen*.

Siinä missä käyttäjänimi *martisindi* viittanee yksittäiseen julkisuuden henkilöön, tässä tapauksessa jalkapalloilija Bruno Martins Indiin, muut käyttäjänimet ovat tulkin-
nanvaraisempia. Sukunimen tulkintaa esimerkiksi käyttäjänimien *MrAngelo* sekä *MrSuominen* tapauksessa vahvistaa kuitenkin se, mikä sukunimeksi käsitettäviä elementtejä ympäröi; molemmat käyttäjänimet sisältävät miespuolisen yksilön arvonimeen tai muuhun nimikkeeseen viittaavan elementin *Mr* (*Mister*) (ks. myös KS s.v. *herra*), jota puolestaan seuraa sukunimiksi käsitettävät *Angelo* sekä *Suominen*.

Latinalaisperäinen *Angelo* on kyseisenä varianttina käytössä erityisesti italian kielessä (The Internet Surname Database). *Suominen* on puolestaan suomalaista alkuperää ja pohjannee alun perin sotilasnimenä käytössä olleeseen *Suomi*-nimeen (Mikkonen 2013: 397). Käyttäjänimen *MrAngelo* voisi toisaalta luokitella myös fiktiivisen hahmon

nimeksi – videopelissä *Mafia: The City of Lost Heaven* esiintyy samanniminen päähenkilö (Mafia Wiki. Tommy Angelo).

Käyttäjänimi *Michelini79* sen sijaan sisältää – muokkauselementiksi hahmottuvaa numeroainesta lukuun ottamatta – ainoastaan sukunimeksi käsitettävän ilmauksen. *Michelini* on alkuperältään italialainen sukunimi (House of names). Nimi olisi toisaalta mahdollista tulkita myös viittaukseksi ranskalaiseen Michelin-yhtiöön, jolloin se olisikin luokiteltavissa kaupallisen nimen sisältäviin käyttäjänimiin.

Käyttäjänimi *apursiai* poikkeaa edellä käsittelemistäni sukunimen kategoriaan kuuluvista käyttäjänimistä sikäli, että sen lopullinen ulkoasu ei sisällä sukunimeä kokonaisuudessaan; käyttäjänimen pohjalla vaikuttaa tulkintani mukaan kuitenkin sukunimi *Purssiainen*. Lisäksi käyttäjänimen sisältämä ensimmäinen *a*-vokaali saattaa viitata etunimen alkukirjaimeen.

3.1.4 Fiktiivisen hahmon nimi

Fiktiivisen hahmon nimiä sisältäviä käyttäjänimiä on aineistossani kymmenen. Tällaisiksi olen tulkinnut käyttäjänimet *Gandalff*, *Heimerdinger*, *Heluna1980*, *jack_bauer70*, *Nyyti1969*, *pikku66myy*, *pikkumyy45*, *pikkumyy-65*, *tikru92* sekä *Tuhkamo*.

Moni fiktiivisen hahmon nimiä sisältävistä käyttäjänimistä on tuttu lasten- ja nuortenkirjallisuudesta, kuten Tove Janssonin *Muumi*-kirjoista (*Nyyti1969*, *pikku66myy*, *pikkumyy45*, *pikkumyy-65*), A. A. Milnen *Nalle Puhin tarinoista* (*tikru92*), Walt Disneyn *Aku Ankka* -sarjakuvista (*Heluna1980*) sekä J. R. R. Tolkienin *Taru sormusten herrasta* -trilogiasta (*Gandalff*). *Helunan* voisi toisaalta tulkita myös epäviralliseksi henkilönnimeksi (esim. ← *Helena*).

Käyttäjänimen *Tuhkamo* olen tulkinnut viittaukseksi samannimisen suomalaisen kansansadun päähenkilöön (muun muassa teoksessa *Suomen kansan satuja ja tarinoita*). Yksi käyttäjänimi sisältää puolestaan populaarikulttuurisen viittauksen tv-sarja *24*:n keskeisimpään henkilöhahmoon (*jack_bauer70*), toinen taas *League of Legends* -tietokonepelin hahmonimeen (*Heimerdinger*) (League of Legends Wiki. Heimerdinger).

3.1.5 Tuote- tai muu nimi

Tuote- ja muita nimiä sisältäviä käyttäjänimiä on aineistossani kymmenen. Tällaisiksi olen hahmottanut käyttäjänimet *akankivi*, *Bavaria75*, *BDA1800*, *burton77*, *ecco67*, *Erihidaste*, *hondacivik*, *lambo70*, *Rodriquez* sekä *Tuuttihonda*.

Tuotevalmistajien nimet assosioituvat vahvasti niihin tuotteisiin, joita ne edustavat. Saksalainen Bavaria on tunnettu erityisesti moottori- ja purjeveneistään, yhdysvaltalainen Burton lumilautailuun liittyvistä tuotteistaan, tanskalainen Ecco kengistään, italialainen Lamborghini (→ *lambo70*) urheiluautoistaan ja Rodriguez kitaroistaan. Jälleen haluan korostaa sitä, että muunkinlaiset tulkinnat ovat mahdollisia – esimerkiksi *Bavaria* on myös Saksan osavaltio, *Burton* puolestaan sukunimi, kun taas *ecco* voi viitata myös itali-ankieliseen ilmaukseen merkityksessä ’kas tässä’ tai ’ole hyvä’.

Käyttäjänimien *hondacivik* sekä *Tuutihonda* tulkitseminen on sen sijaan jossain määrin yksiselitteisempää, sillä ne viittaavat edellisiä spesifimmin tiettyyn malliin tai yksittäiseen tuotteeseen. Honda Civic on japanilaisen autovalmistaja Hondan automalli, Honda CB750 Four – josta käytetään myös nimeä *tuutti* – on saman valmistajan moottoripyörä. (Ks. Seppälä 2013: kulkineennimitietokanta s.v *Tuutti/Tuutihonda*.) Käyttäjänimi *BDA1800* puolestaan viittanee yhdysvaltalaisen autovalmistaja Fordin Escort RS1800 -autoon sekä siinä käytettyyn BDA-moottorimalliin.

Käyttäjänimet *akankivi* ja *Erihidaste* poikkeavat muista edellä käsittelemistäni, pääasiassa tuotemerkkeihin tai yksittäisiin tuotteisiin viittaavista käyttäjänimistä. Ensimmäisen (*akankivi*) olen tulkinut viittaukseksi Savo-Karjala Cup -uistelukilpailuihin (Savo-Karjala Cup). Nimi olisi toisaalta mahdollista hahmottaa myös viittaukseksi Soudankylän Sompionjärvessä sijaitsevaan Akankiveen, jolloin se olisi luokiteltavissa tuote- ja muiden nimien kategorian sijasta paikannimiin. Käyttäjänimi *Erihidaste* sen sijaan viittanee Heikki Kinnusen kappaleeseen *Iltaravit*, jossa mainitaan *Eri Hidaste* -niminen ori.

3.1.6 Paikannimi

Paikannimen sisältää kuusi käyttäjänimeä: *Eurajoelta*, *Harma65*, *illo666*, *kamppi49*, *kirjurissa*, *siperian75*. Niistä kolme, *Harma65*, *illo666* ja *kamppi49*, on nominatiivimuotoisia. Käyttäjänimen *Harma65* olen – käyttäjän profiilitietojen perusteella – tulkinut viittaukseksi Etelä-Pohjanmaan Härmään. Käyttäjänimen lähtönimen kirjainten vaihtaminen (*ä* → *a*) on tällöin tulkittava muokkauselementiksi, joita käsittelen tarkemmin alaluvussa 3.3. Toisenlaisetkin tulkinnat ovat tässä tapauksessa kuitenkin mahdollisia. *Harma* on toisaalta myös sukunimi, jonka tunnettuutta lisää julkisuuden henkilö, muusikko Heikki ”Hector” Harma.

Muut nominatiivimuotoisen paikannimen sisältävät käyttäjänimet ovat yksitulkin-
taisempia. Käyttäjänimen *illo666* hahmotan viittaukseksi Pirkanmaalla sijaitsevaan Illon

kylään, *kamppi49*:n taas Helsingin kaupunginosaan. Ablatiivimuotoinen *Eurajoelta* herättää puolestaan herkästi tulkinnan Eurajoesta käyttäjän asuin- tai kotipaikkana. Inessiivimuotoisen käyttäjänimen *kirjurissa* olen käyttäjän profiilitietojen perusteella tulkinnut slangiasuiseksi variantiksi paikannimestä *Kirjurinluoto*, kun taas Siperiaan viittaava käyttäjänimi *siperian75* on genetiivissä.

Tässä yhteydessä on hyvä huomata, että paikannimi voi ilmetä käyttäjänimissä myös muunlaisin tavoin, esimerkiksi appellatiiviksi luokiteltavan *lapinmies914*:n määritteosassa. Tässä tapauksessa juuri paikkaa ilmaisevan elementin asema määritteenä on syynä siihen, etten ole luokitellut sitä paikannimestä koostuviin käyttäjänimiin. Asuin- tai kotipaikkaan viitataan toisaalta myös substantiiviksi luokiteltavassa käyttäjänimessä *haminalainen*. Kolmessa käyttäjänimessä paikannimi näkyy puolestaan lyhenteenä. Näin on henkilönnimiin luokittelemisani käyttäjänimissä *jolanda_sjk* (*sjk* → *Seinäjäjoki*) ja *Kalletre* (*tre* → *Tampere*) sekä substantiiveihin luokittelemassani käyttäjänimessä *yhHki84* (*Hki* → *Helsinki*).

3.2 Ei-proprisuus

Edellä olen käsitellyt sellaisia aineistoni käyttäjänimiä, jotka sisältävät propria elementtejä. Seuraavaksi tarkastelen aineistoni muunlaisista – siis ei-proprisista – kielen ilmauksista koostuvia käyttäjänimiä. Taulukko 2 kuvastaa näiden käyttäjänimien jakautumisen sanaluokittain. Taulukon järjestys mukailee jälleen alakategorioiden käsittelyjärjestystä.

Taulukko 2. Muun kielen ilmauksen kuin erisnimen sisältävien käyttäjänimien jakautuminen sanaluokittain.

Käyttäjänimessä		
ei-proprinen ilmaus	Määrä (kpl)	% (200 nimestä)
Substantiivi	56	28
Adjektiivi	13	6,5
Lause	9	4,5
Numeraali	2	1
Adverbi	2	1
Pronomini	1	0,5
Muut	23	11,5
Yhteensä	106	53

3.2.1 Substantiivi

Appellatiivisia käyttäjänimiä on ei-propristen kategoriassa ylivoimaisesti eniten; tulkintani mukaan substantiivi on lähtönimenä kaikkiaan 56 käyttäjänimessä. Lähtönimeltään yksiosaisia ja suomenkielisen substantiivin sisältäviä käyttäjänimiä ovat *haminalainen*, *kesä16*, *1Söpöliini*, *Amaryllis*, *amppeli*, *Erakko2015*, *kingi81*, *Kolli03*, *komistus39*, *Leidee*, *meri013*, *Neitonen10*, *Omena-81*, *pulvaan1*, *salaisesi17*, *seuraa2015*, *Tulevaisuus-62*, *Unelmani2016* sekä *vuoro21*.

Yksiosaisien substantiivien sijoittuminen yleis- ja puhekielen väliselle janalle vaihtelee. Osa on käyttöalaltaan laajoja ja sävyltään neutraaleja yleiskielen ilmauksia. Tällaisia sisältävät käyttäjänimet *haminalainen*, *kesä16*, *Amaryllis*, *amppeli*, *Erakko2015*, *komistus39*, *meri013*, *Omena-81*, *pulvaan1*, *salaisesi17*, *seuraa2015*, *Tulevaisuus-62*, *Unelmani2016* sekä *vuoro21*. Käyttäjänimen *pulvaan1* lähtönimeksi tulkitseen tässä sanan *bulvaani* ('haamuostaja').

Edellä mainituista käyttäjänimistä *seuraa2015* on tulkintani mukaan ainoa, joka on jossakin muussa sijassa kuin nominatiivissa – tässä tapauksessa partitiivissa. Kyseinen käyttäjänimi olisi toisaalta mahdollista tulkita myös imperatiivimuodoksi verbistä *seurata*. Nominatiivimuotoiseen substantiiviin on puolestaan liitetty possessiivisuffiksi käyttäjänimissä *salaisesi17* sekä *Unelmani2016*. Possessiivisuffiksien käyttö on yksi keino

ilmaista käyttäjän *minän* ja vastaanottajan *sinän* läsnäoloa; käsittelen kyseistä ilmiötä tarkemmin luvussa 4.

Osan käyttäjänimistä käsitän esiintymisympäristössään ja tapauksesta riippuen jollakin tavalla – esimerkiksi sävyltään tai käyttöalaltaan – rajatummiksi. Tällaisia ovat käyttäjänimet *ISöpöliini*, *kingi81*, *Kolli03*, *Leidee* ja *Neitonen10*. Käyttäjänimi *kingi81* sisältää leikkimielisen, ’johtajaa’, ’pomoa’ tai ’kunkkua’ merkitsevän ilmauksen (ks. KS s.v. *kingi*). Käyttäjänimen *Kolli03* käsitän puolestaan slangiasuiseksi ilmaukseksi merkityksessä ’hyvännäköinen mies’ (ks. Urbaani sanakirja s.v. *kolli*). Valitsemaani ilmauksen viittauskohdetta puoltaa profiilitietojen lisäksi nähdäkseni myös seuranhakupalvelun konteksti.

Käyttäjänimi *Leidee* taas hahmottuu epäviralliseksi kirjoitusasunsa puolesta; käsitän sen tässä merkityksessä ’yl. hienokäyttösisestä, sivistyneestä naisesta’ (KS s.v. *lady*, rinn. *leidi*). Siinä missä variantti *leidi* ei juurikaan assosioitu *ladya* puhekielisemmäksi tai epävirallisemmaksi, niin tekee kuitenkin *leidee*; lisäksi sen vierasperäisellä ääntämisellä korostuneesti leikittelevä kirjoitusasu ilmentää epäilemättä myös humoristisuutta.

Sellaisia substantiiveja, jotka sisältävät emotionaalisia sävyjä välittävän johtimen, on mielenkiintoista tarkastella suhteessa edellä käsittelemiini epävirallisiin lempinimiin. Tällainen on muun muassa käyttäjänimi *ISöpöliini*; se sisältää saman, hellittelevää sävyä ilmaisevan *-liini*-johtimen kuin epävirallisiin henkilönnimiin luokittelemani käyttäjänimi *Anskuliini123* (ks. VISK § 206, § 212). Koska edellinen käyttäjänimi on johdettu adjektiivista ja jälkimmäinen erisnimestä, tapauksien välillä ei ole samanlaista propriisuuden ongelmaa kuin edellä käsittelemiini *Merituulia10*- ja *meri013*-käyttäjänimien tapauksessa. Nähdäkseni käyttäjänimipari kuvastaa kuitenkin sitä, että johtimilla voidaan ilmaista emotionaalisia merkityksiä yhtä hyvin *proprien* kuin muidenkin kielellisten ilmausten tapauksessa.

Toinen samantyyppinen esimerkki leksikaalisiin ilmauksiin liitettävistä johtimista on käyttäjänimi *Neitonen10*. Sekin välittää *-nen*-johtimineen erinäisiä – tässä tapauksessa erityisesti pienuuteen liittyviä – lisäsävyjä (ks. VISK § 207, § 208). Kielitoimiston sanakirja määrittelee kyseisen sanan usein ylätyyliseksi, mikä sekin tuo ilmauksen kokonaisuuteen kiinnostavan lisäsävynsä (ks. KS s.v. *neitonen*).

Suomenkielisiksi yhdyssubstantiiveiksi olen tulkinnut lähtönimet käyttäjänimissä *Alppikauris*, *hillasuo*, *jellonaemo*, *kantrityttö*, *kaverinhaku*, *lapinmies914*, *lumiperhonen*, *Metallikäsiyöläinen*, *metsäntonttu*, *neitoruus*, *rallikuljettaja* sekä *rapukoira-58*.

Käsitän tässä yhdyssanoiksi myös sellaiset, joilla ei ole yleiskielessä vakiintunutta merkitystä. Tällainen on esimerkiksi käyttäjänimi *rapukoira-58*. Yhdyssubstantiivien alakategorian keskeisimmäksi kriteeriksi olen asettanut sen, että yhdyssanat koostuvat yleisesti kieleen kuuluvista ilmauksista.

Monet tulkinnanvaraisen yhdyssubstantiivin sisältävät käyttäjänimet pyrkivät herättämään nimenosien avulla erilaisia mielikuvia ja assosiaatioita. Esimerkiksi käyttäjänimi *jellonaemo* muistuttaa leikillisen sanavalintansa (ks. KS s.v. *jellona*) takia edellä käsittelemiäni sävyiltään tai käyttöalaltaan rajattuja käyttäjänimiä *ISöpöliini*, *kingi81*, *Kolli03*, *Leidee* ja *Neitonen10*.

Vierasperäisistä yksiosaisista tai yhdyssubstantiiveja sisältävistä käyttäjänimistä suurin osa on englanninkielisiä: *angeleyes79*; *enjoyment100*; *forest101*; *Hale77*; *Lion55*; *penalty*; *SportgirlH*; *Teddybear34*; *Warning*; *WinterRose2015*; *womenangel*. Siinä missä käyttäjänimet *enjoyment100*, *forest101*, *Hale77*, *Lion55*, *penalty*, *Teddybear34* sekä *Warning* sisältävät yleiskieleen sellaisenaan kuuluvia substantiiveja, käyttäjänimissä *angel-eyes79*, *SportgirlH*, *WinterRose2015* sekä *womenangel* kielen ilmauksia yhdistetään epätyypillisemmällä tavoilla. Jälkimmäiset ymmärrän siis muodostustavaltaan yhdyssanoiksi, jotka vastaavat suomen kielessä suurin piirtein ilmauksia *enkelisilmät*, *urheilutyttö*, *talviruusu* sekä *naisenkeli*.

Muunkielisiä substantiiveja sisältävät puolestaan saksankieliset *giebel* ('pääty' tai 'päätykolmio') ja *Melkfett* ('lypsyvoide') sekä ruotsinkielinen *Mysteriet56* ('mysteeri'). Toisenlaisetkin tulkinnat ovat tosin jälleen mahdollisia. *Giebel* on esimerkiksi mahdollista tulkita myös sukunimeksi, jonka juuret ovat niin ikään Saksassa (House of names). Käyttäjänimi *Mysteriet56* saattaa puolestaan olla myös populaarikulttuurinen viittaus samannimiseen, Aki Sirkesalon sekä Lisa Nilssonin esittämään, kappaleeseen. Kieleltään universaalina voinee sen sijaan pitää käyttäjänimeä *peteca*; tulkitseen sen tässä viittauksena perinteiseen brasilialaiseen urheilulajiin. Samanviitteinen ja -muotoinen ilmaus on tuttu niin portugalilaisiin kuin englanninkieliseen kielessä.

Substantiivien luokkaan sijoittuvat myös käyttäjänimet, jotka koostuvat sellaisista useamman kuin yhden sanan sisältävistä lausekkeista, joiden pääsanana on substantiivi. Niistä seitsemän on suomenkielisiä (*ahman_hammas*, *IsoHalipula*, *KoviaKokenutM*, *kuutamonlämpö10*, *MeidänJuttu*, *omamerkki1960*, *parhaaksiystäväksi*) ja kaksi englanninkielisiä (*nastyprincess*, *Sunshine4you*). Käyttäjänimen *KoviaKokenutM* sisältämän *M:n* käsitän tässä lyhenteeksi substantiivista *mies*. Substantiivipääsanana määritteenä on

useimmissa tapauksissa adjektiivi (*IsoHalipula, nastyprincess, omamerkki1960, parhaaksiystäväksi*) tai genetiivimuotoinen, omistajaa ilmaiseva substantiivi tai pronomini (*ahman_hammas, kuutamonlämpö10, MeidänJuttu*). Yhdessä käyttäjänimessä substantiivina määrittää myös muunlaista suhdetta pääsanaan ilmaiseva pronomini (*Sunshine4you* → *for you*), toisessa taas adjektiivimääritteestä ja partisiippimuotoisesta pääsanasta koostuva lauseke (*KoviaKokenutM*).

Substantiivien luokassa on mainitsematta vielä yksi, lyhenteistä koostuva käyttäjänimi *yhHki84*, jonka lähtönimen *yhHki* tulkitsen jotakuinkin merkityksessä 'yksihuoltaja Helsingistä'. Kyseistä käyttäjänimeä voi pitää luokassaan poikkeuksellisen kahdestakin eri syystä. Ensinnäkin se on substantiivien luokassa ainoa, joka koostuu pelkästään lyhenteistä. Toisaalta näiden lyhenteiden välisiä suhteita on mahdollista tulkita eri tavoin. Tässä olen päättänyt luokittelemaan käyttäjänimen substantiiveihin, jolloin nimen pääsanaksi on hahmotettava *yh* 'yksihuoltaja', jota määrittää paikanimä *Hki* 'Helsingistä'.

Nähdäkseni lyhenteet olisi kuitenkin mahdollista tulkita myös erillisiksi lausekkeikseen, jolloin käyttäjänimen voisi katsoa koostuvan kahdesta itsenäisestä ilmauksesta, appellatiivista *yksihuoltaja* sekä paikkaa ilmaisevasta propriista *Helsinki*. Tällöin käyttäjänimen kategorisoinnissa tulisi ottaa selkeämmin huomioon sen yhteydet paitsi appellatiiveihin myös propreihin. Käyttäjänimen sisältämä numeroaines, *84*, puolestaan hahmottuu kummassakin tapauksessa muokkauselementiksi, joka ilmaisee käyttäjän syntymävuoden. Muokkauselementtejä käsittelemme tarkemmin alaluvussa 3.3.

3.2.2 Adjektiivi

Adjektiivi on lähtönimenä yhteensä 13 käyttäjänimessä. Tässä yhteydessä on jälleen syytä korostaa, että adjektiivin sisältäviin käyttäjänimiin olen luokitellut ainoastaan ne nimet, joissa adjektiivi on käyttäjänimen kokonaisuuden pääsanana. Adjektiiveja esiintyy kuitenkin käyttäjänimissä myös muunlaisissa asemissa – esimerkiksi edellä käsittelemieni substantiivilausekkeiden määriteosissa. Pääsanaltaan adjektiivin sisältävistä käyttäjänimistä kuusi on suomenkielisiä (*helppoako, Mahdollinen53, Nuorituh, onnekas59, ONNEKKAITAKO, touhukas1972*) ja seitsemän englanninkielisiä (*casual-, darkblonde, Happy-74, Lovable_72, lovable1, notsobad63, Regal67*). Käyttäjänimen *Nuorituh* lähtönimeksi käsittelen siis adjektiivin *nuori*, vaikka sen perään liitetty kirjainjono *tuh* onkin mahdollista tulkita kyseisen adjektiivin pääsanana alkukirjaimiksi. Tässä tapauksessa mahdollisen pääsanana viittausta kohteen tunnistaminen olisi kuitenkin vaikeaa.

Kuten edellä olen maininnut, käsittelen käyttäjänimien semantiikkaa ja merkityksiä sekä niiden suhdetta seuranhaun kontekstiin tarkemmin luvussa 4. Tällöin tarkastelen lähemmin myös adjektiivin sisältäviä käyttäjänimiä sekä niiden välittämiä merkityksiä ja mielikuvia. Tässä yhteydessä on kuitenkin mielenkiintoista tuoda esiin se seikka, että kahdessa tällaisessa käyttäjänimessä on huomattavissa yhteyksiä mutkikkaampia rakenteita sisältäviin käyttäjänimiin, joita puolestaan tarkastelen tuonnempana. Näin on käyttäjänimissä *helppoako* sekä *ONNEKKAITAKO*.

Vaikka kyseiset käyttäjänimet koostuvat sinänsä yksinkertaisista ja yksittäisistä adjektiiveista, niiden sisältämät sijapäätteet (partitiivin päätte *-a* nimessä *helppoako* ja *-ta* nimessä *ONNEKKAITAKO*), monikon tunnus (*-i-* nimessä *ONNEKKAITAKO*) sekä erityisesti molempien käyttäjänimien sisältämä *-ko*-liitepartikkeli rakentavat niihin selvää lausemaisuuksien tuntua. Käyttäjänimen *helppoako* taustalla voi esimerkiksi tulkita vaikuttavan kysymyslause 'Onko tämä helppoa?', kun taas käyttäjänimen *ONNEKKAITAKO* pohjalla voi vaikuttaa edellisen tavoin kysyvä lause 'Olemmeko me onnekkaita?'

3.2.3 Lause

Edellä olen käsitellyt kahden adjektiivin sisältävän käyttäjänimen yhteyksiä monimutkaisempien rakenteiden – tässä tapauksessa kysymyslauseiden – ilmaisemiin asiointiloihin. Seuraavaksi tarkastelen muita aineistoni käyttäjänimiä, jotka koostuvat yksittäisiä sanoja tai lausekkeita mutkikkaammista rakenteista. Osa niistä on finiittiverbin sisältäviä ja siten lauseiksi käsitettäviä. Toisaalta olen sijoittanut luokkaan myös sellaisia käyttäjänimiä, jotka eivät sisällä ilmipantua finiittiverbiä, vaikka – ainakin oman tulkintani mukaan – se käyttäjänimeen muodollisesti kuuluisikin. Kaikkiaan olen sijoittanut luokkaan seuraavat yhdeksän käyttäjänimeä: *Aikavähissä*; *CanCanCan*; *en-sano*; *hulda_huolet_on*; *Itteoon-tehny*; *Katsotaan78*; *kukapatietäis-72*; *RUmysoulmate*; *yhteinenhyvähakusessa*.

Selkeästi lauseiksi hahmottuvat ja finiittiverbin sisältävät käyttäjänimet *en-sano*, *Itteoon-tehny*, *Katsotaan78*, *kukapatietäis-72* sekä *RUmysoulmate*. Kaksi ensimmäistä käyttäjänimeä, *en-sano* ja *Itteoon-tehny*, sisältävät yksikön ensimmäisen persoonan muotoja verbeistä *sanoa* ja *tehdä*. Käyttäjänimi *en-sano* on lisäksi kieltomuodossa, kun taas käyttäjänimi *Itteoon-tehny* on puhekielinen ilmaus perfektimuotoisesta väitelauseesta 'Itse olen tehnyt'. Yksikön ensimmäisen persoonan ansiosta molemmissa käyttäjänimissä on selkeästi läsnä jokin, jonka voi tulkita käyttäjän esiintuomaksi *minäksi*.

Käyttäjänimi *Katsotaan78* on puolestaan yksipersonainen passiivimuoto verbistä *katsoa*. Toisin kuin edellisissä tapauksissa, kyseisen käyttäjänimen sisältämä passiivimuoto mahdollistaa asiointilojen kuvaamisen niin, että predikaatin kannalta keskeiset osallistujat jäävät ilmaisematta ja siten taka-alalle (VISK § 1313). Tässä tapauksessa tulkitseen passiivimuodon monikon ensimmäisen persoonan imperatiivimuodoksi, joka on tyypillinen erityisesti puhekielessä (ks. VISK § 1654).

Käyttäjänimet *kukapatietäis-72* sekä *RUmysoulmate* sisältävät kysymyslauseen. Käyttäjänimi *kukapatietäis-72* koostuu ihmiseen viittaavasta kysyvästä *kuka*-pronominista, siihen liitetystä *-pa*-sävyartikkelista sekä puhekielisestä, konditionaalimuotoisesta finiittiverbistä *tietäis*. Sekä *kuka*-pronominiin liitetty sävyartikkeli *-pa* että finiittiverbin konditionaalimuoto tuntuisivat tässä tapauksessa lisäävän kysymyslauseen kokonaisuuteen paitsi hienovaraista ihmettelyä myös vetoavuutta (ks. Suominen 2013; VISK § 1593).

Käyttäjänimen *RUmysoulmate* käsitän puolestaan kysymyslauseeksi merkityksessä 'Are you my soulmate?' Käyttäjänimeä on mielenkiintoista verrata edellä käsittelemiini, yksikön ensimmäisen persoonan verbimuodon sisältäviin käyttäjänimiin *en-sano* ja *Itte-oontehny*. Vaikka käyttäjänimen *RUmysoulmate* keskiössä onkin *sinäksi* puhuteltava vastaanottaja, se sisältää myös *minän* – joka tässä tapauksessa ilmenee 'sielunkumppania' määrittävänä pronomininä. Käyttäjänimissä hahmottavat *minät* ja *sinät* – jotka luonnollisesti ovat läsnä erityisesti rakenteeltaan kompleksisemmissä käyttäjänimissä – otan lähempään tarkasteluun muun muassa käyttäjänimien vuorovaikutuksellisuutta käsittelevässä alaluvussa 4.3.

Lauseita ja muita kompleksisia rakenteita sisältävien käyttäjänimien luokkaan olen sijoittanut myös käyttäjänimet *Aikavähissä*, *CanCanCan*, *hulda_huolet_on* sekä *yhteinenhyvähakusessa*. Näistä käyttäjänimistä *CanCanCan* on tulkintani mukaan ainoa, joka sisältää selkeästi finiittiverbiksi käsitettävän elementin – tässä tapauksessa englanninkielisen verbin *can* merkityksessä 'voida, saada'. Käyttäjänimen loppuosan tulkitseen viittaukseksi samannimisen kabareetanssin muotoon, jolloin käyttäjänimen kokonaisuus on hahmotettava merkityksessä 'Can can-can' ('Osata can-cania').

Käyttäjänimi *hulda_huolet_on* on puolestaan poikkeuksellinen tapaus siinä mielessä, että sen sisältämät erikoismerkit mahdollistavat käyttäjänimen tulkitsemisen useammalla eri tavalla. Ilman käyttäjänimen elementtejä toisistaan erottelevia alaviivoja

nimi olisi tulkittavissa varsin yksiselitteisesti viittaukseksi *Rouva Hulda Huoleton* -nimiseen lastenlauluun. Lopullisessa käyttäjänimessä lastenlaulun nimen sisältämä *huoleton*-adjektiivi on kuitenkin erotettu alaviivalla niin, että käyttäjänimen kokonaisuus onkin hahmotettavissa verbin sisältäväksi rakenteeksi, jonka voi tulkita vastaavan suurin piirtein merkitystä 'Huldalla on huolia'.

Käyttäjänimet *Aikavähissä* sekä *yhteinenhyvähakusessa* olen luokitellut lauseita tai muita kompleksisia rakenteita sisältäviin käyttäjänimiin, vaikka ne eivät varsinaista predikaattiverbiä sisälläkään. Käyttäjänimien välittämiin merkityksiin ja niiden tulkitsemiseen tämä ilmipanematon finiittiverbi kuuluu kuitenkin nähdäkseni olennaisesti. Ensimmäisen olen tulkinnut sisältävän esimerkiksi väitelauseen 'Aika on vähissä', toisen taas 'Yhteinen hyvä on hakusessa'. Finiittiverbin sisältämättömien käyttäjänimien osalta on hyvä huomioida, että niiden ilmaisemien asiaintilojen kannalta keskeiset osanottajat ovat yksipersonaisen passiivirakenteen tavoin piilossa. Käyttäjänimi *Aikavähissä* ei siis anna vastausta siihen, kenen aika on vähissä. Samalla tavoin käyttäjänimi *yhteinenhyvähakusessa* ei ilmaise, kuka on se, joka on hakemassa yhteistä hyvää.

3.2.4 Adverbi, numeraali, pronomini

Siinä missä lauseita tai muita kompleksisia rakenteita sisältävät käyttäjänimet muodostavat selkeän – joskin heterogeenisen – kategorian, numeraalit, adverbit sekä pronominit ovat sitä vastoin keskiössä ainoastaan yksittäisissä käyttäjänimissä.

Adverbi on pääsanana kahdessa tapauksessa, käyttäjänimessä *Mege* sekä *täälläkö_*. Käyttäjänimen *Mege* olen tulkinnut slangiasuiseksi variantiksi adverbista *mukaan* (ks. Urbaani sanakirja s.v. *mege*). *Täälläkö_* koostuu puolestaan sijaintia ilmaisevasta adverbista *täällä* sekä siihen liitetystä kysyvästä liitepartikkelista *-ko*. Kysyvän liitepartikkelinsa ansiosta käyttäjänimi hahmottuu jokseenkin samanlaiseksi kuin monimutkaisempia asiaintiloja ilmaisevat, adjektiivin sisältävät käyttäjänimet *helppoako* sekä *ONNEKKAITAKO*. Käyttäjänimen pohjalla voi ajatella vaikuttavan esimerkiksi seuranhakuun kytkeytyvä kysymyslause 'Oletko täällä?'

Numeraalin sisältää niin ikään kaksi käyttäjänimeä, *752980* sekä *sixtyone*. Näistä ensimmäinen on poikkeuksellinen tapaus sikäli, että se on aineistossani ainoa käyttäjänimi, joka koostuu pelkistä numeroista – tässä tapauksessa käyttäjänimen käsittävä numerojono ei sisällä myöskään yleisesti tunnistettavia merkityksiä tai herätä mielleyhtymiä. Hakukone tosin tunnistaa kyseisen numerojonon Amazon.com-verkkokaupassa

myytävän tuotteen (752980 *Underbed Box*) tunnistekoodiksi, mikä voi osaltaan selittää tämän sinänsä opaakin käyttäjänimen valintaa.

Käyttäjänimi *sixtyone* koostuu puolestaan englanninkielisestä, numeraalia *61* vastaavasta ilmauksesta. Käyttäjänimissä numerat ilmaisevat usein joko käyttäjän syntymävuotta tai ikää, ja käyttäjien profiilissa näkyvät henkilötiedot luonnollisesti helpottavat numeraalien tulkitsemista. Käyttäjän *sixtyone* profiilitiedoissa näkyvä ikä puoltaa käsitystä siitä, että nimellä viitataan käyttäjän syntymävuoteen. Pronominista koostuu puolestaan vain yksi käyttäjänimi, englanninkielinen *foryou-*, joka muodostuu vastaanottajaa ilmaisevasta *for*-konjunktioista ja sitä seuraavasta *you*-pronominista. Suomen kielessä käyttäjänimi vastaakin merkitystä 'sinulle'.

3.2.5 Muut

Muut käyttäjänimet käsittää sellaisen nimien joukon, joka ei sisällä tunnistettavia tai tunnistettaviksi jäljitettäviä kielen ilmauksia (ks. myös Sjöblom 2006: 204). Tunnistettaviksi jäljitettävillä tarkoitan tässä sellaisia käyttäjänimiä, joiden alkuperäinen, tavoiteltu sisältö on todettavissa, vaikka lopullinen käyttäjänimi ei näitä tunnistettavia elementtejä enää sisältäisikään. Osaltaan aihe kiinnittyy nimien semanttiseen läpinäkyvyyteen ja läpinäkyvyyteen, jota käsittelen tuonnempana.

Muiden käyttäjänimien kategoriaa hahmotellessa keskeisiä kysymyksiä ovat siis olleet paitsi se, millaisia käyttäjänimet ovat lopulliselta ulkoasultaan, myös se, onko niistä mahdollista identifioida tunnistettavia lähtönimiä. Jälleen haluan muistuttaa, että analysoin aineistoani kieliyhteisön jäsenenä. Nimenantajan näkökulmasta ilmaukset saattavat tietysti olla motivoituneita, mutta useimmille nimeämisen taustoja ja perusteita tuntemattomille yhteydet jäänevät havaitsematta (ks. Sjöblom 2004: 86).

Yksi varsin selkeästi muihin käyttäjänimiin sijoitettava joukko on lyhenteitä tai kirjainjonoja sisältävät käyttäjänimet. Kuten edellä mainitsin, kategorisoinnin kriteerinä on tällöin kuitenkin se, että lyhenteiden taustalla vaikuttavien lyhentämättömien ilmausten tunnistaminen ei ole esiintymisympäristössään mahdollista. Opaakeiksi eli läpinäkymättömiksi olen luokitellut aineistossani seuraavat: *ak52*, *ak69*, *EH71*, *es33*, *ff12rr*, *nnac*, *olts*, *Pterxc*, *Rak87*, *SML70*.

Haluan huomauttaa, että monille edellä mainitsemilleni kirjainyhdistelmiä sisältäville käyttäjänimille olisi mahdollista löytää useampia mahdollisia viittauskohteita. Käyt-

täjänimen *es33* kirjaimet voisi esimerkiksi mieltää viittaukseksi Euro Shopper -merkkiseen energiajuomaan. Käyttäjänimet *ak52* ja *ak69* voivat puolestaan herättää muotonsa ja sisältämiensä kirjainten takia mielle yhtymiä tunnettuun kiväärimalliin (AK-47). Kategoriana lyhenteet muodostavat produktiivisen ja muutoksille alttiin joukon (Maamies 2000). Voikin olla, että monet opaakeiksi luokitteleman, kirjainjonosta koostuvat käyttäjänimet ovat selviä paitsi nimenantajalle itselleen myös halutunlaisille vastaanottajille. Lyhen-teillä voidaan tällöin osoittaa esimerkiksi rajatun joukon sisäistä yhteenkuuluvuutta (Ks. Maamies 2000.)

Toisaalta otaksun, että osa opaakeista käyttäjänimistä on muodostettu esimerkiksi käyttäjän virallisen nimen, siis etu- ja sukunimen, alkukirjaimista. Voi olla, että henkilönnimi näkyy käyttäjänimissä myös muunlaisin tavoin, esimerkiksi poistamalla henkilönnimestä joitakin kirjaimia ja korvaamalla ne toisilla. Tällaisissa tapauksissa henkilönnimen ja käyttäjänimen välinen yhteys on kieliyhteisöön kuuluvalla jäsenelle kuitenkin jo niin läpinäkymätön, että mahdollisia yhteyksiä ilmentävälle kategorisoinnille olisi tuskin enää perusteita.

Tässä yhteydessä mainitsemisenarvoista on, että lyhenteistä koostuvien käyttäjänimien joukossa on kuitenkin kaksi poikkeusta, käyttäjänimet *BDA1800* sekä *yhHki84*; niiden sisältämät lyhenteet ovat kieliyhteisön jäsenille epäilemättä tuttuja, joten olen sijoittanut kyseiset nimet tuote- ja kaupallisen nimen (*BDA1800*) sekä substantiivin (*yhHki84*) sisältäviin käyttäjänimiin. Muiden nimien kategoriaan sijoittamani lyhenteistä koostuvat käyttäjänimet eroavat siis kahdesta edellä käsittelemästani käyttäjänimestä siinä, että niiden sisältämien kirjainlyhenteiden ja -yhdistelmien viittauskohteet jäävät ulkopuoliselle tulkitsijalle hämäräksi.

Muita kategoriaan sijoittamiani käyttäjänimiä ovat *calta*, *eluman*, *jaupisa*, *kerolax*, *Niiskinääski*, *Odiain*, *Rante65*, *rehelisa*, *suose*, *testam*, *tiutau*, *tlampe* sekä *Vesuko*. Vaikka kyseiset käyttäjänimet hahmottuvat – muiden kategorian nimien tavoin – pääasiassa tunnistettavia tai tunnistettaviksi jäljitettäviä kielen ilmauksia sisältämättömiksi, suinkaan kaikki niistä eivät kuitenkaan ole täysin opaakkeja. Monet muut-kategorian käyttäjänimet ovat pikemminkin ” – – nimiä, jotka kokonaisuutena eivät koostu pelkästään symbolisista yksiköistä, mutta jotka silti sisältävät tunnistettavia osia konventionaalistuneista sanoista tai nimistä” (Sjöblom 2004: 86; ks. myös Sjöblom 2006: 204).

Esimerkiksi käyttäjänimi *Niiskinääskin* voi ajatella kytkeytyvän jossain määrin Tove Janssonin *Muumi*-kirjojen *Niiskuneiti*-hahmoon, käyttäjänimi *rehelisan* puolestaan

rehellinen-adjektiivin. Koen, että kategorian nimien herättämät mielleyhtymät ovat kuitenkin jälleen niin yksilöllisiä ja häilyviä, ettei nimiä siitä syystä voi sijoittaa niihin mahdollisesti sisältyvien sanojen tai nimien edustamaan kategoriaan.

Kategorian nimet saattavat olla myös äänneasultaan merkityksellisiä (ks. Sjöblom 2004: 86). Selkein esimerkki onomatopoeettisesta eli ääntä jäljittelevästä ilmauksesta on nähdäkseni aineistoni käyttäjänimi *tiutau*, joka mukaillee linnunlaulua. Toisaalta *tiutau*:n voisi tulkita myös *Mörrin möykky* -laulusta tutuksi partikkeliksi. Äänteellisesti motivoituneita voivat jälleen olla tietysti muutkin kategorian nimet. Tällöin syy-seuraussuhdetta on kuitenkin vaikeampi osoittaa.

Tässä ja edeltävässä aluvussa olen käsitellyt aineistoni käyttäjänimiä propriisuuden ja ei-proprisuuden näkökulmasta. Propria käyttäjänimiä olen luokitellut alakategorioihin sen mukaan, millaisia tarkoituksia niiden sisältämät erisnimet yksilöivät, kun taas ei-propria käyttäjänimiä olen kategorisoinut sanaluokkaperusteisesti. Seuraavaksi siirryn tarkastelemaan käyttäjänimissä esiintyviä muokkauselementtejä, joiden avulla käyttäjät varmistavat nimensä uniikkiuden ja yksilöllisyyden.

3.3 Muokkaamisen keinot

Tässä aluvussa keskityn niihin tapoihin ja elementteihin, joiden avulla nimeämisprosessissa lähtönimistä muokataan lopullisia, uniikkeja käyttäjänimiä. Toisin sanoen analysoin käyttäjänimien sisältämiä muokkauselementtejä. (Ks. Hämäläinen, tulossa: 19.) Muokkauselementtien tarkastelussa hyödynnän Hämäläisen artikkelissaan esittelemää, lähtönimen muokkaamisen eri tapoja havainnollistavaa jaottelua: ”1) numeroiden, 2) erikoismerkkien tai 3) kirjainten lisääminen lähtönimeen, 4) kirjainten vaihtaminen lähtönimessä, 5) kirjainten poistaminen lähtönimestä sekä 6) muut keinot” (Hämäläinen, tulossa: 19).

Oman aineistoni käyttäjänimien muokkauselementtien käsittely eroaa kuitenkin jossain määrin Hämäläisen vastaavasta. Jaotteluni on yhtäältä laveampaa siinä mielessä, että pyrin ottamaan kantaa ainoastaan sellaisiin tapauksiin, joissa muokkauselementit ovat selkeästi havaittavissa. Toisaalta olen spesifioinut kategorisointia oman aineistoni tarpeita vastaavaksi niin, että muut keinot -alaluokan tilalle olen sijoittanut isot kirjaimet -alaluokan. Havainnollistan käyttäjänimien muokkaamisen keinoja koskevaa luokittelua taulukossa 3.

Taulukko 3. Muokkauselementtien jakautuminen luokittain.

Käyttäjänimien muokkaamisen keinot	Määrä (kpl)
Numeroiden lisääminen lähtönimeen	94
Kirjainten lisääminen lähtönimeen	27
Kirjainten vaihtaminen lähtönimessä	11
Kirjainten poistaminen lähtönimestä	6
Väli- ja erikoismerkkien lisääminen lähtönimeen	3
Isot kirjaimet	1
Yhteensä	142

Muokkauselementtien määrä ilmaisee taulukossa sitä, kuinka monessa käyttäjänimessä on havaittavissa kutakin muokkaamisen keinoa. Yhteensä-sarake esittää vastaavasti muokkauselementtien kokonaismäärää. Koska osa käyttäjänimistä voi sisältää useampia eri muokkauselementtejä – esimerkiksi sekä lähtönimen kirjainten vaihtamista että lähtönimeen liitettäviä numeroita – muokkauselementtien kokonaismäärä ei vastaa muokkauselementtejä sisältävien käyttäjänimien määrää. Muokkauselementtejä sisältäviä käyttäjänimiä on aineistossani kaikkiaan 127. Niistä suurin osa (112 käyttäjänimeä) sisältää ainoastaan yhdeksi muokkauskeinoksi hahmottuvan elementin (esim. numeron sisältävä *lambo70*). Muutamit tapaukset (15 käyttäjänimeä) puolestaan sisältävät yhden sijaan kaksi eri muokkauselementtiä (esim. lisättyjä kirjaimia ja numeroita sisältävä *jonexx12*).

3.3.1 Numeroiden lisääminen lähtönimeen

Numeroiden esiintyminen käyttäjänimissä on varsin tavallista (ks. esim. Hämäläinen, tulossa; Hämäläinen 2012; Tuura 2015). Muokkauselementeiksi numerot hahmottunevat ensi sijassa siksi, että ne ovat paitsi muotonsa myös mahdollisesti välittämiensä merkityssisältöjen puolesta lähtönimestä selvästi erotettavia. Esimerkiksi lähtönimeen *Katjuska* liitetty ikää merkitsevä muokkauselementti *36* hahmottuu selkeäksi omaksi yksiköksen. Tästä syystä koen, että käyttäjänimen muokkaamisen tavoista numerot ovat myös selkeimmin analysoitavissa.

Omassa aineistossani numero on muokkauselementtinä ehdottomasti yleisin; lähtönimeen on lisätty numero kaikkiaan 94 käyttäjänimessä. Usein käyttäjänimen sisältämällä

numerolla on jonkinlainen funktio, joka selviää käyttäjäkohtaisia profiilitietoja tarkastelemalla. Syntymävuosi ilmaistaan 47 käyttäjänimen muokkauselementissä (esim. *pikkumyy-65*, *touhukas1972*), ikä puolestaan 10:ssä (esim. *pikkumyy45*, *reiska53*). Kahdessa tapauksessa käyttäjänimen sisältämä numero tuntuisi puolestaan kytkeytyvän siihen hetkeen, jolloin käyttäjänimeä ollaan luomassa: *pipsa2016*, *WinterRose2015*.

Toisaalta monen käyttäjänimen numeron merkitys jää ympäristössään arvoitukseksi. Tulkintani mukaan näin on kaikkiaan 35 käyttäjänimen muokkauselementissä. Tällaisia sisältävät esimerkiksi käyttäjänimet *kuutamönlämpö10*, *lapinmies914*, *Lion55* ja *Valentina8*. Edellä mainitsemani käyttäjänimet osoittavat, että numeroiden funktio ei välttämättä ole se, mitä herkästi olettaisi. Esimerkiksi käyttäjän *Lion55* profiilitietoja tarkastelemalla selviää, että muokkauselementti *55* ei odotustenvastaisesti viittaa sen enempää käyttäjän syntymävuoteen kuin ikäänkään.

Raja lähtönimen ja muokkauselementin välillä on monesti häilyvä ja tulkinnanvarainen. Kaikki aineistossani esiintyvät numerot eivät suinkaan hahmotu muokkauselementeiksi. Kuten edelläkin on käynyt ilmi, muutamissa tapauksissa olen luokitellut numerot joko johonkin toiseen muokkauselementtien alaluokkaan tai muokkauselementin sijasta osaksi lähtönimiä. Tällaisia numeroita sisältävät käyttäjänimet *752980*, *BDA1800*, *Erakko2015*, *Johanna*, *kesä16*, *pulvaan1*, *seuraa2015*, *sixtyone*, *Sunshine4you* sekä *Unelmani2016*.

Luokittelun syyt ovat tapauksesta riippuen erilaisia. Käyttäjänimet *752980* ja *sixtyone* koostuvat poikkeuksellisesti pelkistä numeraaleista, jolloin ne luonnollisesti hahmotuvat muokkauselementtien sijasta lähtönimiksi. Käyttäjänimen *BDA1800* sisältämien kirjainten ja numeroiden kokonaisuus puolestaan viitanee tiettyyn autoon ja sen moottorimalliin, jolloin numero on niin ikään tulkittava osaksi lähtönimeä.

Käyttäjänimien *Erakko2015*, *kesä16*, *seuraa2015* sekä *Unelmani2016* sisältämät numerot käsitän edellisten tavoin niin keskeisiksi käyttäjänimien kielellisten ilmausten täydentäjiksi, että muokkauselementin sijasta ne hahmotuvat osaksi lähtönimeä. Keskeisimpänä syynä tähän on se, että numerot kiinnittävät käyttäjänimet osaksi nykyhetkeä tai tulevaisuutta ja vaativat siten tulkitsemaan käyttäjänimien ilmaukset tietyllä tavalla. Numeroiden takia käyttäjänimet sisältävät implisiittisen toiveen siitä, että käyttäjien elämäntilanne tulee tulevaisuudessa jollakin tavalla muuttumaan.

Käyttäjänimien *Johanna* ja *pulvaan1* sisältämät numerot olen tässä tulkinnut viittauksiksi niitä ulkoisesti muistuttaviin kirjaimiin. Käyttäjänimen *Sunshine4you* numero

puolestaan viittaa äänneasultaan samankaltaiseen kielelliseen yksikköön, tässä tapauksessa prepositioon (*for*). Tästä syystä olen luokitellut edellä mainitut numerot muokkauskeinoltaan lähtönimen kirjainten vaihtamiseksi. Muita vastaavia tapauksia käsittelem seuraavaksi.

3.3.2 Lähtönimen kirjainten muokkaaminen

Käyttäjänimen lähtönimen kirjainten muokkaaminen – johon sisältyvät niin kirjainten lisääminen, poistaminen kuin vaihtaminenkin (Hämäläinen, tulossa: 19) – on numeroiden tavoin suhteellisen yleinen keino yksilöidä käyttäjänimi. Toisaalta koen, että lähtönimien kirjainten muokkauskeinojen analysoinnissa painottuvat numeroita selvemmin tulkitsija-kohtaiset näkemyserot, ja tällä on luonnollisesti vaikutuksensa muokkauselementtejä koskeviin analyysituloksiin. Seuraavaksi tarkennan joitakin kategorisointiani ohjanneita perusteita.

Lähtönimien kirjainten muokkaamisen osalta olen luokitellut muokkauselementeiksi ainoastaan sellaiset tapaukset, jotka tulkintani mukaan kantavat ensisijaisesti yksilöivyyden funktiota. Muokkauselementeiksi ovat siten hahmottuneet eritoten henkilönnimiin liitetyt leksikaaliset ainekset. Tällaisissa tapauksissa on mitä todennäköisimmin niin, että käyttäjä on alun perin tavoitellut pelkästä henkilönnimestä koostuvaa käyttäjänimeä. Esimerkiksi käyttäjä *Toniiii* on epäilemättä lisännyt nimen loppuun muokkauselementeiksi hahmottuvia *i*-kirjaimia siitä syystä, että pelkästä henkilönnimestä koostuva käyttäjänimi *Toni* on ollut varattu.

Nähdäkseni tilanne on kuitenkin ratkaisevasti toisenlainen sellaisissa käyttäjänimissä, jotka koostuvat ei-proprisista lausekkeista tai muista rakenteeltaan kompleksisista ilmauksista. Koen, että tällöin käyttäjänimien lähtönimien ja mahdollisten muokkauselementtien välisten suhteiden tulkitseminen on kieliyhteisön jäsenelle problematisempaa. Siinä missä henkilönnimi hahmottuu luontevaksi lähtönimeksi, muunlaisten ilmausten tapauksessa tilanne on siis toinen. On esimerkiksi vaikea tehdä päätöstä siitä, millaisessa asemassa substantiivilausekkeiden määriteosat ovat suhteessa pääsanaansa: käyttäjänimen *IsoHalipula* lähtönimenä saattaa yhtä hyvin toimia pelkkä *Halipula*, jolloin määrittävä adjektiivi *Iso* olisi käsitettävä muokkauselementiksi, tai sitten lauseke kokonaisuudessaan. Tällaiset tapaukset olenkin, mahdollisia muokkauselementeiksi hahmottuvia numeroita lukuun ottamatta, päätenyt luokittelemaan kokonaisuudessaan lähtönimiksi.

Tiedostan, että ei-proprisia käyttäjänimiä koskeva ratkaisuni vaikuttaa aineistoni analyysituloksiin niin, että jotkin mahdollisesti muokkauselementin tehtävää kantavat käyttäjänimielementit, kuten edellisten esimerkkien tavoin kompleksisten lausekkeiden määriteosat, tulevat tällöin luokitelluiksi osaksi lähtönimiä. Koen kuitenkin, että tällaiset tapaukset ovat niin tulkinnanvaraisia, ettei niiden spesifimpi analysoiminen ole relevanttia. Edellä mainitsemieni perustelujen valossa lähtönimen kirjainten muokkaaminen on hahmottunut muokkauselementiksi kaikkiaan 42 käyttäjänimessä. Näistä käyttäjänimistä lähtönimeen on lisätty kirjaimia 26 käyttäjänimessä, lähtönimestä on vaihdettu kirjaimia 11 käyttäjänimessä ja lähtönimestä on poistettu kirjaimia kuudessa käyttäjänimessä.

Vaikka kirjaimien lisääminen lähtönimeen muodostaa varsin heterogeenisen alakategorian, siitä on kuitenkin havaittavissa tietynlaisia tendenssejä. Varsin yleistä on, että lähtönimen perään lisätään yksi tai useampia kirjaimia, jotka eivät kannata todettavia, lähtönimestä erillisiä merkityksiä. Usein, muttei aina, tämä kirjain on lähtönimen viimeinen: *akimm*, *Gandalfff*, *Helinän*, *janettezz*, *JaniK80*, *jannep92*, *Jattaa*, *jonexxxx12*, *joseliinas*, *krishu*, *krissekoo85*, *lumiperhonth*, *markofka*, *MiikJu*, *Nikoma86*, *ninkaxx*, *Nuorituh*, *SportgirlH*, *Toniüüü*. Joidenkin käyttäjänimien lähtönimeen lisätyn kirjainaineksen voi tulkita olevan viittaus käyttäjän sukunimen ensimmäiseen kirjaimeseen / ensimmäisiin kirjaimiin (esim. *jannep92*, *krissekoo85*, *MiikJu*). Yhdessä tapauksessa etunimen perään liitetty kielellinen ilmaus saattaa toisaalta olla viittaus sukunimeen kokonaisuudessaan (*Jussi*[sukunimi]).

Joissain tapauksissa käyttäjänimien lähtönimiin lisätyt kirjaimet välittävät merkityksiä selkeämmin. Tällaisia ovat esimerkiksi lyhenteet (*jolanda_sjk*, *Kalletre*) ja muut leksikaalisia merkityksiä kantavat kielen ilmaukset (*kotikati*, *samppavaa*, *williamsme345*). Osassa tapauksista käyttäjänimen muokkauselementti muodostaa puolestaan lähtönimen kanssa epäilemättä leikillisyyttä ilmaisevan kokonaisuuden, joka muistuttaa usein lasten kieleen liitettäviä riimiväännöksiä: *isrikkirsi*, *Jasminpasmin* (ks. Virtanen 1972: 110; ks. myös Johansson 2014: 15).

Siinä missä kirjainten lisääminen on aineistoni perusteella suhteellisen yleinen muokkauskeino, kirjainten vaihtaminen ja poistaminen on sitä vastoin epätavallisempaa. Lähtönimen kirjainten vaihtaminen on muokkauskeinona 11 käyttäjänimessä. Näitä ovat *atsa* ('Asta'), *Dennil* ('Dennis'), *Diana* ('Diana'), *Harma65* ('Härmä') *hondacivik* ('Honda Civic'), *JohannaA* ('Johanna'), *Juzzi1985* ('Jussi'), *pulvaan1*, *Sunshine4you* ('Sunshine for you'), *Vescu* ('Vesku') sekä *zebo* ('Seppo'). Lähtönimestä on sen sijaan

poistettu kirjaimia kuudessa käyttäjänimessä: *apursiai* ('Pursiainen'), *KoviaKokenutM* ('Kovia kokenut mies'), *martisindi* ('Martins Indi'), *MiikJu* ('Miika'), *Mkke1982* ('Mikke' tai 'Makke') ja *zebo* ('Seppo').

Niin kuin nimistä näkee, poistaminen tai vaihtaminen koskee useimmiten yksittäisiä kirjaimia. Silloin, kun lähtönimestä puuttuu useampia kirjaimia, ne on poikkeuksetta poistettu nimen lopusta (*apursiai*, *KoviaKokenutM*). Sen sijaan lähtönimen kirjaimia vaihdettaessa oletettavasti alkuperäinen vastine on lopullisessa käyttäjänimessä korvattu usein joko kirjainta tai kielellistä ilmausta ulkoisesti (*JohannA*, *Juzzi1985*, *pulvaanI*, *zebo*) tai äänteellisesti (*Hondacivik*, *pulvaanI*, *Sunshine4you*, *Vescu*) muistuttavalla numerolla tai kirjaimella. Sellaisissa tapauksissa, joissa yhteys lähtönimen ja lopullisen käyttäjänimen on vähemmän selvä (esim. *atsa57*, *Dennil*, *Diena208*, *Harma65*), myös kategorisoinnin tulkinnanvaraisuus luonnollisesti korostuu.

3.3.3 Väli- ja erikoismerkkien lisääminen lähtönimeen

Väli- ja erikoismerkkien asema käyttäjänimen muokkauselementtinä on lähtönimen kirjainten muokkaamisen tavoin tulkitsijasta riippuva ja kysymyksiä herättävä – joskin osin eriävistä syistä. Väli- ja erikoismerkkien tapauksessa tulkinnalliset ongelmat liittyvät siihen, että usein niillä tuntuisi olevan käyttäjänimen kokonaisuudessa ensisijaisesti jokin muu funktio kuin yksilöinti. Näin on esimerkiksi käyttäjänimissä *en-sano*, *Happy-74*, *hulda_huolet_on*, *jolanda_sjk*, *kukapatietäis-72*, *sari_arto* ja *Tomi__7*; niiden sisältämät merkit näyttäisivät toimivan käyttäjänimien sisältämien elementtien – esimerkkien tapauksessa siis lähtönimien, lyhenteiden ja numeroiden – erottajina. Käyttäjänimessä *hulda_huolet_on* alaviivojen käyttö vahvistaa myös nimikokonaisuuden monitulkintaisuutta, minkä voi osaltaan nähdä loitontavan käsitystä väli- ja erikoismerkeistä muokkauselementteinä.

Edellä käsittelemissäni tapauksissa väli- ja erikoismerkkien selkeimpänä tehtävänä vaikuttaisi siis olevan yksilöinnin sijasta välilyönnin virkaa korvaava erottaminen. Tulkintaa vahvistaa entisestään se, että Suomi24:n sääntöjen mukaan välilyöntien käyttö ei ole käyttäjänimissä mahdollista (Suomi24:n säännöt). Tällainen palvelukohtainen sääntö on luonnollisesti huomioitava käyttäjänimiä analysoidessa, ja nähdäkseni sillä on selviä vaikutuksia palvelussa esiintyviin käyttäjänimiin. Tässä tutkielmassa olen päätenyt ratkaisuun, jossa välilyönnin korvaajina toimivia väli- ja erikoismerkkejä ei ole luokiteltu muokkauselementeiksi; pikemminkin hahmotan ne osaksi lähtönimeä.

Aivan kaikissa tapauksissa väli- ja erikoismerkit eivät kuitenkaan tuntuisi ilmentävän käyttäjänimen elementtejä erottavaa funktiota. Silloin, kun käyttäjänimen sisältämä väli- tai erikoismerkki esiintyy sellaisenaan nimen lopussa, herää tulkinta merkistä käyttäjänimeä yksilöivänä muokkauselementtinä; käyttäjänimikokonaisuuden välittämään merkitykseenhän nimenloppuisilla merkeillä ei tällöin ole sinänsä vaikutusta. Tapauksia, joissa väli- ja erikoismerkit toimivat muokkauselementteinä, on kuitenkin aineistossani verraten vähän – ainoastaan kolme käyttäjänimeä (*täälläkö_*, *casual-*, *foryou-*).

3.3.4 Isot kirjaimet

Kuten alaluvun 3.4 alussa mainitsin, olen sovittanut Hämmäläisen muokkauselementtejä koskevaa luokittelua paremmin oman aineistoni tarpeita vastaavaksi niin, että tässä tutkielmassa käsitän myös isojen kirjainten käytön yhdeksi keinoksi muokata lähtönimiä. Ratkaisuni takana on havainto siitä, että isoja kirjaimia käytetään aineistoni käyttäjänimissä useissa erilaisissa tehtävissä. Ennen kuin selvitän tapauksia, joissa olen luokitellut isojen kirjainten käytön lähtönimen muokkauskeinoksi, luon kuitenkin katsauksen isojen kirjainten esiintymiseen aineistossani yleisemmin.

Yleiskielen oikeinkirjoitussääntöjen mukaisesti iso alkukirjain on selkein tapa erottaa erisnimi appellatiivista. Täten on odotuksenmukaista, että aineistoni käyttäjänimissä isojen kirjainten käyttö on ylivoimaisesti yleisintä nimenomaan alkukirjaimena; kaikkiaan 88 käyttäjänimeä sisältää ison alkukirjaimen. Toisaalta isoa kirjainta käytetään edellä käsittelemieni väli- ja erikoismerkkien tavoin jokseenkin usein myös käyttäjänimen sisältämien elementtien erottajina – tästä esimerkkeinä käyttäjänimet *KoviaKokenutM*, *MeidänJuttu* ja *MrSuominen*. Tällainen välilyönnin tehtävää korvaava käyttö on havaittavissa 12 käyttäjänimessä. Monissa tapauksissa isojen kirjaimien funktiot saattavat tietysti olla myös toisiinsa limittyviä. Esimerkiksi isolla alkukirjaimella saatetaan haluta osoittaa johdonmukaisuutta muiden välilyöntiä ilmentävien isojen kirjaimien kanssa (*KoviaKokenutM*). Isojen alkukirjainten norminvastainen käyttö on tuttu myös kaupallisesta nimistöstä, jossa nimen kirjoitusasun odotuksenvastaisuutta hyödynnetään huomiokeinona (mm. Ainiala ym. 2008: 294).

Keskeistä on, että sellaisia isoja kirjaimia, jotka toimivat edellä mainituissa funktioissa, en ole luokitellut muokkauselementeiksi. Itse asiassa iso kirjain hahmottuu selvästi muokkauselementiksi ainoastaan yhdessä tapauksessa, käyttäjänimessä *JohannA*. Nimen viimeinen iso kirjain *A* näyttäisi kantavan – *o*-kirjainta korvaavan *O*-muokkauselementin

ohella – nimikokonaisuuden yksilöivää tehtävää ja eroavan siten edellisistä käyttäjänimistä.

Tilanne on jokseenkin samankaltainen käyttäjänimissä, joiden kielelliset ilmaukset sisältävät ainoastaan isoja kirjaimia. Näin on käyttäjänimissä *BDA1800*, *ONNEKKAITAKO* sekä *SML70*. En kuitenkaan ole luokitellut kyseisiä tapauksia muokkauselementeiksi, sillä nähdäkseni ne kantavat ensisijaisesti muunlaisia funktioita. Esimerkiksi lyhenteissä – joita edustaa ainakin käyttäjänimi *BDA1800* – isot kirjaimet ovat lyhennettävästä riippuen perusteltuja (ks. Kielitoimiston ohjepankki). Toisaalta isot kirjaimet voivat olla myös tietoinen tehoste- tai huomiokeino. Näin vaikuttaisi olevan eritoten adjektiivin sisältävässä käyttäjänimessä *ONNEKKAITAKO*. Tässä tapauksessa isot kirjaimet tuntuivat vahvistavan nimen ilmaiseman sanoman painokkuutta.

Edellä olen tarkastellut niitä muokkaamisen keinoja – siis numeroita, väli- ja erikoismerkkejä, isoja kirjaimia sekä lisättyjä, poistettuja ja vaihdettuja kirjaimia – joiden avulla käyttäjänimistä luodaan uniikkeja yksilöitä ja pyritään varmistamaan, että palvelun sisällä ei ole kahta täysin toisiaan vastaavaa käyttäjänimeä. Seuraavaksi pyrin luomaan aineistostani kokonaiskuvan; alaluvussa 3.4 siirryn käsittelemään käyttäjänimiä laajemmalla sekä aiemmin käsittelemiäni näkökulmia kokoavalla tavalla.

3.4 Prototyypisyys

Tässä alaluvussa kokoan yhteen edellä käsittelemiäni aihealueita – siis käyttäjänimien propriisuutta ja ei-proprisuutta sekä erilaisia muokkaamisen keinoja. Koonnin perusteella hahmottelen vastausta luvun alussa esittämäni kysymykseen siitä, millaiseksi hahmottuu prototyypinen seuranhakupalvelun käyttäjänimi.

Aineistoni käyttäjänimien piirteiden kartoittamisessa ja tyypillisen edustajan hahmottamisessa vaikuttaa keskeisesti filosofi Ludwig Wittgensteinin ajatus perheyhtäläisyydestä. Sen mukaan samaan kategoriaan kuuluvia jäseniä yhdistää joukko yhtäläisyyksiä; saman kategorian jäsenten voidaan ajatella muodostavan perheen. Kategorian hahmottumisessa keskeistä ei ole se, että kaikilla kategorian jäsenillä olisi jokin yhteinen, läpi linjan yhdistävä yksittäinen piirre. Sen sijaan perheen muodostavan kategorian jäsenet ovat – perheenjäsenten tavoin – joiltakin osin toisiaan muistuttavia, toisilta osin erilaisia. (Wittgenstein 1999 [1953]: 64–66.)

Erilaisia perheyhtäläisyyksiä jakavassa joukossa on siis mahdollisesti moniltakin osin toisistaan poikkeavia yksilöitä. Kognitiivisesta psykologiasta peräisin olevalla ja kielentutkimuksessa sovelletulla prototyypisyyden käsitteellä viitataan ilmiöön siitä, että toiset kategorian yksilöt edustavat paremmin sisäistä käsitystämme kyseisestä kategoriasta kuin toiset. Siinä missä toiset ovat hahmotettavissa salienteiksi, kategoriaansa hyvin edustaviksi tapauksiksi, toiset ovatkin piirteiltään kauempana näistä kategorian prototyypisen ytimen muodostavista jäsenistä. (Geeraerts 1997: 11, 20; Lakoff 1987: 41; ks. myös Sjöblom 2006: 71.)

Tutkielmani kolmannessa luvussa olen siis kartoittanut aineistoani yhdistäviä ja erottavia leksikaalisia sekä rakenteellisia piirteitä. Olen lähtenyt liikkeelle siitä ajatuksesta, että aineistoni nimet muodostavat yhden, seuranhakupalvelun käyttäjänimien kategorian. Tähän kategoriaan kuuluvia käyttäjänimiä käsittelen nyt enemmän tai vähemmän tyypillisinä prototyypisen ytimen edustajina. Tarkastelen aineistoani verkkomaisesti ja limittäin yhdistäviä perheyhtäläisyyksiä – siis niitä piirteitä ja ominaisuuksia, jotka ovat seuranhakupalvelun käyttäjänimien kategorialle ominaisia.

Kuten alaluvussa 3.1 kävi ilmi, propriset ilmaukset ovat aineistossani tavallisia. Jopa 47 % aineistoni käyttäjänimistä sisältää joko virallisen tai epävirallisen henkilönnimen, fiktiivisen hahmon nimen, tuote- tai muun kaupallisen nimen tai paikannimen. Propriisista nimikategorioista henkilönnimet ovat edustettuina useimmin: virallisen etunimen sisältää 47 käyttäjänimeä, kun taas epävirallinen etunimi on keskiössä 16:ssa ja virallinen henkilönnimi eli sukunimi viidessä käyttäjänimessä. Edellä mainitun perusteella voinee sanoa, että henkilönnimi on ilmeisen luonnollinen ja tyypillinen valinta käyttäjänimeksi. Pidänkin henkilönnimeen, ja erityisesti etunimeen, pohjautuvia käyttäjänimiä kategorian prototyypisenä ytimenä.

Siinä missä propriset käyttäjänimet sisältävät kieliyhteisön kannalta tunnettuja erisnimiä, ei-propristen käyttäjänimien joukko on luonnollisesti sisällöltään kirjavampi. Ei-proprisia käyttäjänimiä on aineistossani myös määrällisesti enemmän – kaikkiaan 53 %. Siinä missä substantiivi on sanaluokista edustettuna ehdottomasti useimmin (56 käyttäjänimeä), adjektiivi (13 käyttäjänimeä), numeraali (2 käyttäjänimeä), adverbi (2 käyttäjänimeä) tai pronomini (1 käyttäjänimi) on keskiössä harvemmin.

Appellatiivin sisältävien käyttäjänimien suurta kokonaismäärää on mielenkiintoista tarkastella joitakin kielen- ja nimistöntutkimuksen keskeisiä kysymyksiä vasten. Ensinnäkin on syytä muistaa, että yleis- ja erisnimet ovat substantiivien kategoriaan kuuluvina

käsitteellisesti hyvin lähellä toisiaan. Lisäksi kysymys appellatiivien ja proprien välisistä semanttisista eroista on edelleen vailla yksimielistä vastausta (mm. Sjöblom 2006: 51). Edellä mainitun perusteella voinee siis aiheellisesti väittää, että appellatiivin sisältävät käyttäjänimet sijoittuvat lähemmäs käyttäjänimen prototyypistä edustajaa kuin adjektiivista, numeraalista, pronominista tai adverbista koostuvat käyttäjänimet. Substantiivipohjaisten käyttäjänimien selvä enemmistö kertonee myös siitä, että käyttäjänimet käsitetään propreiksi.

Ei-proprien käyttäjänimien yhteydessä käsitelin myös muiden nimien kategoriaa, joka koostuu ei-tunnistettavia kielen ilmauksia sisältävistä käyttäjänimistä. Miellän tällaiset käyttäjänimet kategorian prototyypistä jäsentä edustaviksi siinä mielessä, että ne eivät herätä kieliyhteisön jäsenissä selkeitä merkityksiä; proprejahan on ajoittain luonnehdittu tiettyjen entiteettien merkitsimiksi vailla muuta merkitystä (ks. esim. Mill 1906: 21–22; ks. myös Sjöblom 2006: 51). Myös olettamukseni siitä, että monet lyhenteitä ja kirjainyhdistelmiä sisältävistä käyttäjänimistä viittaavat käyttäjän virallisen henkilönimen alkukirjaimiin, vahvistaa niiden verrattain läheistä sijaintia käyttäjänimien prototyypiseen ytimeen.

Kauimmaksi käyttäjänimen prototyypisestä ytimeestä sijoittuvat täten rakenteeltaan kompleksiset, eli tässä tapauksessa lauseista koostuvat, käyttäjänimet.

Käsittelemättä on vielä se, millä tavoin aineistoni käyttäjänimien muokkauskeinot suhteutuvat prototyypiseen käyttäjänimen lähtönimeen. Kuten muokkaamisen keinojen käsittelyn yhteydessä mainitsin, numeron lisääminen lähtönimeen on muokkauselementistä ehdottomasti yleisin; ne käsittävät reilu 66 % kaikista muokkauselementeistä. Toiseksi yleisin muokkaamisen keino, kirjainten lisääminen lähtönimeen, kattaa sitä vastoin kaikista muokkauselementeistä 19 %, kun taas lähtönimen kirjainten poistaminen, lähtönimen kirjainten vaihtaminen, väli- ja erikoismerkkien tai isojen kirjainten käyttö on muokkauskeinona enää muutamissa käyttäjänimissä.

Numero on siis mitä ilmeisimmin luonnollinen ja tyypillinen keino muokata käyttäjänimeä, ja usein numerot myös välittävät keskeistä informaatiota – tavallisimmin tietoa käyttäjän syntymävuodesta tai iästä. Huomionarvoista on, että lähes poikkeuksetta numero sijaitsee käyttäjänimikokonaisuuden lopussa, lähtönimen perässä. 94:stä numeron sisältävästä käyttäjänimestä poikkeuksen muodostavat ainoastaan neljä tapausta. Käyttäjänimissä *1Söpöliini* ja *88sami* muokkauselementti esiintyy ennen lähtönimeä, kun taas käyttäjänimissä *ff12rr* ja *pikku66myy* numero sijaitsee lähtönimen keskellä.

Aineistoni käyttäjänimien muodostustavoista on mahdollista hahmottaa tietynlaisia malleja. Prototyypisimpänä voi prosentuaalisten osuuksien perusteella pitää nimimallia, joka koostuu henkilönnimen, ja tarkemmin ilmaistuna etunimen, sisältävästä lähtönimestä sekä ikää tai syntymävuotta ilmaisevasta numerosta. Tällaista ”Lasse89-nimimuotia” (Hämäläinen, tulossa: 24), jonka Hämäläinen on todennut tavalliseksi, voi siis pitää yleisenä ja tyyppillisenä käyttäjänimimallina laajemmaltikin – palvelun ympäristöstä riippumatta.

4 Käyttäjänimien semantiikkaa

Tutkielmani neljännessä luvussa tarkastelen, millaisia Treffit-palvelun käyttäjänimet ovat semantiikaltaan. Kysymys on kiinnostava, sillä – kuten aineistoni esittelyn yhteydessä mainitsin – käyttäjänimet ovat Treffit-palstan käyttäjäprofiileissa huomiota herättävässä, lähes otsikonomaisessa, asemassa. Profiileja selaavien huomio kiinnittyneekin ensimmäisenä nimenomaan käyttäjien nimiin. (Vrt. Holappa 2004: 59.) Käyttäjänimien asemaa korostaa osaltaan myös niiden ulkoinen muotoilu; ne erottuvat esittelyteksteistä selkeästi paitsi fontiltaan myös kirjasinkooltaan.

Alaluvussa 4.1 käsittelen ensin sitä, ovatko käyttäjänimet semanttisilta sisällöiltään läpinäkyviä vai läpinäkymättömiä Tällöin tarkastelen käyttäjänimiä kielellisen tunnettisuuden ja tunnistettavuuden näkökulmasta. Sen jälkeen, alaluvussa 4.2, käsittelen käyttäjänimien ja niiden merkityksiä rakentavien kognitiivisten alueiden välisiä suhteita. Alaluvussa 4.3 siirryn tarkastelemaan käyttäjänimen merkityssisältöjä suhteessa seuranhaun ympäristöön. Tällöin jaan nimet karkeasti kategorioihin sen mukaan, ovatko ne (käyttäjä) kuvailevia, vuorovaikutuksellisuutta rakentavia vai muunlaisia asioita ilmentäviä.

4.1 Semanttinen läpinäkyvyys, läpinäkymättömyys

Nimien (sana)semanttinen läpinäkyvyys ja läpinäkymättömyys voidaan määritellä kielellisen tunnistettavuuden kautta. Transparentit nimet sisältävät tunnistettavia kielen ilmauksia, kun taas opaakeissa nimissä tilanne on päinvastainen. (Ainiala ym. 2008: 33.) Kuten ei-propristen nimien muut-kategorian käsittelyn yhteydessä kävi ilmi, läpinäkymättömyyttäkin on eriasteista. Siinä missä joidenkin nimien suhde tunnistettaviin kielen

ilmauksiin on täysin katkaistu, toiset – sinänsä kyllä keinotekoiset – nimet saattavat puolestaan koostua tunnistettavista kielellisten ilmausten osasista, jolloin nimen voi nähdä pitävän sisällään mahdollisesti useampiakin eri merkityssisältöjä. (Sjöblom 2006: 204.)

Jos aineistoni käyttäjänimien semanttista läpinäkyvyyttä ja läpinäkymättömyyttä tarkastellaan edellä esitetyn kielellisen tunnistettavuuden näkökulmasta (Ainiala ym. 2008: 33), semanttisesti läpinäkyvimpinä voidaan aineistossani pitää sellaisista ei-proprisista aineksista koostuvia käyttäjänimiä, jotka sisältävät yksinomaan tunnistettavia kielellisiä ilmauksia. Tällaisia ovat suurin osa substantiivin (esim. *kesä16*, *Tulevaisuus-62*), adjektiivin (esim. *onnekas59*, *lovable1*), lauseen tai muun kompleksisen rakenteen (esim. *Aikavähissä*, *Katsotaan78*), adverbin (esim. *täälläkö_*), numeraalin (esim. *sixtyone*) ja pronominin (*foryou-*) sisältävistä käyttäjänimistä. Tarkennan tosin, että tarkastelen tässä ainoastaan käyttäjänimien sisältämiä kielellisiä ilmauksia – jätän siis numerot, väli- sekä erikoismerkit huomiotta, vaikka niiden merkitys tai funktio onkin usein pääteltävissä käyttäjänimen kokonaisuutta ja profiilitietoja tarkastelemalla.

Semanttisen läpinäkyvyyden kannalta epäselvempinä voidaan pitää sellaisia ei-proprisista käyttäjänimiä, joiden ilmiäisy ei sisällä kielellisen ilmauksen yksikköä kokonaisuudessaan. Tähän joukkoon lukeutuvat nimet, joiden lähtönimiä on jouduttu muokkaamaan käyttäjänimen uniikkiuden vaatimuksen takia. Toisaalta myös palvelukohtaiset käyttäjänimien merkkirajoitukset saattavat vaikuttaa siihen, että lähtönimistä poistetaan kirjaimia. Tällaisesta on esimerkkinä käyttäjänimi *KoviaKokenutM*; nimen viimeinen kirjain on kyllä hahmotettavissa suhteellisen todennäköiseksi viittaukseksi *mieheen*, mutta toisaalta käyttäjänimen kokonaisuus antaa sijaa myös muille mahdollisille tulkintavaihtoehdoille. Vaikka yksittäisen käyttäjänimen konteksti siis usein auttaakin muokattujen kielellisten ilmausten hahmottamista myös lopullisessa käyttäjänimessä, semanttiselta kannalta tällaiset käyttäjänimet ovat kuitenkin selkeästi vähemmän läpinäkyviä kuin muokkaamattomia kielellisiä yksiköitä sisältävät vastaavat.

Semanttiseen läpinäkyvyyteen voi vaikuttaa myös sen, kuinka laajalti tunnettuja tai kuinka yleisessä käytössä ei-propristen käyttäjänimien sisältämät kielelliset ilmaukset ovat. Joidenkin käyttäjänimien sisältämät elementit saattavat olla kieliyhteisön kannalta paitsi yleisemmin tunnistettavissa myös merkitykseltään yksiselitteisempiä kuin toiset. Siinä missä esimerkiksi käyttäjänimet *forest101* ja *Omena-81* sisältävät yksiosaisia ja merkitykseltään suhteellisen yksitulkintaisia ilmauksia, rakenteeltaan kompleksisempien (esim. *hulda_huolet_on*), merkitykseltään monitulkintaisempien (esim. *rapukoira-58*) ja

käyttöalaltaan rajatumpien (esim. *leidee*) ilmausten tapauksessa tilanne on toinen. Semanttisesta näkökulmasta edelliset hahmottuvat siis jälkimmäisiä läpinäkyvimmiksi.

Ei-propristen käyttäjänimien luokassa semanttisesti läpinäkymättömiä ovat odotuksenmukaisesti muut-kategorian käyttäjänimet. Niistä käyttäjänimet *ak52*, *ak69*, *EH71*, *es33*, *ff12rr*, *nnac*, *olts*, *Pterxc*, *Rak87* sekä *SML70* ovat nähdäkseni luokiteltavissa täysin opaakeiksi. Muut kategorian käyttäjänimet – *calta*, *eluman*, *jaupisa*, *kerolax*, *Niiskinääski*, *Odiain*, *Rante65*, *rehelisa*, *suose*, *testam*, *tiutau*, *tlampe* ja *Vesuko* – ovat niin ikään sanasemanttisesti läpinäkymättömiä, mutta toisaalta niiden assosiatiiviset yhteydet tunnettuihin kielen ilmauksiin ovat vahvemmat kuin ensimmäiseksi mainituissa käyttäjänimissä. Sinänsä läpinäkymättömät nimet saattavat olla myös esimerkiksi äänteellisesti motivoituneita.

Propria aineksia sisältävien käyttäjänimien semanttisen läpinäkyvyyden ja läpinäkymättömyyden käsitteleminen eroaa jossain määrin ei-proprisista käyttäjänimistä. Tällöinhän tarkastellaan oikeastaan nimeä nimessä, kun huomionkohteena olevan käyttäjänimen taustalla vaikuttaa keskeisesti jokin toinen erisnimi. Kysymys propria aineksia sisältävän käyttäjänimen semanttisesta läpinäkyvyydestä tai läpinäkymättömyydestä on nähdäkseni riippuvainen siitä, mistä näkökulmasta nimeä lähestytään: Tarkastellaanko käyttäjänimen sisällön tunnistettavuutta siinä ympäristössä, jossa se on luotu? Vai kiinnitetäänkö päähuomio käyttäjänimeen sisältyvään erisnimeen itsessään, jolloin sitä on lopulta analysoitava kontekstistaan irrotettuna?

Tässä tutkielmassa olen päätenyt käsittelemään propristen käyttäjänimien semanttista läpinäkyvyyttä ja läpinäkymättömyyttä ensimmäisen kysymyksen tavoin käyttäjänimikokonaisuuden tunnistettavuuden näkökulmasta. Nimien tarkastelun keskeisimpänä kriteerinä on siis se, kuinka tyypillisiä ja yleisesti tunnettuja käyttäjänimien sisältämät propriit ovat. Tällöin on keskeistä paitsi huomioida erisnimiin liittyvät kategoriamerkitykset myös hahmotella jonkinlainen nimikategorioiden prototyypinen edustaja.

Monet aineistoni etunimen sisältävistä käyttäjänimistä on tällöin mahdollista luokitella transparenteiksi sillä perusteella, että niissä esiintyvät naisen- ja miehennimet ovat kieliyhteisön näkökulmasta yleisesti tunnettuja. Tämän seurauksena propreihin liittyvät kategoriamerkitykset – joita ovat esimerkiksi mielikuvat nimenkantajan todennäköisestä sukupuolesta ja iästä – ovat niin ikään havaittavissa. Tässä tapauksessa käyttäjänimi hah-

mottuu siis transparentiksi siitä syystä, että sen sisältämä propri todennäköisine kategoriamerkityksineen on tuttu; syynä ei niinkään ole se, että propri itsessään kantaisi kieliyhteisön jäsenille selviä merkityksiä.

Virallisen henkilönimen tunnettuuden kriteereiksi asetan samat tekijät, jotka määrittelin alaluvussa 3.1 etunimen virallisuuden osoittimiksi. Ensinnäkin nimellä tulisi olla Väestörekisterikeskuksen nimipalvelun mukaan vähintään 50 kantajaa. Toiseksi nimen tulisi, toki sen yleisyydestä riippuen, löytyä mahdollisesti myös Suomessa käytössä olevista nimipäiväkalentereista.

Virallisista etunimistä koostuvien käyttäjänimien joukosta – joka on lueteltu kokonaisuudessaan alaluvussa 3.1 – yksitulkintaisimpana ja -selitteisimpinä näyttäytyvät sellaiset käyttäjänimet, joiden sisältämät etunimet ovat nominatiivissa. Tällaisia ovat esimerkiksi käyttäjänimet *88sami*, *ani61*, *Anuelli* ('Anu', 'Elli'), *arttu7777*, *Eeva1972*, *Helena1960*, *Henri_1000*, *Johanna*, *Jonna09*, *Kirsi22*, *reetta65*, *sari_arto* sekä *Tomi__7*. Mitä enemmän etunimen kirjaimia on lopullisessa käyttäjänimessä muokattu, sitä vaikeammin tulkittavana ja siten vähemmän transparenttina se vastaavasti näyttäytyy kieliyhteisön jäsenille. Tulkintani mukaan semanttisesti vähemmän läpinäkyviä ovat siten esimerkiksi käyttäjänimet *atsa57*, *diena208*, *isrikkirsi*, *Juzzi1985*, *Kalletre*, *markofka*, *MiikJu*, *Nikoma86*, *ninkaxx* sekä *zebo*. Tällaiset nimet ovat luonnollisesti myös tulkinanvaraisempia sen suhteen, tulisiko niitä edes luokitella osaksi henkilönimiä, vai kenties johonkin muuhun kategoriaan.

Toisaalta myös käyttäjänimen sisältämän etunimen harvinaisuus vaikuttaa siihen, kuinka tuttuna se näyttäytyy kieliyhteisön jäsenille. Esimerkiksi käyttäjänimet *joseliinas* ja *ninkaxx* ovat sisältämiensä harvinaisten etunimien – ja myös lisäkirjaintensa – takia semanttisesti läpinäkymättömämpiä kuin vaikkapa suosittuja etunimiä sisältävät käyttäjänimet *arttu777* ja *reetta65* (ks. Väestörekisterikeskus, nimipalvelu).

Virallisen lisänimen eli tässä tapauksessa sukunimen sisältävien käyttäjänimien tunnettuutta on mahdollista arvioida samankaltaisilla menetelmillä kuin virallisia etunimiä: mitä yleisempi sukunimi, sitä semanttisesti läpinäkyvämpi käyttäjänimi. Esimerkiksi käyttäjänimien *apursiai* ja *MrSuominen* sisältämät sukunimet *Pursiainen* ja *Suominen* ovat Suomessa varsin tavallisia (ks. Väestörekisterikeskus, nimipalvelu). Tällä perusteella niitä voi pitää semanttisesti läpinäkyvinä.

Kokonaisuuden kannalta on toisaalta tärkeää huomioida myös muut mahdolliset nimen tunnistettavuuteen vaikuttavat tekijät. Esimerkiksi sukunimen tunnettuutta lisäävät

kuuluisat esikuvat (jalkapalloilija Bruno Martins Indi) sekä käyttäjänimen sisältämät muut elementit (*MrAngelo*, *MrSuominen*) todennäköisesti edesauttavat sukunimen tulkintaa. Sukunimen poikkeava kirjoitusasu (*martisindi*), sukunimen kirjainten poistaminen (*apursiai*) ja nimen monitulkintaisuus (*Michelini79*) ovat puolestaan tekijöitä, jotka todennäköisesti hämärtävät käyttäjänimen mahdollisen viittauskohteen tunnistettavuutta.

Epävirallisten lisänimen sisältävien käyttäjänimien kategoriaa on vaikeampi arvioida proprien tunnettuuden perusteella, sillä epävirallisista lisänimistä ei luonnollisesti-kaan ole saatavilla Väestörekisterikeskuksen nimipalvelun kaltaisia tilastotietoja. Epävirallisen lisänimien tunnettuudesta voinee kuitenkin päätellä jotakin sen perusteella, kuinka yleinen on se virallinen etunimi, josta lisänimi on todennäköisesti muodostettu.

Väestörekisterikeskuksen nimipalvelun mukaan kaikki alaluvussa 3.1 epävirallisiin lisänimiin kategorisoimistani käyttäjänimistä ovat tulkitseni virallisten nimien osalta varsin yleisiä. Tällaisia ovat käyttäjänimet *Anskuliini123* (Anna, Anniina), *betsy4* (Elisabeth), *jonexxx12* (Jouni), *Jossu.74* (Johanna), *juse68* (Jussi), *Katjuska36* (Katja), *krisseko085* (Kristian), *Krishu* (Kristian), *Marde48* (Marja), *Marse_95* (Marja), *Mkke1982* (Markus, Mikael), *reiska53* (Reino), *sailuska* (Saila), *samppavaa* (Samuli), *Susa02* (Susanna) sekä *Vescu* (Vesa). Tästä näkökulmasta kyseisiä käyttäjänimiä voinee siis pitää suhteellisen tunnistettavina.

Aineistoni käyttäjänimien epävirallisten lisänimien tunnettuutta vahvistaa entisestään tieto siitä, että Väestörekisterikeskuksen nimipalvelun mukaan monet niistä ovat käytössä myös virallisena etunimenä. Esimerkiksi käyttäjänimien *jonexxx12* (Jone), *Mkke1982* (Mikke), *samppavaa* (Samppa) ja *Susa02* (Susa) sisältämät propriit ovat käytössä virallisena nimenä yli 50 henkilöllä.

Toisaalta nimien semanttiseen läpinäkyvyyteen vaikuttaa myös se, kuinka selvästi epävirallisen lisänimen virallinen vastine on tunnistettavissa. Esimerkiksi käyttäjänimien *Katjuska36* (← Katja), *sailuska* (← Saila) ja *Susa02* (← Susanna) sisältämien epävirallisten lisänimien suluissa mainitsemani virallinen nimi on paitsi yksiselitteisempi myös helpommin havaittavissa kuin vaikkapa käyttäjänimien *Jossu.74*, *Marde48* ja *Marse_95* vastaavissa. Syy piille ensimmäisenä mainittujen lisänimien selkeästi erotettavissa johtimissa (*-ska*) ja virallisen vastineen tunnistettavuuden säilymisessä. Vaikka jälkimmäisistä nimistä erityisesti *Jossu.74* lienee lempinimenä varsin tunnettu, sitä vastaava virallinen nimi (esim. Johanna) ei ole nimessä edellisten tavoin näkyvillä tai siitä yksiselitteisesti tulkittavissa.

Muita propreja – eli aineistoni tapauksessa fiktiivisen hahmon nimiä, tuote- tai muita kaupallisia nimiä sekä paikannimiä – sisältävät käyttäjänimet muodostavat heterogeenisen joukon paitsi sisältöjensä myös semanttisen läpinäkyvyytensä puolesta. Paikannimiin luokitteleni käyttäjänimet (*Eurajoelta*, *Harma65*, *illo666*, *kamppi49*, *kirjurissa*, *siperian75*) näyttäytynevät kieliyhteisön jäsenille sitä tutumpina mitä tunnetumpia nimien kohteet oletettavasti ovat. Käyttäjänimiä *Eurajoelta*, *Harma65*, *kamppi49* ja *siperian75* voi siten pitää semanttisesti läpinäkyvämpinä kuin käyttäjänimeä *illo666*. Toisaalta on huomioitava, että viittauskohteen tunnistettavuutta saattavat hämärtää paitsi käyttäjänimessä esiintyvän paikannimen epävirallisuus ja taivutusmuoto (*kirjurissa* 'Kirjurinluoto') myös paikannimen ulkoasuun vaikuttavat muokkauskeinot (*Harma65* 'Härmä').

Fiktiivisen hahmon nimiä (*Erihidaste*, *Gandalff*, *Heimerdinger*, *Heluna1980*, *jack_bauer70*, *Nyyti1969*, *pikku66myy*, *pikkumyy45*, *pikkumyy-65*, *tikru92*, *Tuhkamo*) sekä tuote- tai muita nimiä (*akankivi*, *Bavaria75*, *BDA1800*, *burton77*, *ecco67*, *hondacivik*, *lambo70*, *Rodriquez* sekä *Tuutihonda*) edustavat käyttäjänimet ovat tunnettuuden osalta yksilökohtaisempia.

Fiktiivisten nimien tapauksessa semanttinen läpinäkyvyys riippuu ensi sijassa siitä, ovatko niiden ilmentävät laajemmat ilmiöt – elokuvat, sarjat, tarinat, sadut sekä pelit – kielenpuhujalle tuttuja. Tuote- ja muut nimet kiinnittyvät niin ikään siihen alueeseen, jota ne edustavat. Näissä tapauksissa nimet lienevät semanttisesti tunnistettavia pääasiassa sellaisille kieliyhteisön jäsenille, jotka tuntevat nimiä ympäröivää kontekstia myös laajemmalla tasolla. Toisaalta huomioon on otettava myös käyttäjänimien sisältämien ilmausten muut mahdolliset viittauskohteet ja merkitykset (*Bavaria75*, *burton77*, *ecco67*), jotka osaltaan lisäävät semanttista monitulkintaisuutta.

Edellä olen käsitellyt sekä ei-propria aineksia että erisnimiä sisältävien käyttäjänimien semanttista läpinäkyvyyttä ja tunnistettavuutta – joskin osin toisistaan poikkeavista näkökulmista. Siinä missä ei-proprien käyttäjänimien tarkastelutapa on sanasemanttinen eli kielellisten ilmausten merkitysten tunnistettavuutta kartoittava, propriisissa käyttäjänimissä keskiössä on puolestaan ollut se, kuinka tuttuina ja tunnistettavina niiden sisältämät erisnimet näyttäytyvät kieliyhteisön jäsenille. Seuraavaksi lähestyn käyttäjänimien semantiikkaa vielä nimien ja niiden merkitysalueiden välisten suhteiden näkökulmasta.

4.2 Merkityssuhteet

Väitöskirjassaan Sjöblom lähestyy proprien semantiikkaa synkronisesti, kognitiivisten alueiden näkökulmasta; tällöin huomio kiinnitetään siihen, millainen suhde proprien ja niiden merkityksiä muodostavien kognitiivisten alueiden välillä vallitsee (2006: 203–204; kognitiivisista alueista ja niiden jaottelusta ks. Langacker 1987: 147–154). Nämä kognitiiviset alueet ovat luonnollisesti proprin kohteesta riippuen erilaisia. Esimerkiksi Sjöblomin väitöskirjan yritysnimiaineistossa tällaisia alueita ” – – voisivat olla ainakin yrityksen omistaja, yrityksen sijaintipaikka tai toimialue sekä yrityksen toimiala ja liikeidea” (Sjöblom 2006: 204). Henkilönnimen merkityksen voisi sitä vastoin nähdä rakentuvan erinäisistä henkilöön – ja tarkemmin esimerkiksi ulkonäköön, olemukseen tai sosiaalisiin suhteisiin – liittyvistä mielikuvista (Sjöblom 2004: 84).

Kysymys käyttäjänimien ja niiden kognitiivisten alueiden suhteista kiinnittyy johdannossakin esiin tuotuun pohdintaan siitä, mihin käyttäjänimillä lopulta viitataan. Tässä tutkielmassa käyttäjänimet käsitetään epävirallisiksi henkilönnimiksi, jolloin käyttäjänimen merkitysalueet olisivat suuressa määrin yhteneväisiä henkilönnimen vastaavien kanssa. On kuitenkin huomioitava, että tiedot käyttäjistä käyttäjänimien takana jäävät – muutamia perustietoja lukuun ottamatta – hyvin vähäisiksi. Tästä syystä käyttäjänimien ja niiden merkitysalueiden suhteiden tulkitseminen on monilta osin vaikeaa ja tulkinnanvaraista.

Proprin ja sen kognitiivisten alueiden välistä suhdetta määrittää paljolti se, millaisia nimet ovat semanttiselta sisällöltään. Transparentit eli semanttisesti läpinäkyvät nimet voivat olla merkityssuhteeltaan suoria tai epäsuoria. Ensimmäisessä tapauksessa tunnetuista kielen ilmauksista muodostetut nimet ovat suorassa suhteessa tarkoitteeseensa, ” – – jolloin propri on informatiivinen ja kuvaileva.” (Sjöblom 2006: 204.)

Jälkimmäisessä tapauksessa eli suhteeltaan epäsuorissa käyttäjänimissä merkitysuhde on sitä vastoin assosiatiivinen, jolloin propri voi viitata tarkoitteeseensa metaforisesti, metonymisesti tai symbolisesti. Siinä missä Sjöblomin yritysnimiaineiston metaforiset nimet rinnastavat yrityksen esimerkiksi esineeseen, paikkaan tai ihmiseen ja korostavat siten halutunlaisia yrityksen ominaisuuksia, metonymiset nimet perustuvat tarkoitteen ja yritysnimen ilmaisevan käsitteen väliseen suhteeseen, jolloin yritystä edusta-

vat esimerkiksi tuote, tuotteen ominaisuus tai työväline. Symboliset nimet puolestaan kuvastavat yritystä ympäröivää maailmaa laajemmalla ja abstraktimmalla tasolla. (Sjöblom 2006: 204, 207–218.)

Semanttisesti läpinäkymättömien *proprien* merkityssuhde voi sen sijaan olla pakattu tai katkaistu. Pakatusta suhteesta on kyse sellaisten erisnimien tapauksessa, jotka sisältävät tunnistettavia osia mahdollisesti useammistakin kielellisistä ilmauksista. Täysin opaakkien nimien yhteydet kognitiivisiin alueisiin eivät puolestaan ole havaittavissa, jolloin niiden välistä merkityssuhdetta voi luonnehtia katkaistuksi. (Sjöblom 2006: 204.)

Tässä tutkielmassa lähdän siitä oletuksesta, että käyttäjänimen kognitiiviset alueet rakentuvat erinäisistä käyttäjään liittyvistä mielikuvista. Tällä perusteella merkityssuhteeltaan suoriksi voi tulkita sellaiset aineistoni käyttäjänimet, jotka sisältävät epävirallisen tai virallisen henkilönimen. Tällaiset nimet kumpuavat oletettavasti käyttäjän omasta, reaali maailmassakin käytössä olevasta, nimestä. Tähän joukkoon kuuluviksi laskeen niin virallisen henkilönimen, epävirallisen lisänimen kuin sukunimenkin sisältävät käyttäjänimet – lukuun ottamatta käyttäjänimeä *martisindi*, joka nähdäkseni viittaa esikuvamaisesti spesifiin julkisuuden henkilöön.

Toisaalta myös sellaiset ei-*propria* aineksia sisältävät käyttäjänimet, jotka viittaavat esimerkiksi käyttäjän ulkonäköön, luonteeseen, statukseen tai muuhun ominaisuuteen, on mahdollista tulkita merkityssuhteeltaan suoriksi. Tällöin edellä mainitsemani esimerkkipiirteet olisi luokiteltava keskeisiksi käyttäjänimien merkityksiä rakentaviksi kognitiivisiksi alueiksi. Esimerkiksi käyttäjänimien *1Söpöliini*, *darkblonde*, *Erakko2015*, *haminalainen*, *kantrityttö*, *komistus39*, *KoviaKokenutM*, *lapinmies914*, *Metallikäsiyöläinen*, *rallikuljettaja*, *SportgirlH* ja *yhHki84* sisältämät kielelliset ilmaukset voisi tässä tapauksessa tulkita viittauksiksi käyttäjään itseensä.

Merkityssuhteeltaan epäsuorina näyttäytyvät puolestaan käyttäjänimet, jotka sisältävät sellaisia kielellisiä ilmauksia, jotka on mahdollista tulkita assosiatiivisiksi viittauksiksi käyttäjänimen takana vaikuttavaan henkilöön. Metaforisiksi voisi luokitella esimerkiksi sellaiset *propria* nimet, jotka sisältävät fiktiivisen hahmon nimen. Tällaisissa tapauksissa käyttäjä rinnastettaisiin siis nimen ilmaisemaan hahmoon, jolloin käyttäjän voisi nähdä pyrkivän korostamaan itsessään niitä ominaisuuksia, joita kuhunkin fiktiiviseen hahmoon tyyppillisesti liitetään. Käyttäjänimet *Gandalff*, *Heimerdinger*, *Heluna1980*, *jack_bauer70*, *Nyyti1969*, *pikku66myy*, *pikkumyy45*, *pikkumyy-65*, *tikru92*

sekä *Tuhkamo* voisi siis tällä perusteella tulkita metaforiseksi, samoin kuin edellä mainitsemani, sukunimiin luokittelemani käyttäjänimen *martisindi*.

Nähdäkseni myös monet ei-propriset käyttäjänimet on mahdollista hahmottaa merkityssuhteeltaan metaforiseksi. Tällaisia voisivat olla esimerkiksi *jellonaemo*, *kingi81*, *Kolli03*, *Lion55*, *metsäntonttu*, *nastyprincess* sekä *Teddybear34*. Käsitän nimien siis samaistavan käyttäjän johonkin asiaan – kuten yksittäiseen eläimeen tai olentoon –, jolloin herää kysymys siitä, millaisia nämä käyttäjän ja erinäisten asioiden väliset yhteydet ovat. Monet nimet välittävät kielellisten ilmaustensa kautta myös omanlaisiaan sävyjä, tunnelmia ja miellelyhtymiä.

Metonymisiksi olen puolestaan hahmottanut tuote- ja muun nimen sisältävät käyttäjänimet. Erityisesti autoihin ja muihin kulkuneuvoihin (*Bavaria75*, *BDA1800*, *hondacivik*, *lambo70* ja *Tuutihonda*) mutta myös muihin alueisiin (*akankivi*, *burton77*, *ecco67*, *Erihidaste*) viittaavien käyttäjänimien on mahdollista tulkita kuuluvan keskeisesti käyttäjän elämään esimerkiksi harrastusten tai töiden kautta. Toisaalta myös jotkin leksikaalisia ilmauksia sisältävät käyttäjänimet voivat viitata metonymisesti käyttäjän kiinnostuksenkohteisiin ja mieltymyksiin. Tällaisia saattavat olla esimerkiksi käyttäjänimet *Alppikauris*, *Amaryllis*, *amppeli*, *neitoruus* sekä *WinterRose2015*. Paikannimen (*Eurajoenlahti*, *Harma65*, *illo666*, *kamppi49*, *kirjurissa*, *siperian75*) sisältävät käyttäjänimet voi niin ikään hahmottaa metonymisiksi, jolloin käyttäjää edustaa esimerkiksi mahdollinen asuin- tai muu keskeinen paikka.

Haluan painottaa, että monissa tapauksissa raja metaforisten ja metonymisten nimien välillä on tulkinnallinen. Esimerkiksi metaforiseksi ehdottamani, fiktiivisen hahmon nimiä sisältävät käyttäjänimet olisi mahdollista luokitella myös metonymisiksi, jolloin ne ilmentäisivätkin esimerkiksi käyttäjän harrastuksia ja kiinnostuksenkohteita. Vastavasti osa metonymisiksi luokittelemista nimistä (esim. *Alppikauris*, *Amaryllis*, *neitoruus*) saattavatkin kuvastaa käyttäjänsä metaforisesti. Selvää on, että käyttäjänimien merkityssuhteet hahmottuvat eri kielenpuhujille eri tavoin.

Oman kategoriansa muodostavat käyttäjänimet, joiden tulkitsen sisältävän seuranhakuun kiinnittyneitä ilmauksia. Tällaisiksi luokittelen paitsi sanavalinnoillaan seuranhakuun linkittyvät tapaukset myös sellaiset käyttäjänimet, joissa seuranhaun kannalta keskeiset osapuolet – siis *minä* ja tavoiteltava *sinä* – ovat läsnä. Vaikka käyttäjänimet muodostavat sinänsä heterogeenisen joukon, niillä on kuitenkin edellä mainittuja yhdistäviä

piirteitä: *kesä16*, *Aikavähissä*, *foryou-*, *helppoako*, *IsoHalipula*, *Itteontehny*, *Katso-
taan78*, *kaverinhaku*, *kukapatietäis-72*, *Mahdollinen53*, *Mege*, *MeidänJuttu*, *ONNEK-
KAITAKO*, *parhaaksiystäväksi*, *Rumysoulmate*, *salaisesti17*, *seuraa2015*, *Sunshine4you*,
Tulevaisuus-62, *täälläkö_*, *Unelmani2016*, *vuoro21*, *yhteinenhyvähakusessa*.

Nähdäkseni kyseiset nimet on mahdollista hahmottaa merkityssuhteeltaan symbolisiksi. Perustelen tulkintaani sillä, että nimet tuntuisivat sisältävän enemmän tai vähemmän selviä yhtymäkohtia Suomi24:n Treffit-palvelun perimmäiseen tavoitteeseen ja tarkoitukseen, seuran hakemiseen. Nimien voi siis tulkita kuvastavan kontekstiaan laajemmalla tasolla. Korostan kuitenkin jälleen, että on kyse yksilöllisistä näkemyksistä. Myös konteksti itsessään ohjaa tulkintoja; nimien esiintyminen seuranhakupalvelussa kannustaa tarkastelemaan niitä ympäristöön sopivilla tavoilla.

Monissa nimissä seuranhaun ympäristö ilmenee edellä mainitsemieni *sinän* ja *minän* – ja mahdollisesti jopa *meidän* – kautta (*foryou-*, *MeidänJuttu*, *Rumysoulmate*, *Sunshine4you*, *Unelmani2016*), osassa taas parin etsimisen teemaan liittyvin sanavalinnoin (*kesä.16*, *Aikavähissä*, *IsoHalipula*, *Mahdollinen53*, *Mege*, *parhaaksiystäväksi*, *salaisesti17*, *seuraa2015*, *Tulevaisuus-62*, *vuoro21*, *yhteinenhyvähakusessa*). Myös kysymyslauseiden ja kysyvien liitepartikkeleiden käyttö ilmentää seuranhaun vuorovaikutuksellisuutta: *helppoako*, *kukapatietäis-72*, *ONNEKKAITAKO*, *Rumysoulmate*, *täälläkö_*.

Myös sellaiset käyttäjänimet, joiden voi tulkita ilmentävän nimenluomisprosessia, on nähdäkseni mahdollista luokitella symbolisiksi. Aineistossani tällaiset nimenannon metatasoa kuvastavat tapaukset ovat verraten harvassa. Edellä mainitun kaltaisiksi voi tulkintani mukaan luokitella kolme käyttäjänimeä: *en-sano*, *Itteontehny* sekä *omamerkki1960*.

Edellä olen käsitellyt merkityssuhteeltaan suoria ja epäsuoria käyttäjänimiä; kyseiset merkityssuhteet edellyttävät, että nimet sisältävät tunnistettavia kielen ilmauksia. Muunlaisten käyttäjänimien tapauksessa merkityssuhteet ovat joko pakattuja tai katkaisuja. (Ks. Sjöblom 2006: 204, 219.) Aineistossani tällaisia edustavat pääasiassa ei-propriiset muut-kategorian käyttäjänimet.

Opaakeiksi eli läpinäkymättömiksi olen luokitellut aineistoni käyttäjänimet *ak52*, *ak69*, *EH71*, *es33*, *ff12rr*, *nnac*, *olts*, *Pterxc*, *Rak87* sekä *SML70*. Myös numeraalin sisältävän käyttäjänimen *752980* katson opaakiksi, vaikka se on mahdollista tulkita myös tuonumeroksi. Tällaisten nimien merkityssuhde näyttyy siis kieliyhteisön jäsenelle kat-

kaistuna. Opaakkien käyttäjänimien käsittelyn yhteydessä mainitsin, että ainakin nimenantajan, mutta mahdollisesti myös tiettyjen kielenpuhujien, kannalta tällaisetkin nimet saattavat olla motivoituneita ja merkityksellisiä; ne saattavat esimerkiksi sisältää elementtejä käyttäjän virallisesta henkilönimestä. Suurimmalle osalle kieliyhteisön jäsenistä nämä mahdolliset yhteydet jäänevät kuitenkin havaitsematta.

Loput muut-kategoriaan sijoittamistani nimistä (*calta, eluman, jaupisa, kerolax, Niiskinäski, Odiain, Rante65, rehelisa, suose, testam, tiutau, tlampe, Vesuko*) on mahdollista tulkita merkityssuhteiltaan joko pakatuiksi tai katkaistuiksi. Pakatuiksi hahmotuvat nimet, jotka assosioituvat useampiin merkitysisältöihin. Tällainen on esimerkiksi käyttäjänimi *rehelisa*, jossa on havaittavissa yhteyksiä paitsi *rehellinen*-adjektiiviin myös *Lisa*-henkilönimeen.

Edellä olen käsitellyt aineistoni käyttäjänimiä siitä näkökulmasta, kuinka tunnistettavina ja semanttisesti läpinäkyvinä tai läpinäkymättöminä ne näyttäytyvät kieliyhteisön jäsenille. Lisäksi olen pohtinut käyttäjänimiä ja niitä määrittävien merkitysalueiden mahdollisia suhteita. Seuraavaksi siirryn tarkastelemaan aineistoni merkitysisältöjä; alaluvussa 4.3 käsitelen ensin käyttäjänimien kuvailevuutta, sitten vuorovaikutuksellisuutta ja lopulta muunlaisia käyttäjänimiä.

4.3 Merkitysisällöt

Tässä alaluvussa keskityn tarkastelemaan sitä, millaisia merkityksiä käyttäjänimet välittävät. Kysymys käyttäjänimien semanttisista sisällöistä on antoisa, sillä nimien avulla voidaan suunnata vastaanottajan huomio käyttäjän toivomiin seikkoihin (ks. Paunonen 2004: 37). Nimet ovat merkittävä osa käyttäjäprofiilien herättämiä tulkintoja, eikä näiden mielikuvien merkitystä voi virtuaalimaailmaan keskittyvässä seuran etsimisessä väheksyä (Wahlström 2004: 65–66).

Alaluvussa 4.3.1 käsitelen sellaisia käyttäjänimiä, joiden olen tulkinnut ilmentävän kuvailevia ominaisuuksia. Nämä kuvailevat seikat – jotka useimmiten tuntuisivat kohdistuvan käyttäjään itseensä – olen jakanut karkeasti eri kategorioihin sen mukaan, ilmentääkö niissä sukupuolta, ikää, ulkonäköä, muuta ominaisuutta, harrastuksia ja kiinnostuksenkohteita vai asuin- tai muuta keskeistä paikkaa. Sen jälkeen, alaluvussa 4.3.2, tarkastelen käyttäjänimiä, joissa vuorovaikutuksellisuus on kielellisesti havaittavissa. Useimmiten tällä viitataan seuranhaun aspektia esiin tuoviin käyttäjänimiin, mutta osa

tapauksista tuntuisi toisaalta ilmentävän nimenannon metatasoa. Alaluvussa 4.3.3 käsitelen lopulta sitä, mitä asioita muunlaisissa – siis ei-kuvailevissa ja seuranhakuun kielellisesti kiinnittymättömissä – käyttäjänimissä tuodaan esiin.

Aineistoni käyttäjänimien merkityssisältöjä koskevaa kategorisointiani on mielenkiintoista tarkastella suhteessa Tomi Visakon väitöskirjaan *Self-promotion as semiotic behavior: The mediation of personhood in light of Finnish online dating advertisements* (2015). Nimensä mukaisesti väitöskirjassa käsitellään kontakti-ilmoitusten ”itsepromootiota” (*self-promotion*) eli sitä, ”– miten itseä idealisoidaan suhteessa toisiin” (Visakko 2015: 5). Tämän luvun kannalta hedelmällisenä pidän erityisesti sitä, miten väitöskirjassa käsitellään kontakti-ilmoituksissa ilmenevää suhtautumista eri osallistujiin: nämä tekstin eri tasoilla havaittavat, osallistujiin heijastettavat ominaisuudet jaetaan ”kuvailtaviin” (*describable*), ”esitettäviin” (*performable*) ja ”ehdotettäviin” (*proposable*). (Visakko 2015: 5).

Siinä missä kuvailtavilla ominaisuuksilla tarkoitetaan sitä, kuinka ”henkilöyttä” (*personhood*) ilmennetään kontakti-ilmoituksissa kielellisesti havainnoimalla, esitettävät ominaisuudet viittaavat abstraktimmalla tasolla siihen, kuinka teksteillä toteutetaan henkilöyteen liittyviä ominaisuuksia. Kuvailtavat ominaisuudet voivat siis käsittää esimerkiksi erilaiset yksilöä luonnehtivat kielelliset valinnat, kuten adjektiivin *nuorekas* (ks. Visakko 2015: 72), kun taas esitettävät ominaisuudet kiinnittyvät esimerkiksi siihen ilmiöön, että vastaanottaja arvioi kirjoittajan tekstin perusteella ei-toivotunlaiseksi (ks. Visakko 2015: 74). Ehdotettavat ominaisuudet ovat puolestaan niitä kielellisiä keinoja, jotka ilmentävät täydentymisen, siis tulkitsevan vastaanottajan, tarvetta. (Visakko 2015: 72, 74–75.)

Tässä tutkielmassa esittämässäni jaossa on havaittavissa yhteneväisyyksiä edellä käsittelemiini, kontakti-ilmoituksissa havaittaviin ominaisuuksiin. Käyttäjää kuvailevien nimien sekä muunlaisia asioita ilmentävien käyttäjänimien voi nähdä ilmentävän paitsi Visakon käsittelemiä kuvailtavia myös esitettäviä ominaisuuksia. Vuorovaikutteiset – ja usein seuranhakua korostavat – käyttäjänimet linkittyvät sitä vastoin selkeimmin osaksi Visakon mainitsemia ehdotettavia ominaisuuksia.

4.3.1 Kuvailevuus

Käyttäjää kuvailevilla nimillä tarkoitan sellaisia käyttäjänimiä, jotka tavalla tai toisella luonnehtivat käyttäjää; tällaiset nimet tuovat siis esiin jonkin käyttäjään liittyvän – ulkoisen tai henkisen – ominaisuuden tai piirteen. Nämä käyttäjää kuvailevat seikat olen jaotellut ulkonäköä, sukupuolta, ikää, ominaisuutta, harrastuksia sekä asuin- tai muuta keskeistä paikkaa ilmentäviin alaluokkiin (samantyyppistä jaottelua on tehnyt esim. Bechar-Israeli 1995). Tällainen kategorisointi antaa viitteitä siitä, minkälaista tehtävää ja tarkoitusta käyttäjänimi oletettavasti täyttää (ks. Muikku-Werner 2009: 278; ks. myös Paunonen 2004: 37; Holappa 2004: 59). Yksi käyttäjänimi saattaa tietysti sisältää useampiin eri alaluokkiin soveltuvaa informaatiota; esimerkiksi *88sami* sisältää yhtäältä syntymävuotta ilmaisevan elementin *88* ja toisaalta erilaisia ikään ja sukupuoleen liittyviä kategoriamerkityksiä jakavan henkilön nimen *sami*.

Sukupuoli

Monessa tapauksessa käyttäjänimi ilmentää sitä sukupuolta, johon käyttäjä on profiilitiedoissaan identifioitunut. Tutkielmassani sukupuoli näyttäytyy kaksinapaisesti mies- tai naispuolisena, sillä aineistoni sisältää ainoastaan mies- tai naissukupuoliseksi identifioituneiden käyttäjien nimiä.

Kuten edelläkin olen käsitellyt, henkilön nimet antavat herkästi viitteitä kantajansa sukupuolesta. Henkilön nimen sisältävät käyttäjänimet kuvastavat sukupuolta odotuks mukaisesti samalla tavoin. Kaikissa virallisen etunimen tai epävirallisen lisänimen sisältävissä käyttäjänimissä henkilön nimen sukupuoli ilmaisevat kategoriamerkitykset sekä käyttäjän profiilitiedoissa ilmoittama sukupuoli vastaavat toisiaan. Virallisia naisnimiä (esim. *Eeva1972*, *Johanna*) ja virallisia miehennimiä (esim. *Henri_1000*, *Toniiii*) sisältävien käyttäjänimien merkitys sukupuolen ilmaisijana on siis epäilemättä olennainen. Epävirallisia lisänimiä sisältävistä käyttäjänimistä sukupuoli on niin ikään pääteltävissä, mutta on joissain tapauksissa vähemmän selkeä (*Marde48*, *Marse_95*, *krisseko085*).

Sukupuoli voi heijastua myös ei-propristen käyttäjänimien kielellisistä ilmauksista. Naissukupuoleen liitettäviä ilmauksia sisältävät esimerkiksi käyttäjänimet *jellonaemo*, *kantrityttö*, *Leidee*, *Neitonen10*, *SportgirlH* ja *womenangel*, kun taas miessukupuoleen assosioituvat käyttäjänimet *Kolli03*, *KoviaKokenutM* sekä *lapinmies914*. Usein sukupuoleen viittaavat ilmaukset sisältävät myös ikään liittyviä merkityksiä. Siinä missä *kantrityttö* ja *SportgirlH* antavat vaikutelman nuoruudesta – tai nuorekkuudesta –, *jellonaemo*,

KoviaKokenutM, *lapinmies914* ja *womenangel* viittaavat aikuisuuteen, ja käyttäjänimi *jellonaemo* vertauskuvauksellisesti myös äitiyteen. Toisaalta kielellinen ilmaus voi sisältää myös ulkonäköön tai käytökseen liittyviä assosiaatioita. Edellisestä esimerkkinä on käyttäjänimi *Kolli03*, jonka olen tulkinut merkityksessä 'hyvännäköinen mies' (Urbaani sanakirja s.v. *kolli*) ja jälkimmäisestä käyttäjänimi *Leidee*, jonka käsitan merkityksessä 'yl. hienokäytöksisestä, sivistyneestä naisesta' (KS s.v. *lady*).

Myös fiktiivisten hahmojen nimiä sisältävät käyttäjänimet (mm. *Gandalff*, *Heluna1980*, *jack_bauer70*, *pikku66myy*, *pikkumyy45* sekä *pikkumyy-65*) ilmentävät – muiden välittämiensä ominaisuuksien ohella – sukupuolta. Näissä tapauksissa käyttäjän ilmoittama sukupuoli siis vastaa fiktiivisen hahmon edustamaa sukupuolta. Kaikkien fiktiivisen hahmon alakategoriaan sijoittamieni käyttäjänimien kohdalla näin ei kuitenkaan ole; esimerkiksi käyttäjänimen *Tuhkamo* ilmentämän fiktiivisen hahmon sukupuoli on ristiriidassa käyttäjän ilmoittaman vastaavan kanssa.

Ikä

Kuten muokkaamisen keinoja koskevassa alaluvussa kävi ilmi, käyttäjänimiin liitettävä numeroaines viittaa usein käyttäjän ikään. Jopa 50 % numerosta koostuvista muokkaus-elementeistä ilmaisee käyttäjän syntymävuoden (esim. *Nikoma86*, *touhukas1972*), reilu 10 % puolestaan käyttäjän senhetkisen iän (esim. *Katjuska36*, *reiska53*). Lähtönimien osalta ikään viitataan spesifisti vain yhdessä tapauksessa – käyttäjänimessä *sixtyone*, joka viittaa käyttäjän syntymävuoteen. Sekä muokkauselementtien että yksittäisen lähtönimenkin osalta on tietysti huomattava, että ikää ilmaisevat numerot saavat merkityksensä vasta käyttäjän muita profiilitietoja vasten. Tulkinta ikään tai syntymävuoteen viittaavasta numerosta rakentuu siis aina suhteessa käyttäjänimen ympäristöön.

Tiettyä ikää implikoi myös osa käyttäjänimien sisältämistä kielellisistä ilmauksista. Siinä missä syntymävuoteen tai ikään viittaavat numerot ilmaisevat käyttäjän iän tarkasti, kielellisten ilmausten sisältämä iällinen aspekti on väistämättä summittaisempi ja tulkinnanvaraisempi. Esimerkiksi edelläkin mainitsemani, sukupuoleen viittaavia ilmauksia sisältävät käyttäjänimet *kantrityttö*, *lapinmies914*, *SportgirlH* ja *womenangel* pitävät sisällään arvion iästä, mutta tämä arvio määrittyy vuoden sijasta nuoruuden (*kantrityttö*, *SportgirlH*) ja aikuisuuden (*lapinmies914*, *womenangel*) käsitteiden tarkkuudella. Adjektiivin sisältävä käyttäjänimi *Nuorituh* herättää niin ikään tulkinnan käyttäjän nuoresta iästä.

Ulkonäkö

Siinä missä sukupuolen ja iän ilmeneminen on käyttäjänimissä suhteellisen tavallista, ulkonäkö tuodaan korostuneesti esille vain muutamissa aineistoni käyttäjänimissä. Selvimmin tällaisia ovat käyttäjänimet *ISöpöliini*, *darkblonde* sekä *komistus39*. Näistä kaksi, *ISöpöliini* ja *komistus39*, on subjektiivisesti ja positiivisesti käyttäjän ulkonäköä arvioivia. Käyttäjänimi *ISöpöliini* on johdettu sievää ja suloista merkitsevistä adjektiivista *söpö* (ks. KS s.v. *söpö*), kun taas *komistus39*:n pohjalla vaikuttavaa adjektiivista *komea* käytetään luonnehdittaessa esimerkiksi jotakin ”ulkoisilta ominaisuuksiltaan vaikuttava[a] – ” (KS s.v. *komea*).

Käyttäjänimi *darkblonde* (’tumma blondi’) sitä vastoin kuvailee käyttäjänsä ulkonäköä edellisiä puolueettomammin ja neutraalimmin. Tällaisetkin käyttäjänimet saateen kuitenkin hahmottaa yksilöstä riippuen eri tavoin, sillä kuvailut mahdollistavat vastaanottajissa erilaisia, mahdollisesti käyttäjän vastaavasta eroavia tulkintoja (ks. Paunonen 2004: 41). Adjektiivien subjektiivisuus ja objektiivisuus on siis jälleen kontekstisidonnainen ja tulkinnanvarainen aihe.

Toisaalta myös osassa sellaisia käyttäjänimiä, jotka ensisijaisesti tuntuisivat ilmentävän muita kuin ulkoisia ominaisuuksia, on mahdollista havaita yhteyksiä ulkonäön esiintuomiseen. Tällaisia ovat esimerkiksi enkelimäisyyteen viittaavat käyttäjänimet *angeleyes79* ja *womenangel* sekä nallekarhumaista olemusta kuvastava *Teddybear34*. Käyttäjänimi *Kolli03* on niin ikään tulkittavissa käyttäjän ulkonäköön viittaavaksi.

Ominaisuus

Adjektiivin sisältävien käyttäjänimien on luontevaa tulkita kuvastavan jotakin käyttäjän luonteenpiirrettä tai muuta ominaisuutta. Usein nämä käyttäjänimien ilmaisemat ominaisuudet ovat positiivisia. Oletettavasti niiden tarkoituksena on ilmaista vastaanottajalle, että käyttäjät ovat tutustumisen arvoisia (Muikku-Werner 2009: 57). Käyttäjänimi on osaltaan rakentamassa käyttäjän tilanteista minäkuvaa, jolloin sen sisällöt toimivat kontekstissaan moniulotteisesti: ”– – esimerkiksi jonkin ominaisuuden hyödyntämisellä nimimerkinä otetaan kantaa niin kyseisen piirteen puuttumiseen kuin vastakohtaan hyvyyteen tai huonouteenkin” (Muikku-Werner 2009: 283).

Monet aineistoni käyttäjänimet sisältävät haluttavuutta ja henkilökohtaista hyvinvointia arvottavia adjektiiveja; tällaisia ovat esimerkiksi *Happy-74*, *Lovable_72*, *lovable1*

ja *onnekas59*. Kokemus onnekkuudesta, onnellisuudesta ja rakastettavuudesta on tietenkin aina subjektiivinen. Positiivisia konnotaatioita sisältävät myös yhtäältä rentoa elämintyyliä korostava *casual*- ja toisaalta työteliäisyyttä ilmentävä *touhukas1972*. Vertauskuvallisesti varakasta elämäntapaa kuvastavaksi olen tulkinnut kuninkaallisuuteen viittavan käyttäjänimen *Regal67*.

Siinä missä positiivisten – tai positiivisiksi miellettyjen – ominaisuuksien esiintuminen on käyttäjänimissä selvästi hallitseva tendenssi, osa käyttäjänimistä sisältää myös neutraaleiksi sekä negatiiviseksi luokiteltavia ominaisuutta kuvailevia ilmauksia. Esimerkiksi käyttäjänimen *notsobad63* kielteinen ’ei niin paha’ -adjektiivilauseke kuvailee käyttäjänsä sinänsä positiivisesti, mutta kielteisen rakenteen takia ilmauksen sävy on selvästi edellisiä maltillisempi ja varautuneempi. Se, viitataaneko ilmauksella ulkonäköön vai henkisiin ominaisuuksiin, jää käyttäjänimen yhteydessä epäselväksi.

Neutraalisti käyttäjän statusta ja tilannetta kuvailevana voi sen sijaan pitää käyttäjänimeä *yhHki84*, jonka lähtönimen tulkitsen merkityksessä ’yksinhuoltaja Helsingistä’. Merkityssisältöjen puolesta kyseistä käyttäjänimeä voi pitää varsin informatiivisena, sillä elämäntilanteen lisäksi nimi viittaa myös käyttäjän asuinpaikkaan sekä ikään.

Osa substantiiveja sisältävistä käyttäjänimistä tuo käyttäjistään esiin seikkoja, jotka herättävät tulkintoja valoisamman tulevaisuuden toiveesta. Käyttäjänimen *Erakko2015* tulkitsen merkityksessä ’muiden seuraa karttaen elävä ihminen’ (KS s.v. *erakko*), kun taas nimi *KoviaKokenutM* korostaa käyttäjän – kenties parisuhteiden osalta – rankkaa menneisyyttä. Edellä mainitsemiani käyttäjänimiä yhdistää nähdäkseni oletus siitä, että niiden ilmaisemat negatiiviset asiointilat tulevat seuranlöytymisen myötä muuttumaan. *Erakko2015* implikoi toivetta yksinelämisen loppumisesta, *KoviaKokenutM* taas valoisammasta, vähemmän kolhivasta, tulevaisuudesta.

Käyttäjänimien ja kognitiivisten alueiden välisten suhteiden käsittelyn yhteydessä luokittelin fiktiivisen hahmon nimiä sisältävät käyttäjänimet merkityssuhteeltaan metaforisiksi. Tällöin mainitsin, että fiktiivisen hahmon nimen sisältävät käyttäjänimet herättävät tulkitsemaan käyttäjän ja hahmon välisiä yhteneväisyyksiä. Käyttäjänimien voisi tällöin ajatella kuvastavan käyttäjää joidenkin fiktiiviseen hahmoon liitettyjen leimallisten piirteiden kautta. Esimerkiksi kolmessa naispuolisen käyttäjän nimessä (*pikku66myy*, *pikkumyy45*, *pikkumyy-65*) mainitaan Tove Janssonin *Muumi*-teoksista tuttu Pikku Myy, jota luonnehditaan pienikokoiseksi, itsenäiseksi ja määrätietoiseksi sekä myös itsepäiseksi sa-

tuhahmoksi. Kyseisen hahmon nimen sisältävien käyttäjänimien käyttäjät saattavatkin samastua Pikku Myyhyn esimerkiksi edellä mainitsemieni ominaisuuksien ja piirteiden puolesta.

Tove Janssonin teoksista tutun hahmon sisältää myös käyttäjänimi *Nyyti1969*. Kuvakirjassa *Kuka lohduttaisi Nyytiä?* seikkaileva Nyyti tunnetaan paitsi yksinäisyydestään ja pelokkuudestaan myös rohkeudestaan ja itsensä voittamisesta. Seuranhaun kontekstissa käyttäjänimen *Nyyti1969* voikin ajatella kuvastavan yhtäältä seuraa kaipaavaa yksilöä, mutta toisaalta myös yhteisöllisyyden voimaa laajemmin. Muita fiktiivisen hahmon nimiä sisältäviä käyttäjänimiä ovat *Gandalff*, *Heimerdinger*, *Heluna1980*, *jack_bauer70*, *tikru92* sekä *Tuhkamo*. Tapauksesta riippuen niiden voi ajatella kuvastavan esimerkiksi rohkeutta, sankarillisuutta ja kylmäpäisyyttä (*Gandalff*, *jack_bauer70*, *Tuhkamo*) tai leikkisyyttä (*tikru92*). On tietysti myös mahdollista, että fiktiiviset hahmot viestivät käyttäjän kiinnostuksenkohteista konkreettisemmin; esimerkiksi käyttäjänimi *Heimerdinger* olisi tällöin tulkittavissa viittauksena käyttäjälle mitä ilmeisimmin tuttuun League of Legends -tietokonepeliin.

Suomenkielisiä appellatiiveja sisältävät *jellonaemo* ja *kingi81* sekä englanninkielisiä vastaavia sisältävät *angeleyes79*, *Lion55*, *nastyprincess*, *Sunshine4you*, *Teddybear34* ja *womenangel* on niin ikään mahdollista tulkita käyttäjää kuvaileviksi nimiksi. Näissäkin tapauksissa kuvailu tapahtuu metaforien ja vertausten kautta. Käyttäjänimien voi ajatella ilmentävän esimerkiksi omistautuvuutta ja suojelevuutta (*jellonaemo*), itsevarmuutta (*kingi81*, *Lion55*), lempeyttä (*Teddybear34*), aurinkoisuutta (*Sunshine4you*) sekä puhautta ja viattomuutta (*angeleyes79*, *womenangel*).

Harrastukset ja kiinnostuksenkohteet

Osa aineistoni käyttäjänimistä on tulkittavissa viittauksiksi käyttäjälle merkityksellisiin asioihin. Tällaiset nimet saattavat toimia eräänlaisina vihjeinä paitsi siitä, millainen käyttäjä itse on, myös siitä, millaista seuraa hän on etsimässä. Tavoitteena voi tällöin olla samanhenkisen vastaanottajan huomion kiinnittäminen. (Ks. Muikku-Werner 2009: 287; ks. myös Holappa 2004: 59.) Selkeimmin käyttäjän harrastuksiin ja kiinnostuksenkohteisiin tuntuisivat linkittyvän sellaiset käyttäjänimet, jotka sisältävät tuote- tai muita nimiä (*akankivi*, *Bavaria75*, *BDA1800*, *burton77*, *ecco67*, *Erihidaste*, *hondacivik*, *lambo70*,

Rodriquez, Tuutihonda). Jotkin appellatiivisiin luokitteleman käyttönimet (esim. *Metallikäsiyöläinen, rallikuljettaja*) on niin ikään mahdollista hahmottaa käyttäjän ammatia tai harrastusta kuvastavaksi.

Tuote- ja muita nimiä edustavista käyttäjänimistä *BDA1800, hondacivik, lambo* sekä *Tuutihonda* viittaavat todennäköisesti käyttäjän kiinnostukseen moottoriajoneuvoja kohtaan, kun taas käyttäjänimet *Bavaria75, burton77* ja *eccob7* linkittävät käyttäjänsä tuotemerkin edustamiin tuotteisiin. Proprieten käyttäjänimien käsittelyn yhteydessä linkitin Bavarian moottori- ja purjeveneisiin, Burtonin lumilautailuun, Eccon kenkiin ja Rodriquezin kitaroihin. Käyttäjänimen *akankivi* hahmotan puolestaan viittaukseksi käyttäjän uisteluharrastukseen ja Savo-Karjala Cup -uistelukilpailuihin, kun taas käyttäjänimi *Erihidaste* on mahdollista tulkita vihjeeksi käyttäjän musiikkimieltymyksistä.

Jotkin appellatiiviset käyttäjänimet on edellisten tavoin mahdollista hahmottaa käyttäjän kiinnostuksenkohteita kuvastaviksi. Yksiselitteisimpiä ovat tapaukset, jotka mitä todennäköisimmin viittaavat käyttäjän ammattiin, harrastukseen tai intohimoon – tällaisia ovat esimerkiksi käyttäjänimet *CanCanCan* ('Can can-can'), *Metallikäsiyöläinen, kantrityttö, rallikuljettaja* ja *SportgirlH*. Toisaalta osa substantiiveista saattaa kuvastaa käyttäjänsä kiinnostuksenkohteita metonyymisesti. Lukuun ottamatta puutarhanhoitoon assosioituvaa käyttäjänimeä *amppeli* ja yleisesti terveyteen ja hyvinvointiin viittavaa käyttäjänimeä *Hale77* tällaiset nimet tuntuisivat viittaavan luontoon: *Alppikauris, Amaryllis, forest101, hillasuo, meri013, metsäntonttu, neitoruus*.

Fiktiivisen hahmon nimiä sisältävien käyttäjänimien osalta mainitsin aikaisemmin, että niiden mahdollisia yhteyksiä käyttäjän sisäisiin tai ulkoisiin ominaisuuksiin on tarkasteltava vertauskuvallisesti. Tässä yhteydessä huomioin myös sen, että fiktiiviset hahmot voivat kertoa käyttäjästä ja hänen kiinnostuksenkohteistaan myös konkreettisemmin. Tällaisissa tapauksissa fiktiivisen hahmon nimet olisi siis tulkittava esiintymisympäristönsä – eli tapauksesta riippuen tarinansa, satunsa, sarjansa ja pelinsä – edustajina. Sen sijaan, että käyttäjänimi *Gandalff* kuvastaisi käyttäjän samastumista hahmoon itseensä, se saattaakin siis yksinkertaisesti vihjata käyttäjän mieltymyksestä *Taru sormusten herrasta* -trilogiaan. Myös kuuluisan urheilijan nimen sisältävän käyttäjänimen *martisindi* voi tulkita samalla tavoin, jolloin sen voi ajatella antavan viitteitä käyttäjän harrastuksista.

Asuin- tai muu keskeinen paikka

Paikannimen sisältävät käyttäjänimet tuovat mitä todennäköisimmin esiin käyttäjän asuinpaikan tai jollakin muulla tavalla keskeisen sijainnin. Selkeimmin tällaisia ovat propriisiin käyttäjänimiin luokittelemani, paikannimistä koostuvat käyttäjänimet *Eurajoelta*, *Harma65*, *illo666*, *kamppi49*, *kirjurissa* ja *siperian75*. Paikannimi voi ilmetä myös substantiivilausekkeiden määriteosissa – kuten käyttäjänimissä *yhHki84* ja *lapinmies914* – tai paikkakuntalaisuutta ilmaisevassa substantiivissa *haminalainen*. Myös muokkauselementeiksi luokittelemani kirjainlyhenteet, kuten on käyttäjänimissä *jolanda_sjk* ja *Kal-letre*, voivat viitata paikkakuntaan.

Ensisijaisena pidän edelläkin mainitsemaani tulkintaa siitä, että paikannimellä viitataan käyttäjän asuin- tai synnyinpaikkaan. Syitä paikannimen korostamiseen lienee useampia mahdollisia. Asuin- tai muu keskeinen paikka voi ensinnäkin toimia käyttäjän identiteetin ilmentäjänä, jolloin paikannimen korostamista käyttäjänimessä puoltaa sen merkitys yksilölle itselleen. Kärjistetyin esimerkki lienee kokemus kaupunkilaisuuden ja maalaisuuden vastakohtaisuudesta: esimerkiksi käyttäjänimi *kamppi49* herättää tulkinnan kaupunkiympäristössä elävästä ja viihtyvistä yksilöstä, kun taas käyttäjä *lapinmies914* identifioituneeksi ensi sijassa pohjoiseen.

Toisaalta paikkaa ilmentävä käyttäjänimi saattaa toimia myös viestinä vastaanottajalle. Tällöin paikannimen funktiona lienee yksinkertaisesti tiedottaa sijainnista, jotta mahdollisesti kiinnostuneet voivat tehdä arvion välimatkoista sekä muista käytännön seikoista (ks. Muikku-Werner 2009: 288). Paikannimi voi myös edustaa symbolisesti yhteistä kohtaamispaikkaa; esimerkiksi käyttäjänimen *kirjurissa* taustalla on mahdollista tulkita vaikuttavan toive ”Tavataan Kirjurissa”.

4.3.2 Vuorovaikutuksellisuus

Tässä alaluvussa siirryn tarkastelemaan vuorovaikutteisiksi kutsumiani käyttäjänimiä. Tällaisella kategoriolla tarkoitan pääasiassa sellaisia aineistoni kontekstisidonnaisia nimiä, joissa seuran etsimisen ympäristö ja tavoiteltavien vuorovaikutussuhteiden osanottajat ovat havaittavissa kielellisesti. (Kontekstisidonnaisista nimimerkeistä ks. esim. Holappa 2004: 59). Kategorisointini pohjaa Muikku-Wernerin havaintoihin aineistonsa kontakti-ilmoitusten nimimerkeistä; hänen mukaansa vuorovaikutuksellisuutta toteuttavat ni-

mimerkit ovat osaltaan rakentamassa ja jäsentelemässä tavoiteltavaa ihmissuhdetta. Vuorovaikutussuhteen osanottajia ilmentävien nimimerkkien keskiössä on luonnollisesti useimmiten *minä*, mutta myös *sinä* ja *me*. (2009: 279.)

Muikku-Wernerin tavoin käsittelen aineistossani havaittavaa vuorovaikutteisuutta tarkastelemalla käyttäjänimien keinoja ilmentää edellä mainittuja, tavoiteltavan vuorovaikutussuhteen eri osapuolia – siis *minää*, *sinää* sekä *meitä*. Lisäksi otan huomioon muut seuranhakua kuvastavat kielelliset keinot, joita ovat muun muassa kysymyslauseet, kysyvät liitepartikkelit sekä teemaa vahvistavat sanavalinnat.

Tässä alaluvussa tarkastelen toisaalta myös sellaisia käyttäjänimiä, joissa vuorovaikutteisuus ei rakennukaan osaksi seuranhaun ympäristöä, vaan pikemminkin osaksi käyttäjän kokemuksia nimenannon prosessista. Kutsun tällaisia tapauksia nimenannon metatasoa kuvastaviksi käyttäjänimiksi. Tarkoitan tällä siis sellaisia nimiä, jotka herättävät tulkintoja käyttäjän nimen valintaan ja luomiseen liittyvien tuntemusten esille tuomisesta.

Minä

Seuraavaksi käsittelen käyttäjänimiä, jotka sisältävät *minää* ilmentäviä kielellisiä elementtejä – siis persoonapronomineja, -päätteitä tai muunlaisia *minää* kuvastavia keinoja. Toisin sanoen keskityn tässä yhteydessä ainoastaan sellaisiin nimiin, joissa yksikön ensimmäinen persoona on konkreettisesti havaittavissa.

Juuri *minän* kielellinen ilmentyvyys on erona käyttäjänimien kuvailevuutta käsittelevässä osassa analysoimiini tapauksiin. Osaltaan tämän jaottelun tarkoituksena onkin havainnollistaa, kuinka erilaisista näkökulmista ja asemista käyttäjää on mahdollista esittää. Kuvailevien käyttäjänimien tapauksessa vastuu nimien tulkitsemisesta ja niiden ilmentämien seikkojen liittämisestä osaksi käyttäjän itseyden esittämistä on vastaanottajalla; tällöin nimet myös luonnollisesti hahmotetaan tulkitsijasta riippuen eri tavoin. *Minää* kielellisesti seuranhaun osapuolena ilmentävät nimet ovat puolestaan yksiselitteisempiä, sillä persoonapronominien ja -päätteiden merkitys näyttäytynee kielenpuhujille yhtenäisempänä.

Kielellisin keinoin *minää* korostetaan seuranhaun osapuolena kuitenkin harvemmin. Selkeimmin tällaisia ovat niin yksikön ensimmäisen kuin toisenkin persoonan pronominin sisältävä *RUmysoulmate* ('Oletko sinä minun sielunkumppanini') sekä yksikön ensimmäisen persoonapäänteen sisältävä *Unelmani2016*. *Minän* läsnäolosta huolimatta molemmat käyttäjänimet kiinnittyvät selkeästi toiveissa rakennettuun parisuhteeseen

sekä sen ideaaliin kumppaniin, *sinään*. Ensimmäisessä tapauksessa (*RUmysoulmate*) *sinää* ja sielunkumppanuutta haetaan kysymyslauseella, kun taas jälkimmäinen tapaus (*Unelmani2016*) herättää tulkinnan *sinästä* käyttäjän unelmana.

Sen sijaan käyttäjänimessä *salaisesi17* kielellisesti ilmennetään ainoastaan *sinää* yksikön toisen persoonan persoonapronominilla. Nimi kuitenkin herättää tulkinnan *minästä sinän* salaisuutena: 'Olenko minä sinun salaisesi?' Samalla nimi antaa tietenkin myös viitteitä käyttäjän senhetkisestä parisuhdestatuksesta.

Edellä käsittelemieni käyttäjänimien sisältämät *minät* ovat siis mitä ilmeisimmin sidoksissa seuranhaun ympäristöön. Aineistossani on kuitenkin myös tapauksia, joiden sisältämä yksikön ensimmäinen persoona hahmottuu pikemminkin osaksi nimenantamisen prosessia. Tällaisia ovat käyttäjänimet *en-sano*, *Itteoontehny* sekä *omamerkki1960*. Olen tulkinnut nimet nimenannon metatasoa ilmentäviksi. Luokittelen kyseiset nimet vuorovaikutteisiksi siitä syystä, että rakentamalla *minää* kielellisesti nimi kiinnittyy osaksi vuorovaikutustilannetta.

Erityisesti kahdessa jälkimmäisessä (*Itteoontehny*, *omamerkki1960*) huomio kohdistetaan nimen ja nimenluomisen prosessin omuuteen ja erityisyyteen. Käyttäjänimen *en-sano* tulkitsen puolestaan – todennäköisesti leikilliseksi tarkoitetuksi – kannanotoksi siihen, että käyttäjätunnuksen luominen on palveluun rekisteröitymisen edellytys.

Sinä

Parinetsimisen kohde eli *sinä* on vuorovaikutteisten käyttäjänimien keskiössä *minää* useammin. Pääasiassa yksikön toista persoonaa ilmennetään pronominilla (*foryou-*, *RUmysoulmate*, *Sunshine4you*) mutta myös persoonapäätteellä (*salaisesi17*). Osassa tapauksista (*parhaaksiystäväksi*, *Täälläkö*_) *sinä* rakentuu vasta vastaanottajan – väistämättä yksilökohtaisissa – tulkinnoissa.

Sekä lähtönimeltään substantiivista koostuvassa käyttäjänimessä *Sunshine4you* että lähtönimeltään pronominista koostuvassa käyttäjänimessä *foryou-* yksikön toinen persoona esitetään mielenkiintoisesti saamisen kohteena. Ensimmäisessä tapauksessa (*Sunshine4you*) *sinälle* tarjotaan auringonpaistetta, jonka tulkitsen vertauskuvallisena ilmauksena tilaisuuteen tarttumisen onnekkaita seurauksista. Jälkimmäisessä tapauksessa (*foryou-*) se, mitä tarjotaan, jää kysymysmerkiksi, mutta seuranhakupalvelun ympäristö herättää jälleen siihen liittyviä tulkintoja; käyttäjänimen taustalla voi hahmottaa esimerkiksi lauseen 'Olen täällä sinua varten'.

Kuten edellä mainitsin, käyttäjänimien *salaisesi17* sekä *RUmysoulmate* olen tulkinut sisältävän sekä yksikön ensimmäisen että toisen persoonan pronominin. Ensimmäinen käyttäjänimi (*salaisesi17*) herättää tulkinnan *minästä sinän* salaisuutena. Jälkimmäisessä käyttäjänimessä (*RUmysoulmate*) kielellisesti havaittavissa ovat puolestaan niin yksikön ensimmäinen kuin toinenkin persoona, ja vuorovaikutuksellisuutta vahvistaa vastaanottajalle kohdistettu kysymys: 'Oletko sinä minun sielunkumppanini?'

Käyttäjänimessä *parhaaksiystäväksi sinä* rakentuu käyttäjänimen taustalla mahdollisesti vaikuttavassa kysymyksessä 'Oletko sinusta (minun) parhaaksi ystäväksi?' Myös käyttäjänimen *Täälläkö_* voi ajatella täydentyvän *sinälle* kohdistetulla kysymyksellä 'Oletko täällä?' Edellä käsittelemissäni käyttäjänimissä havaittavan elliptisyyden, ”– – jo[i]ssa yksin jäljelle jääneeseen sanaan sisällytetään koko merkitys – –”, tavallisuudesta nimimerkeissä mainitsee myös Muikku-Werner (2009: 280).

Me

Muutamissa käyttäjänimissä vuorovaikutuksellisuus ilmenee tavoiteltavan *meisyyden* kautta. Tällaisiksi tulkitsen käyttäjänimet *Katsotaan78*, *MeidänJuttu*, *ONNEKKAITAKO* sekä *yhteinenhyvähakusessa*. Näistä ainoastaan yksi, *MeidänJuttu*, sisältää monikon ensimmäistä persoona ilmaisevan persoonapronominin, joka lausekkeessa määrittää pääsanansa *juttu*. Käyttäjänimen sisältämä persoonapronomini vahvistaa nimikokonaisuuden henkilökohtaisuuden ja yhteenkuuluvuuden ilmapiiriä – on kyse käyttäjän ja tavoiteltavan vastaanottajan yhteisestä asiasta.

Muut käyttäjänimet ilmaisevat *meisyyttä* epäsuoremmilla tavoilla. Käyttäjänimien rakenteen tarkastelun yhteydessä tulkitsin käyttäjänimen *Katsotaan78* sisältämän passiivimuotoisen verbin monikon ensimmäisen persoonan imperatiiviksi. Tällöin mainitsin myös, että tällaisen passiivimuotoisen verbin edellä mainitun kaltainen käyttö on tyypillistä erityisesti puhekielessä; sitä vastaavaa, persoonapäätteistä käskymuotoa (*katsokaamme*) pidetään nykykielessä arkaistisena (ks. VISK § 1654, § 1656; ks. myös Kuiri 2000). Tässä tapauksessa passiivimuoto *katsotaan* hahmottuu inklusiiviseksi, eli kehoitus kattaa sekä puhujan että vastaanottajan (ks. VISK § 1654). Elliptisen ilmauksen voikin tulkita täydentyvän esimerkiksi *sinään* ja *minään* viittaavalla kehoituksella 'Katsotaan, mitä tästä tulee'.

Myös käyttäjänimissä *ONNEKKAITAKO* sekä *yhteinenhyvähakusessa* on havaittavissa *meisyyden* rakentamaa vuorovaikutuksellisuutta. Käyttäjänimen *ONNEKKAITAKO*

taustalla hahmotan kysymyslauseen 'Olemmeko me onnekkaita?' Tässä tapauksessa *me*-muotoiseksi käsittämäni käyttäjänimen vuorovaikutuksellisuutta vahvistavat myös sen sisältämät kysyvät elementit, joita tarkastelen lähemmin tuonnempana. Käyttäjänimessä *yhteinenhyvähakusessa sinä ja minä* ilmenevät puolestaan ensi sijassa sanavalinnassa *yhteinen*.

Kysyvyys

Kuten edellä tarkastelemieni käyttäjänimien kautta on käynyt ilmi, kysyvien liitepartikkeleiden ja kysymyslauseiden käyttö on yksi keino luoda käyttäjänimeen vuorovaikutuksellisuutta. *Meisyyttä* ilmentävän *ONNEKKAITAKO*-nimen lisäksi kysyviä *-kO*-liitepartikkeleita sisältävät käyttäjänimet *helppoako* ('Onko tämä helppoa?') ja *Täälläkö_* ('Oletko täällä?'). Tällaiset käyttäjänimet eivät – kokonaisten kysymyslauseiden tavoin – tunnu selkeästi vastaanottajalle kohdistetuilta, mutta toimivat yhtä lailla kysyvinä vuoronaloituksina.

Sen sijaan kysymyslauseista koostuvissa käyttäjänimissä etsinnässä olevaa kumppania seulotaan vastaanottajien joukosta joko yleisluontoisella kysymyksellä (*kukapatietäis-72*) tai suoraan puhuttelemalla (*RUmysoulmate*). Käyttäjänimi *kukapatietäis-72* on edellä käsiteltyjen, *-kO*-liitepartikkeleita sisältävien, käyttäjänimien tavoin vastaanottajajoukoltaan avoin ja sävyltään pohtiva. Käyttäjänimen *RUmysoulmate*, jossa *sinää* tavoitellaan hänelle selkeästi kohdistettavalla kysymyksellä, sävy on sitä vastoin edellisiä suurempi ja vastaanottajalle henkilökohtaisempi.

Sanavalinnat

Seuranhaun ympäristöön kiinnittyvät sanavalinnat luokittelen myös eräänlaisiksi vuorovaikutuksellisuuden keinoiksi – kuvastavathan ne edellisten tavoin toivetta vuorovaikutussuhteiden luomisesta ja sopivankaltaisen seuran löytämisestä. Tällaisten seuranhakua ilmentäviä sanoja sisältävien käyttäjänimien olen tulkinnut kuvastavan esimerkiksi käyttäjän seurankaipuuta (*Aikavähissä, IsoHalipula, kaverinhaku*), toiveikkuutta tulevaa kohtaan (*kesä16, Mahdollinen53, seuraa2015, Tulevaisuus-62, vuoro21*) sekä seuranhaun laatuun liittyviä vihjeitä (*enjoyment100*).

Seurankaipuuta kuvastavat nimet herättävät tulkintoja joko käyttäjän henkilökohtaisista kokemuksista ja tuntemuksista (*Aikavähissä, IsoHalipula*) tai tarkoituksista

yleisemmin (*kaverinhaku*). Mitä henkilökohtaisempi sävy käyttäjänimessä on, sitä yksilökohtaisempaa informaatiota se luonnollisesti käyttäjästään tarjoaa; ajankulun vääjäämättömyyttä korostava *Aikavähissä* ja läheisyydenkaipuuta esiin tuova *IsoHalipula* kertovat käyttäjistään enemmän kuin seuranhakuun yleisesti kiinnittyvä *kaverinhaku*.

Tulevaa kuvastavat käyttäjänimet puolestaan asemoituvat johonkin toiveissa siintävään, muuttuneeseen aikaan tai tilanteeseen: *kesä16*, *seuraa2015*, *Tulevaisuus-62*. Usein tällaista tulkintaa puoltavat leksikaalisen sisällön – josta selkeimpänä esimerkkinä on käyttäjänimi *Tulevaisuus-62* – lisäksi nykyhetken tai tulevaisuuteen viittaava numeroaines, kuten käyttäjänimissä *kesä16* ja *seuraa2015*. Siinä missä käyttäjänimi *seuraa2015* viittaa parisuhteen etsimiseen tässä ja nyt, käyttäjänimi *kesä16* luo mielikuvan tulevasta kesästä uuden alun symbolina.

Käyttäjänimien *Mahdollinen53*, *Mege* ja *vuoro21* hahmotan niin ikään kiinnittyvän seuranetsintään ja sitä seuraaviin mahdollisiin muutoksiin; ensimmäisessä tapauksessa korostetaan nimensä mukaisesti eri vaihtoehtoja ja mahdollisuuksia, toisessa ja kolmannessa puolestaan seuranhaun markkinoille astumista. Käyttäjänimi *enjoyment100* sen sijaan kuvastanee tilaisuuteen tarttumisen positiivisia seurauksia.

Tässä alaluvussa olen käsitellyt aineistoni käyttäjänimissä ilmenevää vuorovaikutuksellisuutta. Kokoavasti voinee sanoa, että vaikka monet seuranhakuun kiinnittyvät käyttäjänimet kuvastavat ilmiötä yleismaailmallisella tasolla, myös seuranhaun eri osapuolet ovat niissä selvästi esillä. Nimet viestivät vastaanottajalle siitä, mitä käyttäjä on hakemassa, ja millä tavalla toiveissa siintävä *sinä* tähän muuttuneeseen tulevaisuuteen mahdollisesti kuuluisi.

4.3.3 Muut

Edellisissä alaluvuissa olen käsitellyt niin aineistoni käyttäjänimissä ilmenevää kuvailevuutta kuin vuorovaikutuksellisuuttakin. Käsittelemättä on vielä muut nimet, joka väistämättä hahmottuu eräänlaiseksi ylijäämäryhmäksi. Siihen kuuluvia käyttäjänimiä yhdistää pääasiassa se, että ne eivät herätä tulkintoja käyttäjän kuvailemisesta eikä myöskään vuorovaikutuksellisuudesta. Jonkinlaisia alakategorioita muidenkin nimien ryhmästä on kuitenkin mahdollista jaotella. Seuraavaksi käsittelen läpinäkymättömiä – kuten lyhenteitä sekä muita opaakkeja ilmauksia – sisältäviä käyttäjänimiä. Sen jälkeen tarkastelen tunnistettavia kielen ilmauksia sisältäviä käyttäjänimiä, jotka herättävät erinäisiä assosiaatioita.

Lyhenteet ja muut läpinäkymättömät

Lyhenteet ja muut läpinäkymättömiä ilmauksia sisältävät käyttäjänimet hahmottuvat kielenpuhujille yhtenäisiä merkityksiä sisältämättömäksi kategoriaksi. Tällaisten nimien merkityssuhde tarkoitteeseensa hahmottuu siis tällä perusteella väistämättä katkaistuksi. Lyhenteiksi, numero- sekä kirjainjonoiksi luokittelemieni käyttäjänimien (752980, ak52, ak69, EH71, es33, ff12rr, nnac, olts, Pterxc, Rak87 sekä SML70) merkityssuhteet ovat juuri tällaisia – lukuun ottamatta muutamia poikkeustapauksia, jotka sisältävät kielenpuhujille tunnistettavia lyhenteitä (esim. yHki84). Niin ikään opaakeiksi hahmottuvat myös käyttäjänimet calta, eluman, jaupisa, kerolax, Niiskinääski, Odiain, Rante65, rehelisa, suose, testam, tiutau, tlampe sekä Vesuko. Tällaisten käyttäjänimien merkityssisältö hahmottuu kuitenkin katkaistun sijaan pakatuksi.

Lyhenteet ja muut opaakit käyttäjänimet näyttäytyvät siis merkityssisältöjensä puolesta paljolti kysymysmerkkeinä – tai vähintäänkin epäselvinä. Tunnistettavia kielen ilmauksia sisältämättömät nimet saattavat hahmottua kielenpuhujille hyvinkin erilaisina. Siten myös niiden analysointi lienee paras jättää tältä osin pintaraapaisuksi.

Assosiaatioita herättävät

Merkityssisältöjen puolesta muiden nimien ryhmässä on käsittelemättä vielä sellaiset muutamat aineistoni käyttäjänimet, jotka kyllä sisältävät tunnettuja kielen ilmauksia, mutta eivät herätä kuvailevuutta tai vuorovaikutuksellisuutta rakentavia tulkintoja. Rakenteen, kielen sekä leksikaalisten ja semanttisten sisältöjen puolesta nimijoukko hahmottuu varsin heterogeeniseksi: ahman_hammas; gibel; hulda_huolet_on; kuutamonlämpö10; lumiperhonen; Melkfett; Mysteries56; Omena-81; penalty; pulvaan1; rapukoira-58; Warning; WinterRose2015.

Osa tällaisista käyttäjänimistä saattaa pyrkiä herättämään vastaanottajissa tietynlaisia mielikuvia. Romantiikkaan ja luontoon assosioituvat esimerkiksi käyttäjänimet kuutamonlämpö10, lumiperhonen ja WinterRose2015. Holapan mukaan tämäntyyppiset ” – romanttiset sekä runolliset kielikuva/mielikuva-kategoriaan kuuluvat nimimerkit – – ovat sellaisia, joiden avulla on helppo rakentaa stereotyyppisiä tai kulttuurisesti ihannoituja kuvia ja kertomuksia – –” (2004: 59). Samanlaisesta ilmiöstä saattaa olla kyse myös käyttäjänimissä Mysteries56, penalty sekä Warning, jotka romanttisuuden ja runollisuuden sijaan tosin välittävät salaperäisyyttä ja vaarantunnetta.

Joistakin käyttäjänimistä lienee toisaalta hedelmätöntä etsiä selkeitä assosiatiivisia yhteyksiä. Tällaisia ovat esimerkiksi käyttäjänimet *ahman_hammas*, *giebel*, *Melkfett*, *Omena-81*, *pulvaan1* sekä *rapukoira-58*. Vaikka tällaiset käyttäjänimet koostuvat sinänsä tunnetuista kielellisistä ilmauksista, kielenpuhujalle ne hahmottuvat kuitenkin opaakkien nimien tavoin läpinäkymättömiksi siksi, että niiden yhteyksiä käyttäjänimien kognitiivisiin alueisiin on vaikea arvioida ja tulkita. Mitä todennäköisimmin nimet kyllä ovat – edellä käsittelemieni opaakkien ja pakattujen nimien tavoin – nimenantajalle motivoituneita, mutta kielenpuhujalle nämä yhteydet jäävät esiintymisympäristössään havaitsematta.

Muikku-Werner mainitsee, että joidenkin nimimerkkien tulkitsemisvaikeuksien taustalla saattaa vaikuttaa yksinkertaisesti se, että kirjoittaja on halunnut keksiä ainutkertaisen uniikin nimen – etenkin, kun siihen kerrankin on mahdollisuus (2009: 293). On siis selvää, että tällaiset nimet herättävät vastaanottajasta riippuen erilaisia näkemyksiä ja mielleyhtymiä, ja että nimenantajan ja vastaanottajan tulkinnat eivät aina välttämättä kohtaa (ks. Muikku-Werner 2009: 293).

5 Lopuksi

Pro gradu -tutkielmassani olen tarkastellut seuranhakuun tarkoitettua Suomi24:n Treffit-palvelun käyttäjänimiä. Tarkoitukseni on ollut luoda perusteellinen katsaus siihen, millaisia aineistoni käyttäjänimet ovat paitsi rakenteeltaan ja leksikaalisilta sisällöiltään (luku 3) myös semantiikaltaan (luku 4). Olen pyrkinyt huomioimaan käyttäjänimet osana esiintymisympäristöään, Treffit-seuranhakupalvelua.

Työni kolmannessa luvussa olen pyrkinyt vastaamaan kysymykseen siitä, millaisia aineistoni käyttäjänimet ovat rakenteeltaan sekä leksikaalisilta sisällöiltään. Analyysini taustalla on vaikuttanut käsitys (Hämäläinen, tulossa) käyttäjänimen luomisesta prosessina. Sen mukaan käyttäjän alun perin havittelemaa käyttäjänimeä, josta käytetään termiä *lähtönimi*, joudutaan mahdollisesti muokkaamaan *muokkauselementeillä*, jotta lopullinen käyttäjänimi olisi uniikki ja palvelussa ainoa laatuaan (Hämäläinen, tulossa: 10).

Käyttäjänimien propriisuutta ja ei-proprisuutta (alaluku 3.1) tarkastellessani olen jaotellut käyttäjänimissä hahmottamiani lähtönimiä sen mukaan, sisältävätkö ne erisnimiä vai muita kielellisiä ilmauksia. Aineistoni käyttäjänimet edustavat *proprien* ja *ei-proprien*

kategorioita jokseenkin tasaisesti: 47 % käyttäjänimistä sisältää erisnimiä, 53 % muita kielellisiä ilmauksia.

Propristen käyttäjänimien luokka jakautuu alakategorioihin sen mukaan, millaisia tarkoitteita käyttäjänimien sisältämät erisnimet yksilöivät. Odotuksenmukaisesti suurin ryhmä – reilu 23 % aineistoni käyttäjänimistä – on etunimen sisältävät käyttäjänimet, joiden olen tulkinnut viittaavan siihen viralliseen nimeen, jolla käyttäjä reaali maailmassa tunnetaan. Epävirallisia lisänimiä, eli tulkintani mukaan reaali maailman lempinimiä, sisältää puolestaan 8 % kaikista käyttäjänimistä. Virallisia lisänimiä eli sukunimiä edustaa reilu 2 % käyttäjänimistä. Muita aineistoni käyttäjänimien edustamia erisnimien alakategorioita ovat fiktiivisen hahmon nimet (5 %), tuote- tai muut nimet (5 %) sekä paikannimet (3 %).

Aineistoni prosentuaalisten osuuksien perusteella voi sanoa, että viralliset ja epäviralliset henkilönnimet ovat luonteva valinta käyttäjänimeksi. Syitä henkilönnimipohjaisten käyttäjänimien runsauteen voi spekuloida. Ensinnäkin henkilönnimi on nimensä mukaisesti henkilökohtainen ja kantajalleen läheinen, ja siksi yksi tapa ilmentää minuutta (Kiviniemi 2006: 13, 14). Toisaalta henkilönnimet eivät kuitenkaan yksinään riitä henkilöllisyyden tunnistamiseen, mitä voi Suomi24:n Treffit-palvelun kaltaisessa julkisessa yhteisössä pitää tavoiteltuna asiana. Koen, että henkilönnimet vastaavat siihen ristiriitaan, joka todennäköisesti vaikuttaa moniin palvelua käyttäviin ja käyttäjänimeä valitseviin – siihen, että käyttäjänimen halutaan samanaikaisesti tarjoavan käyttäjästä keskeistä informaatiota mutta myös suojaavan tämän yksityisyyttä.

Siinä missä propriset käyttäjänimet hahmottuu yhdenmukaiseksi kategoriaksi siinä mielessä, että se sisältää kielenpuhujille tunnettuja erisnimiä, ei-propristen käyttäjänimien joukko on sisällöltään kirjavampi. Olen jaotellut ei-proprisia käyttäjänimiä pääasiassa sanaluokkaperusteisesti. Appellatiivi on edustettuna aineistossani ehdottomasti useimmin (28 %), mutta myös adjektiivin sisältää verrattain moni käyttäjänimi (reilu 6 %). Omaksi alakategoriakseen olen erottanut myös lauseen – ja ainakin tulkinnallisesti finiittiverbin – sisältävät käyttäjänimet, joita on aineistossani reilu 4 %. Numeraalit (1 %), adverbit (1 %) sekä pronominit (alle 1 %) ovat keskiössä ainoastaan yksittäisissä tapauksissa. Ylijäämäluokaksi hahmottuva muut nimet, joka käsittää tunnistamattomia ilmauksia sisältävät käyttäjänimet, on sen sijaan substantiivien jälkeen ei-propristen käyttäjänimien määrällisesti suurin kategoria (reilu 11 %).

Prototyypin seuranhakupalvelun käyttäjänimen käsittelyn yhteydessä pohdin appellatiivin sisältävien käyttäjänimien suurta kokonaismäärää suhteessa joihinkin kiel- ja nimistötutkimuksen keskeisiin kysymyksiin. Tällöin mainitsin yleis- ja erisnimien paitsi käsitteellisesti myös semanttisesti läheisestä suhteesta. Tällä perusteella on aiheellista väittää, että erisnimen ja appellatiivin sisältävät käyttäjänimet sijoittuvat lähemmäs toisiaan kuin esimerkiksi adjektiivista, numeraalista, pronomista tai adverbista koostuvat vastaavat. Substantiivipohjaisten käyttäjänimien selvä enemmistö viestii myös siitä, että käyttäjänimet käsitetään propreiksi.

Lähtönimestä konkreettisesti tai abstraktimmin erotettavissa olevat muokkauselementit ovat niitä keinoja, joiden avulla käyttäjä varmistaa lopullisen nimikokonaisuuden uniikkiuden (ks. Hämäläinen, tulossa: 19). Numeron lisääminen lähtönimeen on näistä muokkaamisen keinoista ehdottomasti yleisin; ne käsittävät reilu 66 % kaikista aineistoni käyttäjänimien sisältämisestä muokkauselementeistä. Lähtönimen kirjainten muokkaaminen on niin ikään yleistä. Useimmiten lähtönimeä muokataan tällöin kirjaimia lisäämällä (19 %) mutta myös kirjaimia vaihtamalla (reilu 7 %) ja poistamalla (reilu 4 %). Väli- ja erikoismerkkien (reilu 2 %) ja isojen kirjainten (alle 1 %) hyödyntäminen muokkauselementteinä on harvinaisempaa. Väli- ja erikoismerkkejä tai isoja kirjaimia en ole luokitellut muokkauselementeiksi silloin, kun olen tulkinnut niiden täyttävän käyttäjänimen eri elementtejä erottavaa välilyönnin virkaa – välilyöntien käyttö kun ei Suomi24:n sääntöjen mukaan ole palvelun käyttäjänimissä mahdollista (Suomi24:n säännöt).

Numeroiden kiistaton suosio muokkauselementtinä viestii epäilemättä siitä, että numerot koetaan luontevaksi käyttäjänimen osaksi. Toisaalta käyttäjänimien sisältämiin numeroihin suhtaudutaan usein varsin nuivasti (ks. Hämäläinen 2012: 98–99), mikä puoltaa niiden asemaa välttämättömänä muokkauselementtinä. Monissa tapauksissa numerot kuitenkin ilmaisevat käyttäjästäan keskeistä tietoa, kuten syntymävuoden tai senhetkisen iän. Huomionarvoista on numeroaineksen sijainti käyttäjänimen kokonaisuudessa: lähes poikkeuksetta numero liitetään käyttäjänimen loppuun, kielellisen ilmauksen perään. Ainoastaan reilussa neljässä prosentissa numeromuokkauselementin sisältävistä käyttäjänimistä numero sijaitsee ennen lähtönimeä tai sen keskellä. Myös muut muokkauselementit sijoittuvat useimmiten käyttäjänimen loppuun.

Alaluvussa 3.3 olen hahmotellut sitä, millaiseksi aineistoni leksikaalisten ja rakenteellisten piirteiden perusteella hahmottuu prototyypin Treffit-palvelun käyttäjänimi. Kategorian prototyypinä ytimenä pidän henkilönnimeen – ja erityisesti etunimeen –

pohjautuvia käyttäjänimiä, sillä ne muodostavat paitsi määrällisesti suuren myös semanttisesti yhdenmukaisen nimijoukon. Appellatiiviset käyttäjänimet sijoittuvat edellä mainitun perusteella lähemmäs kategorian prototyyppistä ydintä kuin adjektiivin, adverbien, numeraalin ja pronominin sisältävät käyttäjänimet.

Muiden nimien kategoria sijoittuu nähdäkseni appellatiivien ja muiden sanaluokkien välimaastoon. Ne edustavat kategorian prototyyppistä jäsentä ensinnäkin siksi, että ne eivät useimpien henkilönnimien tavoin välitä kielenpuhujille yhtenäisiä merkityksiä. Toisaalta monet kirjainlyhenteitä sisältävistä nimistä viittanevat käyttäjän virallisen henkilönnimen alkukirjaimiin, mikä sekin puoltaa muiden nimien läheistä asemaa seuranhakupalvelun käyttäjänimien prototyyppiseen ytimeen. Rakenteen ja leksikaalisten sisältöjen puolesta kauimmaksi käyttäjänimen prototyyppisestä ytimestä sijoittuvat sen sijaan rakenteeltaan kompleksiset, eli tässä tapauksessa lauseista koostuvat, käyttäjänimet.

Alaluvussa 3.3 olen hahmotellut myös sitä, miten aineistoni käyttäjänimiä muodostetaan. Tyypillisesti käyttäjänimi muodostetaan lähtönimestä ja sen perään liitettävästä muokkauselementistä. Prototyyppisimpänä voi prosentuaalisten osuuksien perusteella pitää sellaista nimimallia, joka koostuu henkilönnimen sisältävästä lähtönimestä sekä lähtönimen perään liitettävästä, ikää tai syntymävuotta ilmaisevasta numerosta. Tällaista nimimallia voi pitää tyypillisenä laajemmaltikin, internetyhteisöjen ja -palveluiden tarkoituseristä riippumatta (ks. Hämäläinen, tulossa: 24–26).

Tutkielmani neljännessä luvussa olen siirtynyt aineistoni rakenteen ja leksikaalisten sisältöjen käsittelystä käyttäjänimien semantiikan tarkasteluun. Olen lähestynyt aineistoni semantiikkaa kolmesta eri näkökulmasta: Alaluvussa 4.1 olen käsitellyt käyttäjänimien semanttista läpinäkyvyyttä ja läpinäkymättömyyttä. Alaluvussa 4.2 keskiössä on puolestaan ollut se, millainen merkityssuhde käyttäjänimillä on niiden merkityksiä muodostaviin kognitiivisiin alueisiin. Alaluvussa 4.3 olen tarkastellut käyttäjänimien merkitysisältöjä, jolloin olen huomionut myös keskeisen seuranhaun kontekstin. Tällöin olen jakanut aineistoni eri kategorioihin sen mukaan, ovatko ne käyttäjää kuvailevia, vuorovaikutuksellisia vai muunlaisia käyttäjänimiä.

Ei-proprien käyttäjänimien semanttisen läpinäkyvyyden pääkriteeriksi olen asettanut kielellisen tunnistettavuuden (ks. Ainala ym. 2008: 33). Semanttisesti läpinäkyvimiksi hahmottuvat tällä perusteella sellaiset muita kuin propria ilmauksia sisältävät käyttäjänimet, jotka ovat kielenpuhujille tunnistettavia ja yksiselitteisiä (esim. *kesä16*).

Tällaisia ovat suurin osa eri sanaluokkiin kategorisoimistani ei-proprisista käyttäjänimistä. Mitä monitulkintaisempi (esim. *hulda_huolet_on*), muokatumpi (esim. *KoviaKokenutM*), vähemmän tunnettu (esim. *pulvaan1*) tai käyttöalaltaan rajatumpi (esim. *leidee*) käyttäjänimen sisältämä ei-proprinen ilmaus on, sitä semanttisesti läpinäkymättömämmäksi se vastaavasti hahmottuu. Ei-propristen käyttäjänimien kategoriassa semanttisesti läpinäkymättömmimpiä ovat muiden nimien kategoria (esim. *ff12rr*, *suose*).

Propriesten käyttäjänimien semanttisen läpinäkyvyyden ja läpinäkymättömyyden pääkriteeriksi olen puolestaan asettanut sen, kuinka tunnettuja käyttäjänimien sisältämät erisnimet ovat kielenpuhujille. Yleisiä ja laajalti käytettäviä virallisia henkilönnimiä sisältävät käyttäjänimet (esim. *arttu777*, *MrSuominen*, *reetta65*) hahmottuvat siis läpinäkymättömiksi kuin harvinaisempia vastaavia sisältävät käyttäjänimet (esim. *joseliinas*). Ei-propristen käyttäjänimien tavoin myös muokkaaminen vaikuttaa nimien tunnistettavuuteen (esim. *zebo*). Epävirallisia henkilönnimiä sisältävien käyttäjänimien tunnettuutta voi niin ikään arvioida kiinnittämällä huomio epävirallisten nimien virallisiin vastineisiin.

Muita propreja, siis fiktiivisen hahmon nimiä, tuote- tai muita nimiä sekä paikannimiä, sisältävien käyttäjänimien tunnettuus riippuu siitä, kuinka yleisesti tunnettuja, tunnistettavia ja yksitulkintaisia proprien viittauskohteet ovat. Erityisen yksilökohtaisiksi hahmottuvat fiktiivisen hahmon sekä tuote- ja muut nimet. Näissä tapauksissa nimien semanttinen tunnistettavuus riippuu paljolti siitä, tuntevatko kielenpuhujat nimiä ympäröivää kontekstia myös laajemmalla tasolla.

Alaluvussa 4.2 olen tarkastellut aineistoni käyttäjänimien merkityssuhteita. Käsitelyni on pohjannut Sjöblomin väitöskirjan yritysniemiaineiston vastaavaan analyysiin, jolloin huomio kiinnitetään siihen, millainen suhde proprien ja niiden merkityksiä muodostavien kognitiivisten alueiden välillä vallitsee (Sjöblom 2006: 203–204; kognitiivisista alueista ja niiden jaottelusta ks. Langacker 1987: 147–154). Olen lähtenyt oletuksesta, että käyttäjänimen kognitiiviset alueet rakentuvat erinäisistä käyttäjään liittyvistä mielikuvista.

Merkityssuhteiltaan suoriksi – eli informatiivisiksi ja kuvaileviksi – olen tulkinnut sellaiset aineistoni käyttäjänimet, jotka sisältävät epävirallisen tai virallisen henkilönimen. Suoriksi käsitan myös sellaiset ei-proprisista aineksia sisältävät käyttäjänimet, jotka viittaavat esimerkiksi käyttäjän ulkonäköön, luonteeseen, statukseen tai muuhun ominaisuuteen (esim. *lapinmies914*). Merkityssuhteeltaan epäsuoriksi eli assosiatiivisiksi olen hahmottanut todennäköisesti metaforisesti (esim. *jellonaemo*) ja metonyymisesti (esim.

kamppi49) käyttäjänsä kuvailevat käyttäjänimet. Symbolisiksi tulkitseen abstraktimmat, esimerkiksi seuranhakua laajemmin kuvastavat, käyttäjänimet. Merkityssuhteiltaan katkaistuja, eli kielenpuhujalle havaitsemattomia (esim. *EH71*), tai pakattuja, eli useampiin mahdollisiin merkityksiin assosioituvia (esim. *Niiskinääski*), edustavat aineistossani puolestaan pääasiassa ei-propriset muut-kategorian käyttäjänimet.

Tutkielmani viimeisessä alaluvussa, 4.2, olen käsitellyt aineistoni käyttäjänimien merkityssisältöjä. Olen jakanut nimet kategorioihin sen mukaan, miten niiden merkityssisällöt suhteutuvat käyttäjänimen esiintymisympäristöön, Treffit-seuranhakupalveluun. Monet nimet olen ensinnäkin tulkinnut käyttäjää kuvaileviksi. Nämä kuvailevat seikat liittyvät esimerkiksi käyttäjän sukupuoleen (esim. *kantrityttö*), ikään (esim. *Nuorituh*), ulkonäköön (esim. *ISöpöliini*), muihin ominaisuuksiin (esim. *touhukas1972*), harrastuksiin ja kiinnostuksenkohteisiin (esim. *Metallikäsiyöläinen*) sekä asuin- tai muihin keskeisiin paikkoihin (esim. *Eurajoelta*).

Monissa käyttäjänimissä on myös havaittavissa usein seuranhaun kontekstiin sidoksista vuorovaikutuksellisuutta. Tämä vuorovaikutuksellisuus ilmenee tavallisesti seuranhaun osapuolien – *minän, sinän ja meidän* – kielellisenä esiintuomisena (esim. *Meidän Juttu*, *RUmysoulmate*) mutta myös kysyvien elementtien (esim. *täälläkö_*) sekä sanavalintojen kautta (esim. *kaverinhaku*). Käyttäjää kuvailemattomat ja vuorovaikutuksellisuutta rakentamattomat käyttäjänimet ovat puolestaan joko assosiaatioita herättäviä (esim. *kuutamonlämpö10*) tai merkityssisällöltään vaikeasti tulkittavia (esim. *jaupisa*).

Tutkielmani analyysilukujen yhteenvedosta voi huomata, että heterogeenisesta yleiskuvastaan huolimatta käyttäjänimien kategoria on myös monilta osin, niin rakenteellisilta kuin semanttisiltakin piirteiltään, yhtenäinen. Rakenteen osalta substantiivilähtönimien ja numeromuokkauselementtien selvä enemmistö kertoo siitä, että käyttäjänimiä muodostetaan ja muokataan varsin johdonmukaisesti tavallisiksi havaittujen nimimallien mukaan. Lähtönimen sijoittaminen käyttäjänimen alkuun ja muokkauselementtien vastaavasti käyttäjänimen loppuun on aineistoni – ja aiempienkin tutkimustulosten (Hämäläinen, tulossa: 25) – perusteella selvästi hallitseva tendenssi. Vakiintuneet nimimallit ovatkin osaltaan vahvistamassa tulkintoja siitä, mikä hahmottuu käyttäjänimen ytimeksi, keskeisimmäksi osaksi.

Käyttäjänimiä koskeva semanttinen analyysini on puolestaan antanut viitteitä siitä, että nimien merkityssisällöt tulkitaan luontevasti viittaukseksi käyttäjään itseensä – ja usein myös kiinteäksi osaksi ympäristöään. Seuranhakupalveluun rekisteröityneiden

käyttäjien nimet hahmotetaan suhteessa kontekstiinsa, vaikka todellisuudessa tilanne ei välttämättä ole näin yksiselitteinen. Kuten aineiston esittelyn yhteydessä mainitsin, on mahdollista, että käyttäjänimet on alun perin rekisteröity johonkin muuhun Suomi24:n palveluun. Tässä tutkielmassa en ole kuitenkaan voinut ottaa kantaa siihen, onko aineistoni yksittäiset käyttäjänimet luotu nimenomaan seuranhakupalveluun rekisteröitymistä varten vai ovatko nimet olleet käytössä jo aiemmin.

Käyttäjänimien alati elävä, kasvava ja muuttuva kategoria mahdollistaa sen, että käyttäjänimien kentällä riittää vastedeskin tutkittavaa. Tutkielmantekoni aikana virinneet jatkotutkimusaiheet liittyvät pro gradu -työni asetelman tavoin omaleimaisen seuranhakupalvelun ympäristöön sekä siellä esiintyviin käyttäjänimiin.

Eri seuranhakupalveluiden käyttäjänimistä olisi hedelmällistä tehdä laajempaa vertailua, jolloin nimikategoriasta olisi mahdollista luoda kokonaisvaltaisempi kuva. Mahdolliset palvelukohtaiset erot antaisivat viitteitä siitä, mitkä tekijät – esimerkiksi käyttäjäkunta, palvelun profiloituminen jne. – todennäköisesti vaikuttavat nimenantoon. Kiehtovaa olisi myös johdonmukaisesti vertailla seuranhakupalveluiden käyttäjiä yksilötasolla. Nimenantajien kartoittamisella voisi esimerkiksi osoittaa, millä tavoin eri ikäryhmien ja eri paikkakunnilla asuvien nimeämistavat mahdollisesti eroavat toisistaan.

Toisaalta systemaattisesti tutkimatta on vielä se, millä tavoin käyttäjänimet nivoutuvat – tai eivät nivoudu – osaksi henkilökohtaisia ilmoitustekstejä. Tässä työssä olen luonut aiheeseen ainoastaan pinnallisen silmäyksen ja huomioinut seuranhakuprofiilit käyttäjänimien osana vain niissä tapauksissa, kun ne ovat auttaneet käyttäjänimien tulkitsemista ja antaneet nimistä lisäinformaatiota. Se, millaisessa asemassa nimet profiilien kokonaisuudessa ovat, jää kuitenkin vielä kysymysmerkiksi.

Lähteet

AINIALA, TERHI 1997: *Muuttuva paikannimistö*. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran toimituksia 667. Helsinki: SKS.

AINIALA, TERHI – MINNA SAARELMA – PAULA SJÖBLOM 2008: *Nimistöntutkimuksen perusteet*. Tietolipas 221. Helsinki: SKS.

ALEKSIEJUK, KATARZYNA 2014: Internet names as an Onomastic Category. *Names in daily life: Proceedings of the XXIV International Congress of Onomastic Sciences* s. 243–255. Barcelona: Generalitat de Catalunya.

Aller.fi: Suomi24. Luettu 30.7.2016.
<http://www.aller.fi/suomi24/>

BabyNamesPedia. Luettu 21.5.2016.
<http://www.babynamespedia.com/>

BECHAR-ISRAELI, HAYA 1995: From <Bonehead> to <cLoNehEAd>: Nicknames, play and identity on Internet Relay Chat. *Journal of Computer-Mediated Communication* 1.

Behind the Name. Luettu 5.5.2016.
<http://www.behindthename.com/>

GEERAERTS, DIRK 1997: *Diachronic prototype semantics: A contribution to historical lexicology*. Oxford studies in Lexicography and Lexicology. Oxford: Clarendon Press.

Google. Hakukone.
<https://www.google.fi/>

HASSA, SAMIRA 2012: Projecting, Exposing, Revealing Self in the Digital World: Usernames as a Social Practice in a Moroccan Chatroom. *Names* 60, s. 201–209.

HOLAPPA, ANNE 2004: Uhkea blondi huhuilee akateemista nallekarhunaan. Oikeaoppinen sukupuoli Internetin deitti-ilmoituksissa. Teoksessa *Digirakkaus*, s. 57–61. Toimittaneet Ulla Paunonen ja Jaakko Suominen. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen julkaisuja II. Turku: Turun yliopisto.

House of names. Luettu 9.5.2016.
<https://www.houseofnames.com/>

HÄMÄLÄINEN, LASSE 2012: Rekisteröityneiden käyttäjien nimet verkkopeliyhteisö Aapelissa. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopiston suomen kielen, suomalais-ugrilaisen ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos.

——— tulossa: Suomalaisten verkkoyhteisöjen käyttäjänimet.

Ilmainen sanakirja. Verkkosanakirja. Luettu 11.6.2016
<https://ilmainensanakirja.fi/>

JOHANSSON, LAURA 2014: ”Nimi kertoo lapselle, että välitän hänestä” – Vanhempien lapsilleen antamat hellittelynimet. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopiston suomen kielen, suomalais-ugrialaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos.

Kielitoimiston ohjepankki. Lyhenteet: isot vai pienet kirjaimet? Luettu 12.6.2016.
<http://www.kielitoimistonohjepankki.fi/ohje/258>

KIVINIEMI, EERO 1982: *Rakkaan lapsen monet nimet. Suomalaisten etunimet ja nimenvalinta.* Espoo: Weilin+Göös.

——— 2006: *Suomalaisten etunimet.* Helsinki: SKS.

KORKEA-AHO, JOHANNA 2013: ”Savon sonni ja vikaville”: Minän representointi talous- ja hoitoalan verkkokeskustelupalstojen nimimerkeissä. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto, kielten laitos, suomen kieli.

KS = *Kielitoimiston sanakirja.* Verkkoversio. Päivitettävä julkaisu.
<http://www.kielitoimistonsanakirja.fi/>

KUIRI, KAIJA 2000: Kielellistä passiivisuutta: miksi me mennään? *Kielikello* 3/2000.
<http://www.kielikello.fi/index.php?mid=2&pid=11&aid=1195>

LAKOFF, GEORGE 1987: *Women, fire, and dangerous things. What categories reveal about the mind.* Chicago – London: University of Chicago Press.

LANGACKER, RONALD W. 1987: *Foundations of cognitive grammar. Vol. I. Theoretical prerequisites.* Stanford: Stanford University Press.

League of Legends Wiki. Heimerdinger. Luettu 8.8.2016.
<http://leagueoflegends.wikia.com/wiki/Heimerdinger>

LÄHTEENMÄKI, MARI 2008: ”Ysi, päänsärky ja kuiskaaja”. Eri sukupuoliryhmien käyttämiä peitenimiä. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto, kielten laitos, suomen kieli.

MAAMIES, SARI 2000: Lyhenteestä virsi kaunis? *Kielikello* 4/2000.
<http://www.kielikello.fi/index.php?mid=2&pid=11&aid=1207>

Mafia Wiki. Tommy Angelo. Luettu 27.6.2016.
http://mafia.wikia.com/wiki/Tommy_Angelo

MATSI, JAANA 2012: ”Nicki on nettinimi”: nettinimimerkkien eli nikkien muodostaminen ja käyttö. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopiston suomen kielen, suomalais-ugrialaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos.

- MIKKONEN, PIRJO 2013: ”*Otti oikean sukunimen*”: *Vuosina 1850–1921 otettujen sukunimien taustat*. Helsingin yliopiston suomen kielen, suomalais-ugrialaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuuksien laitos.
- MILL, JOHN STUART 1906: *A system of logic: ratiocinative and inductive. Being a connected view of the principles of evidence and the methods of scientific investigation*. London: Longmans, Green & co.
- MUIKKU-WERNER, PIRKKO 2009: *Tositarkoituksella: Näkökulmia kontakti-ilmoituksiin*. Helsinki: SKS.
- Nimilaki 694/1985. 32 b § (8.2.1991/253). FINLEX – Ajantasainen lainsäädäntö*. Luettu 5.5.2016.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1985/19850694#L6aP32b>
- Nimipäivähaku. Yliopiston almanakkatoimisto*. Luettu 6.5.2016.
<https://almanakka.helsinki.fi/fi/nimipaivat/nimipaiwahaku.html>
- PAUNONEN, ULLA 2004: <Seireeni> *huokaus*, Missä Mr. Cool? Tapaustutkimus aikuisten virtuaalisista seurusteluyhteisöistä. Teoksessa *Digirakkaus*, s. 35–43. Toimittaneet Ulla Paunonen ja Jaakko Suominen. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen julkaisuja II. Turku: Turun yliopisto.
- PURANEN, JUUSO 2016: *Mobiilideittailusovellus Tinderin käyttö ja sen vaikutukset ihmisen identiteettiin ja itsensä esittämiseen*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto, tietojenkäsittelytieteiden laitos, tietojärjestelmätiede.
- SAARIKOSKI, PETRI – HEINONEN, ULLA – TURTIAINEN, RIIKKA (toim.) 2011: *Digirakkaus 2.0*. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen julkaisut XXXI. Turku: Turun yliopisto.
- Sanakirja.org. Verkkosanakirja*. Luettu 11.6.2016.
<http://www.sanakirja.org/>
- Savo-Karjala Cup*. Luettu 8.8.2016
<http://www.savokarjalacup.com/>
- SEPPÄLÄ, JANNE 2013: *Kulkine.net – tutkimus epävirallisista kulkineennimistä*. Perushaku kulkineennimitietokannasta.
<http://kulkine.net/perushakulomake.php>
- SJÖBLOM, PAULA 2004: Kognitiivinen näkökulma proprien semantiikkaan. *Virittäjä* 108, s. 80–91.
- 2006: *Toiminimen toimenkuva: suomalaisten yritysnimien rakenne ja funktiot*. Helsinki: SKS.
- STOMMEL, WYKE 2008: Mein Nick bin ich! Nicknames in German Forum on Eating Disorders. *Journal of Computer-Mediated Communication* 13, s. 141–162.

- Suomi24:n säännöt*. Luettu 7.8.2016.
<http://www.suomi24.fi/opastus/saannot>
- Suomi24 Treffit -opastus*. Luettu 7.8.2016.
<http://treffit.suomi24.fi/site/help>
- SUOMINEN, SARA 2013: Niistäpä niistä, sävyartikkeleista. *Kielikello* 3/2013.
<http://www.kielikello.fi/index.php?mid=2&pid=11&aid=2636>
- The Internet Surname Database*. Luettu 9.5.2016.
<http://www.surnamedb.com/>
- TUURA, ADELE 2015: “Real_woman, fiilistellen ja lonely71”: Tarkastelussa Suomi24:n Treffit-palvelun käyttäjänimet. Kandidaatintutkielma. Helsingin yliopiston suomen kielen, suomalaisugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuksien laitos.
- Urbaani sanakirja. Slangisanakirja*. Luettu 14.6.2016.
<https://www.urbaanisanakirja.com/>
- VAN LANGENDONCK, WILLY 2007: *Theory and Typology of Proper Names*. Berliini – New York: Mouton de Gruyter.
- VIRTANEN, LEEA 1972: *Antti pantti pakana. Kouluikäisten nykyperinne*. Helsinki: WSOY.
- VISAKKO, TOMI 2015: *Self-promotion as semiotic behavior: The mediation of personhood in light of Finnish online dating advertisements*. Helsingin yliopiston suomen kielen, suomalais-ugrilaisten ja pohjoismaisten kielten ja kirjallisuksien laitos.
- VISK = HAKULINEN, AULI – MARIA VILKUNA – RIITTA KORHONEN – VESA KOIVISTO – TARJA RIITTA HEINONEN – IRJA ALHO 2004: *Iso suomen kie-lioppi*. Helsinki: SKS. Verkkoversio.
<http://scripta.kotus.fi/visk> URN:ISBN:978-952-5446-35-7
- Väestörekisterikeskus. Nimipalvelu*.
<http://verkkopalvelu.vrk.fi/nimipalvelu/default.asp?L=1>
- WAHLSTRÖM, IINA 2004: Nettideittailu – mielikuvien maailma. Teoksessa *Digirakkaus*, s. 63–67. Toimittaneet Ulla Paunonen ja Jaakko Suominen. Kulttuurituotannon ja maisemantutkimuksen laitoksen julkaisuja II. Turku: Turun yliopisto.
- Wikipedia. Vapaa tietosanakirja*.
<https://fi.wikipedia.org/wiki/>
<https://en.wikipedia.org/wiki/>

WITTGENSTEIN, LUDWIG 1999 [1953]: *Filosofisia tutkimuksia*. Toinen painos. Alkuteoksesta *Philosophische Untersuchungen* suomentanut Heikki Nyman. Helsinki: WSOY.

Liite 1. Käyttäjänimet

752980	<i>ecco67</i>	<i>Itteontehny</i>
<i>1Söpöliini</i>	<i>Eeva1972</i>	<i>J0hanna</i>
<i>88sami</i>	<i>EH71</i>	<i>jack_bauer70</i>
<i>ahman_hammas</i>	<i>eluman</i>	<i>jan_edvard</i>
<i>Aikavähissä</i>	<i>enjoyment100</i>	<i>janettezz</i>
<i>ak52</i>	<i>en-sano</i>	<i>JaniK80</i>
<i>ak69</i>	<i>Erakko2015</i>	<i>Jannep92</i>
<i>akankivi</i>	<i>Erihidaste</i>	<i>Jasminpasmin</i>
<i>akimm</i>	<i>es33</i>	<i>Jattaa</i>
<i>alan_243</i>	<i>Eurajoelta</i>	<i>jaupisa</i>
<i>Alppikauris</i>	<i>ff12rr</i>	<i>jellonaemo</i>
<i>Amaryllis</i>	<i>forest101</i>	<i>jolanda_sjk</i>
<i>amppeli</i>	<i>foryou-</i>	<i>jonexxx12</i>
<i>angeleyes79</i>	<i>Gandalff</i>	<i>Jonna09</i>
<i>ani61</i>	<i>giebel</i>	<i>joseliinas</i>
<i>Anskuliini123</i>	<i>Hale77</i>	<i>Jossu.74</i>
<i>Anuelli</i>	<i>haminalainen</i>	<i>juse68</i>
<i>apursiai</i>	<i>Happy-74</i>	<i>Jussi[sukunimi]</i>
<i>arttu7777</i>	<i>Harma65</i>	<i>Juzzi1985</i>
<i>ate1200</i>	<i>Heimerdinger</i>	<i>Kalletre</i>
<i>atsa57</i>	<i>Helena1960</i>	<i>kamppi49</i>
<i>Bavaria75</i>	<i>Helinän</i>	<i>kantrityttö</i>
<i>BDA1800</i>	<i>helppoako</i>	<i>Katjuska36</i>
<i>betsy4</i>	<i>Heluna1980</i>	<i>Katsotaan78</i>
<i>burton77</i>	<i>Henri_1000</i>	<i>kaverinhaku</i>
<i>calta</i>	<i>hillasuo</i>	<i>kerolax</i>
<i>CanCanCan</i>	<i>hondacivik</i>	<i>kesä16</i>
<i>casual-</i>	<i>hulda_huolet_on</i>	<i>kingi81</i>
<i>darkblonde</i>	<i>illo666</i>	<i>kirjurissa</i>
<i>Dennil</i>	<i>IsoHalipula</i>	<i>Kirsi22</i>
<i>diena208</i>	<i>isrikkirsi</i>	<i>Kolli03</i>

<i>komistus39</i>	<i>MrSuominen</i>	<i>Regal67</i>
<i>kotikati</i>	<i>Mysteriet56</i>	<i>rehelisa</i>
<i>KoviaKokenutM</i>	<i>nastyprincess</i>	<i>reiska53</i>
<i>Krishu</i>	<i>Neela22</i>	<i>Rodriquez</i>
<i>krissekoo85</i>	<i>Neitonen10</i>	<i>RUmysoulmate</i>
<i>kukapatietäis-72</i>	<i>neitoruus</i>	<i>sailuska</i>
<i>kuutamonlämpö10</i>	<i>Niiskinääski</i>	<i>salaisesi17</i>
<i>lambo70</i>	<i>Nikoma86</i>	<i>samppavaa</i>
<i>lapinmies914</i>	<i>ninkaxx</i>	<i>sari_arto</i>
<i>Leidee</i>	<i>nnac</i>	<i>seuraa2015</i>
<i>Leliana</i>	<i>notsobad63</i>	<i>siperian75</i>
<i>Lion55</i>	<i>Nuorituh</i>	<i>sixtyone</i>
<i>Lovable_72</i>	<i>Nyyti1969</i>	<i>SML70</i>
<i>lovable1</i>	<i>Odiain</i>	<i>SportgirlH</i>
<i>lumiperhonth</i>	<i>olts</i>	<i>Sunshine4you</i>
<i>Mahdollinen53</i>	<i>omamerkki1960</i>	<i>suose</i>
<i>manu788</i>	<i>Omena-81</i>	<i>Susa02</i>
<i>Marde48</i>	<i>onnekas59</i>	<i>Teddybear34</i>
<i>Mirjasisko</i>	<i>ONNEKKAITAKO</i>	<i>testam</i>
<i>markofka</i>	<i>parhaaksiystäväksi</i>	<i>tikru92</i>
<i>Marse_95</i>	<i>penalty</i>	<i>tiutau</i>
<i>martisindi</i>	<i>peteca</i>	<i>tlampe</i>
<i>Mege</i>	<i>pikku66myy</i>	<i>Tomi__7</i>
<i>MeidänJuttu</i>	<i>pikkumyy45</i>	<i>Toniiii</i>
<i>Melkfett</i>	<i>pikkumyy-65</i>	<i>touhukas1972</i>
<i>meri013</i>	<i>pipsa2016</i>	<i>Tuhkamo</i>
<i>Merituulia10</i>	<i>Pterxc</i>	<i>Tulevaisuus-62</i>
<i>Metallikäsiyöläinen</i>	<i>pulvaan1</i>	<i>Tuutihonda</i>
<i>metsäntonttu</i>	<i>Rak87</i>	<i>täälläkö_</i>
<i>Michelini79</i>	<i>rallikuljettaja</i>	<i>Unelmani2016</i>
<i>MiikJu</i>	<i>Rante65</i>	<i>Valentina8</i>
<i>Mkke1982</i>	<i>rapukoira-58</i>	<i>Warning</i>
<i>MrAngelo</i>	<i>reetta65</i>	<i>Vescu</i>

Vesuko

williamsme345

WinterRose2015

womenangel

vuoro21

yhHki84

yhteinenhyvähakusessa

zebo